Edistysmielisten ihmisten edistysmielinen sanomalehti

RAIVAAJA

(THE PIONEER)

Poliittisen ja taloudellisen kansanvallan puolesta

Perjantaina, toukok. 2 p. -- Fri., May 2 | ORGAN OF THE FINNISH AMERICAN LEAGUE FOR DEMOCRACY | 65. vuosikerta - Volume LXV - No. 35 — 1969

Päivän paloja

ARMIN H. MEYER, joka on ollut suurlähettiläänä Iranissa vuodesta 1965, on nimitetty U.S. suurlähettiläälksi Japaniin. Mr. Meyer on viettänyt koko diplomaatti uransa ajan Keski Idässä. Ensimäisenä huomautuksena hänen nimitykselleen Japaniin oli Meyerin kokemusten puute Aasiassa.

* * *

APOLLO 10:SSÄ oli viime sunnuntaina vuotoa, tuhansia galloneja polttoainetta pääsi valumaan ulos. Asiantuntijat olivat maanantaina tarkastamassa oliko vuoto aiheuttanut mitään vahinkoa jonka vuoksi suunniteltua kuulentoa pitäisi siirtää. Kantoraketti Saturn 5:ssä ei havaittu mitään vikaa, mutta tarkastusta jatketaan vielä. Astronauttien oli määrä aloittaa jo lähtölaskennan (countdown) harjoitukset, joita siirrettiin vuorokaudella. Mutta asiantuntijat sanovat että harjoituksia voidaan siirtää jopa neljällä vuorokaudella ennenkuin ne estävät Apollo 10 lähtöä toukok. 18 päivänä.

* * *

YLIOIKEUS on suostunut tutkimaan voidaanko kutsuntalautakunnille myöntää oikeus määrätä ylioppilaita asepalveluun heidän luovutettuaan pois kutsuntakorttiinsa vastalauseena Vietnamin sodalle.

Oikeusdepartmentti on vaatinut ylioikeuden ottamaan asian käsittelyynsä sillä kutsuntalautakuntia on usein syytetty tiukennetuista toimenpiteistä suorapuheisia mielenosoittajia kohtaan. Asia joutuu kuulusteluun ensi syksynä.

* * *

RUOTSISSA on annettu täydellinen DDT käyttökielto kahden vuoden ajaksi. Tänä aikana toivotaan voitavan päästä selvyyteen onko aineen käytön aiheuttama vitsaus ja vahinko maalle, vesistöille ja villieläimille rajoitettavissa. Massan Audubon liitto ja presidentin Pesticides komitea pitävät Ruotsin toimenpidettä erinomaisena ja harkitsevat olisiko täälläkin noudatettava esimerkkiä. Ruotsin kielto tulee voimaan ensi tammikuun alusta, aiheen kieltoon on antanut Rachel Carsonin kirja: Silent Spring yhdessä luonnonsuojelua ajavien tiedemiesten havaintojen kanssa.

* * *

KAKSI STANFORDIN yliopiston psykiatriaa sanoo että väkivaltaisuudet voivat koitua nykyaikaisen teknologisen yhteiskunnan tuhoksi. Väkivaltaisuuksilla on vanhat juuret ihmiskunnan historiassa, se on tunnettua myöskin eläinten käyttäytymisessä. Ihmiskunta on tarvinnut väkivaltaa raivatakseen tieltään esteitä jotka ovat jarruttaneet ja estäneet kehitystä, mutta nykyisin ovat väkivaltaisuudet jo tarpeettomia, sillä yhteiskunnalla on käytettävissään monenlaisia kehittyneitä välineitä joilla voidaan järjestää asioita tehokkaasti ja helposti. Väkivaltaisuudet nykyisessä kehityskaudessa tuovat vain turmiollisia seurauksia.

* * *

Kullan arvo huipussaan

PARIISI -- Ranskassa nousi kultaharkkojen arvo korkeimpaan arvoonsa kahteenkymmeneenyhteen vuoteen pelättäessä kenraali de Gaullen eron aiheuttavan frangin arvon alenemisen.

Kultatanko maksoi 48.84 dollaria eli se nousi 73 sentillä unssi maanantaina. Pariisin pörssissä sanottiin, että kullan hinta on noussut vuoden 1948 jälkeen huomattavasti ja että maanantain hinnat Pariisissa olivat ennätysmäisiä.

Ranskan devalvaation mahdollisuus nosti kultaharkon hintaa ja se nousi vielä myyntihaluttomuuden tähden, ilmoitettiin pörssistä.

Saton asunto kivisateessa

TOKIO -- Tuhannet hallitusta vastustaneet mielenosoittajat ottivat maanantaina Tokiossa yhteen poliisien kanssa, kivittivät pääministeri Eisaku Saton asuntoa sekä pysäyttivät satoja junia.

Huutaen amerikkalaisvastaisia iskulauseita mielenosoittajat marssivat kaduilla. Toiset mielenosoittajat kulkivat laahustavin askelin radoilla.

Ainakin 12,000 poliisia on kutsuttu taistelemaan mellakoitsijoita vastaan ja suojelemaan pääministerin asuntoa, Yhdysvaltain suurlähetystöä ja tärkeimpiä hallintorakennuksia Tokiossa.

Kaikkien näiden rakennusten on ilmoitettu olevan vasemmistopuolueiden ja ammattiliittojen mielenosoitusten kohteita heidän vaatiessaan Yhdysvaltoja luovuttamaan takaisin Japanille Okinawan saaren, joka on kuulunut sille toisesta maailmansodasta lähtien.

Poliisin arvion mukaan ainakin 1,500 mielenosoittajaa oli kerääntynyt Tokion keskusrautatieasemalle. Yliopistojen alueilla opiskelijat ja poliisit joutuivat vastatusten kahakoissa, joissa useita opiskelijoita pidätettiin.

Sadan opiskelijan ryhmä hyökkäsi pääministerin asuntoa vastaan kymmenen minuuttia sen jälkeen, kun tämä oli saapunut tarkasti vartioituna. Opiskelijat heittivät kiviä rakennukseen, mutta heidät ajettiin kyynelkaasulla ja vesisuihkuilla pois.

Tähtäimessä yhtenäinen Eurooppa

LONTOO -- Italia ja Englanti ilmoittivat maanantaina, että yrityksiä muodostaa yhtenäinen Länsi-Eurooppa lisätään.

Italian presidentin ja Englannin ministerien välisten neuvottelujen päätteeksi julkaistussa lausunnossa todettiin, että eurooppalaiset järjestöt, joihin kuuluu EEC, ovat yhtenäisyysajatuksen pohjana. Lausunnon julkaiseminen on jo jonkin aikaa ollut ajankohtainen molempien maiden kannalta, mutta presidentti de Gaullen eroaminen lisäsi sen tärkeyttä.

Yhteinen lausunto totesi Englannin ja Italian tulevaisuuden liittyvän oleellisesti Euroopan tulevaisuuteen ja Euroopan taloudellisen ja poliittisen yhtenäisyyden olevan tärkeä molemmille maille. Siinä sanottiin, ettei yhtenäisyysjärjestöjen laajentaminen muuttaisi niiden luonnetta, vaan pikemminkin takaa niiden tehtävien kokonaisvaltaisuuden. Kenraali de Gaulle, jo ka vastusti Englannin liittymistä EEC:hen, väitti Yhteismarkkinoiden laajenemisen muuttavan sen luonnetta.

Edelleen todettiin, että Euroopan poliittinen kehitys vaatii laajennettujen järjestöjen kaikkien jäsenvaltioiden täysipainoista osanottoa. Lausunnossa sanottiin, että Euroopan on lisättävä yhteistä ulkopolitiikkaansa niin, että se voi yhä tehokkaammin toimia kansainvälisissä asioissa.

Kepu istuu hallituksessa normaaleihin vaaleihin saakka

HELSINKI -- Kepun takametsien miehet olivat yllättävän vaisuja maanantaina Helsingissä pidetyssä puoluevaltuuskunnan kokouksessa. Maatalouden ylituotanto-ohgelmien vakavuus aiheutti sen, ettei kepu tällä kertaa esittänyt tavanomaisia uhkavaatimuksiaan, vaan suhteellisen sovinnolliseen sävyyn puhutaan annetuissa julkilausumissa, painotetaan ennen muuta vakauttamisen jatkon välttämättömyyttä. Palkkojen korotuksissa kepu puoltaa pennimääräisiä korotuksia.

Margariinin hinnankorotushaaveista kepu näkyy luopuneen, sillä maataloutta koskevassa julkilausumassa ei tätä asiaa edes epäsuorasti mainittu. Maatalousjulkilausumassa viitataan maatalouden täyteen omavaraisuuteen ja sanotaan varsinaisen viljelijäväestön olevan valmiin omalta osaltaan toimimaan ylituotannon supistamiseksi.

Kepun puheenjohtaja, opetusministeri Johannes Virolainen sanoi nyt pidetyn puoluevaltuuskunnan olleen huomattavasti rauhallisemman kuin joulukuussa pidetyn kokouksen. Hän sanoi edelleen pääministeri Koiviston lupausten maatalouskysymysten nopeasta ratkaisusta herättäneen luottamusta kepun kenttäväessä hallitukseen.

Kepun puoluevaltuuskunnan kokouksessa olivat runsaasti esillä myös opetusministerin toimialaan kuuluvat asiat. Opinto- ja kouludemokratia on puoluevaltuuskunnan julkilausuman mukaan toteutettava "mies ja ääni"-periaatetta noudattaen. Vaalilainsäädännössä kepu ajaa edelleen ehdokasmäärän kaksinkertaistamista, mutta äänioikeusikärajaa kepu ei näe käytännössä mahdolliseksi alentaa hallituksen esittämästä 20 vuodesta.

Opetusministeri Virolainen huomautti, että vaalilaki säädetään perustuslain säätämässä järjestyksessä ja tämän vuoksi kepun mielestä ei tule vaarantaa koko lain uudistamista.

O'Neill erosi

BELFAST

Pohjois-Irlannin pääministeri Terence O'Neill jätti maanantaina eronpyyntönsä, kun Englannille kuuluvassa Pohjois-Irlannissa oli esiintynyt pitkään levottomuuksia protestanttisen ja katolisen väestönosan välillä.

O'Neill sanoi eroavansa, koska uskoi tämän palvelevan "uudistusten asiaa". Kapteeni O'Neill ehti olla pääministerinä kuusi vuotta ja hän on viime aikoina kannattanut entistä suurempia oikeuksia Pohjois-Irlannin katoliselle vähemmistölle.

Ranska siirtyi

"kohti demokratiaa"

PARIISI - Ranska siirtyi maanantaina de Gaullen hallinnon jälkeiseen kauteen, ja poliitikot kävivät tiiviitä neuvotteluja pitäen mielessään tulevan kamppailun presidentinvirasta.

Kenraali Charles de Gaulle pysytteli maaseutuasunnossaan Colombey-Les-Deux-Eglisesissä Itä-Ranskassa, kun senaatin puhemies Alain Poher otti virallisesti vastaan väliaikaisen presidentin tehtävät.

Ranskan kansa tervehti II vuotta hallinneen johtajansa eroa ilman merkkiäkään kansallisesta sekasorrosta, jollaisen kenraali de Gaulle oli pelännyt liittyvän eroonsa. Mutta vaikka näkyvissä ei ollutkaan pelokkuutta, maa joutui epävarmuuden tilaan sekä poliittisella taholla että taloudellisilla markkinoilla.

PARIISI - Ranskan kommunistipuolueen sihteeri Waldeck Rochet sanoi sunnuntai-iltana kansanäänestyksen tuloksen olevan osoitus siitä, että Ranskan kansa haluaa muutoksen kohti demokratiaa.

Kansamme on äänestyksessä ilmaissut selvästi haluavansa täydellisen muutoksen maan politiikassa, sanoi Rochet. Hän mainitsi edelleen, että Ranska osoitti kieltäytyvänsä kaikenlaisesta taantumuksellisesta politiikasta sekä kaikista yrityksistä jatkaa samaa politiikkaa eri tunnuksin.

Ranskan frangin arvo oli maanantaina alimmillaan viime marraskuun valuuttakriisin jälkeen, ja Ranskan valtiopankki alensi frangin tukemiseksi dollarin myyntikurssin 49,740 frangiin, joka on alhaisin sallittu kurssi. Pörssissä hinnat nousivat heti, kun ostajat vaihtoivat rahojaan osakkeisiin turvatakseen itsensä poliittiselta epävarmuudelta, johon liittyy pelko frangin devalvoinnista.

Väliaikainen presidentti Poher neuvotteli iltapäivällä Elyseepalatsissa pääministeri Maurice Couve de Murvillen kanssa, mutta poliittinen mielenkiinto keskittyi samaan aikaan entiseen pääministeriin Georges Pompidouhun, jota pidetään gaullistien johtajaehdokkaana. Pompidou, jota pidetään myös yhtenä varmimmista presidenttiehdokkaista, ei kuitenkaan antanut päivän kuluessa julkisia lausuntoja. Sen sijaan hän ilmoitti jäävänsä pois eräästä kirjallisesta tilaisuudesta, jossa hänen oli määrä esitelmöidä illalla ranskalaisesta runoudesta

Monissa maakuntakeskuksissa on jo perustettu toimikuntia tukemaan Pompidoun tulevaa vaalikampanjaa. Hänen katsotaan vaikuttaneen epäsuorasti kenraali de Gaullen tappioon, koska hän vähätteli tilanteesta kehkeytyvän poliittisen sekasorron vaaraa.

Vasemmistojohtajat samoin kuin gaullistit arvioivat kiireesti tilannetta, ja opposition edustajien harvat lausunnot herättivät huomiota maltillisella sävyllään. Ranskan suuri ammattiliitto, kommunistien johtama CGT vaati yhtenäistä vasemmistopolitiikkaa ja ilmoitti järjestävänsä vapunpäiväksi suuren marssin tukeakseen "sosiaalista edistystä ja kansanvaltaa." Viime aikoina useita lakkoja järjestänyt sotaisa kaupanpitäjien liitto sen sijaan ilmoitti, ettei se aio pitää mielenosoituksia ennen presidentinvaaleja.

On myös arvailtu laajalti, että keskustaa edustava 60-vuotias Poher, joka nousi politiikan valokeilaan kansanäänestyskampanjan aikana, asettuisi ehdokkaaksi presidentinvaaleissa.

Jos vasemmisto pysyy jakautuneena, Poher voi saada tukea muutamilta sosialisteilta. Näihin kuuluu entinen pääministeri Guy Mollet, joka on jo sanonut kannattavansa Poheria, jos tämä joutuu yksinkertaiseen kilpailutilanteeseen Pompidoun kanssa.

* * *

Sosialistisen puolueen johtaja Guy Mollet sanoi radiohaastattelussa, että ongelmana on nyt uuden presidentin valitseminen.

Entinen vasemmiston presidenttiehdokas Francois Mitterand sanoi de Gaullen tappion asettaneen Ranskan vasemmiston uuden vastuun eteen. Mitterandin mukaan tämä vastuu vaatii kylmäpäisyyttä, rauhallisuutta sekä päättäväisyyttä mahdollisten levottomuuksien ilmaantuessa. Vasemmisto ei saa antaa valtaa kostoajatuksille niitä vastaan, jotka niin voimakkaasti ja epäoikeudenmukaisesti ovat sitä vastaan hyökänneet, sanoi Mitterand. Vasemmiston on ennen kaikkea tiedettävä kuinka koota rivinsä tulevaisuutta varten, sanoi Mitterand edelleen.

Länsi-Euroopan pääkaupunkien viralliset reaktiot de Gaullen eroamiseen olivat varovaisia, mutta Belgian pääministeri Gaston Eyskens sanoi toivovansa sen johtavan Englannin liittymiseen EEChen. Kysyttäessä muuttuuko Ranskan talouspolitiikka vastasi Belgian pääministeri Eyskens: "Toivon niin. Tarvitsemme muutosta nyt ja toivomme Ranskan Euroopan politiikan muuttuvan Englannille myönteiseksi".

Hollannin ulkoministeri Joseph Luns sanoi, ettei kenraali de Gaullen eron seurauksia voi määritellä ennen kuin uusi hallitus on muodostettu.

Englannin viranomaiset kieltäytyivät lausunnoista, mutta Ranskan asenteen Englantia kohtaan ei odoteta muuttuvan kovinkaan nopeasti.

Presidentti Charles de Gaullen ero merkitsee epäilemättä uutta aikakautta Ranskalle, sanoi Tanskan ulkoministeri Poul Hartling maanantaina kommentoidessaan de Gaullen äänestystappiota. - Mitä tulee de Gaullen eron ulkopoliittisiin vaikutuksiin on muistettava, että de Gaulle edusti ulkopolitiikassaankin Ranskan kansassa olevia voimakkaita virtauksia, ja nämä voimat tulevat luonnollisesti tulevaisuudessakin vaikuttamaan.

Italian kommunistipuolueen lehti L'Unita sanoi kenraalin tappiota demokraattisten työläisten voitoksi. Oikeiston Il Tempo sanoi de Gaullen tehneen virhelaskelman vaaleissa.

Harvardilaiset marssi käräjille

BOSTON -- Harvardin yliopistojupakkaa käsitellään nyt oikeudessa. Kaikkiaan 174 nuorta on syytteessä. Syytetyt marssivat pitkänä rivinä oikeustalolle. Heitä syytetään valtauksesta ja poistumismääräyksen uhmaamisesta. Syytettyjen joukossa on 49 tyttöä.

Heti ensimmäisenä päivänä keskittyivät syyttäjä ja puolustaja taistelemaan lähinnä kysymyksestä olivatko hallitusrakennukseen huhtik. 10 p. asettuneet valtaajat kuulleet lainkaan ulkopuolelta annettua varoitusta ja käskyä poistua rakennuksesta, ja jos olivat kuulleet, oliko heillä kylliksi aikaa poistumiseen ennenkuin poliisit saapuivat paikalle.

Nuoret häiritsivät oikeudenkäyntiä vihellyksillä, ja aika-ajottaisilla naurun purskahduksilla. East Cambridgen tuomari M. Edward Viola vaati nuoria lopettamaan vihellyksensä ja nauramisensa ja pysymään hiljaa että oikeudenistunto voi sujua häiriöittä.

Syytetyillä on puolellaan 16 lakimiestä. Mikäli tuomari julistaa rikkomukset toteennäytetyiksi, voivat nuoret saada $20 sakkoa. Puolustajat koettavat kuitenkin saada kaikki syytteet kumotuksi. Oikeusjutun oli määrä päästä päätökseen jo torstaina.

* * *

VOORHEES -- Neekerienemmistöisessä South Carolinan yliopistoon kutsuttiin viime tiistaina valtion poliisi ja kansalliskaartilaiset poistamaan ylioppilaita jotka olivat vallanneet aseen voimalla haltuunsa kaksi rakennusta. Poliisit pidättivät 30 oppilasta. Ennen pidätyksiä oli 25 miestä ja viisi naista tullut ulos rakennuksista ilman aseita ja menneet kotiinsa.

* * *

BELMONT ABBEY College, North Carolina, joka on lähes koko valkoinen laitos, seitsemän neekeriä lopetti 10 tuntia kestäneen sit-inninsä tieteellisessä rakennuksessa. Neekerit olivat rakentaneet suojakseen barrikaadeja ja pysyivät sisällä tehostaakseen 15 esittämäänsä vaatimusta.

* * *

NEW YORK -- N. parisataa opiskelijaa valtasi keskiviikkona Columbian Yliopiston kaksi rakennusta, uhmaten annettua pidätysmääräystä. Yliopiston virkailijat sanoivat että kysymyksessä oli näyte siitä miksi opiskelijoita ei voida pidättää oikeuden halveksimisesta.

Keskiviikkona oli vuosipäivä, viime vuonna samana päivänä yli 1,000 ylioppilasta valtasi haltuunsa viisi rakennusta, jolloin poliisi kutsuttiin paikalle.

Rakennuksen ulkopuolella seisoi joukko joka odotteli tapahtumien kehitystä. Eräs sanoi SDS ystävälleen: "Jos poliisi tulee, minä taistelen sinun puolellasi, jos ei, minä olen puolueeton."

Valtaajat kiinnittivät Cuban vallankumous johtaja Che Guevaran kuvan ikkunaan ja kasasivat tuolit ja pöydät ovien eteen. SDS johtaja sanoi että "oikeuden määräys on vain pala paperia."

SDS ryhmällä oli kuusi vaatimusta: ROTC ohjelman lopettaminen, sotilasrekrytoinnin lopettaminen Columbiassa, kaikkien sotatutkimus-ohjelmien lopettaminen, 197 yliopiston omistukseen kuuluvan asuinhuoneuston avaaminen yhdyskunnan asukkaille, kaupunkien uudistus-ohjelman jälleentarkistus, ja 21 mustan pantterin vapauttaminen, joita syytetään salaliitosta New Yorkin myymälöiden pommittamiseksi.

Mustat vaativat kirkoilta $500milj. lunnaita

DETROIT -- Neekerien äkkijyrkkä ryhmä on antanut kristillisille kirkoille ja juutalaisten synagogille uhkavaatimuksen kaikkialla maassa: niiden on maksettava $500-miljoonan lunnaat tai muussa tapauksessa ne vallataan.

"Manifesti" annettiin viime viikon vaihteessa pidetyssä mustien edistystä pohtivassa konfrensissa (Black Economic Development Conference) Detroitissa. Valtauspäiväksi on suunniteltu tämän viikon perjantaita.

Kokousen oli kutsunut koolle "Interreligious Foundation for Community Organization," johon kuuluu roomalaiskatolisia, juutalaisia, mustia sekä mexicolaisia. James Forman, Student Non-Violent Coordination johtaja, teki ilmoituksen ja samalla yllätti ja järkytti kongressin osanottajia ilmoittamalla että mustat militantit ovat päättäneet ottaa "rahat pois rikkailta ja antaa ne kansalle."

Kokous oli kutsuttu koolle nimenomaa pohtimaan mustien taloudellisen aseman kohentamista. Koolla oli 600 edustajaa.

Mutta Forman ilmoitti siekailematta että "me olemme vastustaneet valkoisten aikeita tehdä meistä orjia, nyt me vastustamme jokaista yritystä tehdä meistä kapitalisteja."

Forman sanoi että "kristityt ovat hyötyneet mustien kustannuksella alusta lähtien."

Lopuksi Forman laukaisi viimeisen pomminsa kiittämällä "kristittyjä siitä että meidät (mustat) on kutsuttu yhteen kaikkialta maassa, me käytämme valtaa tässä kongressissa, me päätämme suunnasta mihin me haluamme."

"Meillä on vallankumouksellinen oikeus tehdä niin."

Näin oli siis yhteistymistä tarkoittava kongressi kertaiskulla hajoitettu kahtia.

Nixon vaatii y-opistoilta selkärankaa

WASHINGTON -- Presidentti Nixon on vaatinut yliopiston johtomiehiä "osoittamaan selkärankaa laittomuutta vastaan." Nixon kehoittaa heitä olemaan taipumatta pakkovaatimuksiin ja kompromisseihin.

Nixon piti tiistaina 20-minuuttia kestävän valmistelemattoman puheen kauppakamarissa. Hän käytti verrattain voimakasta kieltä, sanoen että on pidettävä kiinni vastuunalaisuudesta ja periaatteista, "luova erimielisyys" on hyväksyttävää mutta ei enää silloin kun erimielisyys menee hävityksiin.

"Kun joudumme tilanteisiin missä opiskelijat, erimielisyyden ja muutosten nimissä, terrorisoivat toisia oppilaita ja opettajia, tuhoavat kortistoja, ryhtyvät väkivaltaisuuksiin, tulevat luokkiin pyssyjen ja veitsien kanssa varustautuneina, silloin on jouduttu tilanteiseen jolloin laitoksen johdolla ja opettajakunnalla on oltava selkärankaa seistä vastaan."

Puhe oli Nixonin ensimmäinen julkisuudessa esitetty mielipide yliopistoilla muotiin tulleista rettelöistä, lukuunottamatta maalisk. 22 p. annettua lausuntoa, jolloin hän tuomitsi "fyysillisen peloittelun" kampus rettelöissä, sanoen kuitenkin että päätösvalta on jätettävä opistoille itselleen. Tiistaina pidetty puhe oli yhdenmukainen silloisen puheen kanssa, mutta oli kuitenkin havaittavissa että presidentti Nixon käytti nyt paljon terävämpää kieltä, ilmeisestikin johtuen siitä että rettelöinti ja levottomuudet ovat lisääntyneet yliopistoissa kautta maan, muuttuen paikoitelleen jopa uhkaavan luontoisiksi.

Kiina harkitsee rajaneuvotteluja

HONGKONG -- Kiina harkitsee Neuvostoliiton ehdotusta ryhtyä neuvotteluihin maiden välisessä rajakiistassa, ilmoitti Pekingin radio sunnuntai-iltana.

Pekingin radion ilmoituksessa sanottiin, että varapuhemies Lin Piao oli hiljattain päättyneessä kommunistipuolueen yhdeksännessä kokouksessa kertonut Kiinan hallituksen keskustelevan Neuvostoliitolle esitettävästä vastauksesta. Pekingin radio välitti yhteenvedon Lin Piaon lausunnosta.

Lin Piaon kertoman mukaan Neuvostoliiton pääministeri Aleksei Kosygin oli 21. maaliskuuta halunnut keskustella puhelimitse Kiinan johtajien kanssa. Kiinalaiset eivät kuitenkaan halunneet neuvotella asiasta puhelimitse.

Lin Piao sanoi, että jos Neuvostoliiton hallituksella on jotain sanottavaa, sen on käytettävä diplomaattiteitä. Neuvostoliitto pysyi 29. maaliskuuta esittämässään neuvottelutarjouksessa entisessä "jyrkässä" kannassaan rajakysymyksen suhteen, Lin Piao sanoi.

Neuvostoliitto ilmoitti 12. huhtikuuta tehneensä uuden neuvottelutarjouksen Kiinalle — toisen kahden viikon aikana, jotta maiden välinen rajakiista saataisiin pikaisesti ratkaistuksi. Pekingistä ei kuitenkaan ole kuulunut vastausta tähän tarjoukseen.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) — Established 1905

Published Tuesday and Friday by the
Raivaaja Publishing Company

48 Wallace Avenue, Fitchburg, Mass. 01420
Phone 343-3822

Second class postage paid at Fitchburg, Mass.

TOIMITTAJAT

Sävele Syrjälä Lempi Ikävalko

Tilaushinnat Yhdysvalloissa ja Canadassa
Vuosikerta $12.00 — Puoli vuotta $7.00 — Kolme kk. $4.00
Suomeen: Vuosikerta $16.00 — 6 kk. $8.00
Single Copies 10c

Presidentti ehdokkaiden vaalilupaukset

Jokainen presidenttiehdokas vaalikamppanjansa aikana ääniä kalastellessaan lausuu tuhmuuksia, ja kansa odottaa että he niin tekevät.

Franklin Roosevelt lupasi budjetin joka "balanseeraa," jossa ei ole punaisia numeroita; Kennedy teki erikoista numeroa siitä ettei ollut ohjuus- kuilua; Lyndon B. Johnson vannoi vaalipuheissaan ettei hän laajenna Vietnamin sotaa, jotta ei enempää amerikkalaisia sotilaita joutuisi sotaan, jota "minä uskon aasialaiset pojat pitäisi käydä puolustaakseen omaa maatansa."

Ja nykyinen presidentti Nixon taas puhui mitä hän tulisi tekemään saadakseen toiset maat kunnioittamaan meitä - erikoisesti pienet maat - jotka näyttävät pitkää nenää USA:lle.

Ulkoilmavaalikokouksissa Nixonin kannattajilla oli plastiikkiolkihatut, värillisiä ilmapalloja päästettiin ilmaan, oli sirkuskonsteja ja hurraa huutoja, ehdokas Nixon astui esille ja lupasi ettei hän presidenttinä anna minkään ulkomaan käyttää Yhdysvaltain lippua mattonaan (eläköön huutoja). Se todella oli hyvä näytös, ja aina oli varma että aplodeerattiin hurjasti.

Kuten jokainen joka on valittu presidentiksi, Nixon on kokenut että tilanne on suuresti muuttunut, on suuri ero sillä mitä ehdokkaana voi sanoa ja luvata ja siinä mitä voi tehdä kun istuu Valkoisen Talon isännän paikalla. Toivomme vaan että hän voi säilyttää malttinsa, joka varmaan ei ole helppoa tässä sekaisessa ja käymistilassa olevassa maailmassamme.

Suurilla aikakauslehdilläkin vaikeutensa

Kolmenkymmenen luvulla kolme johtavinta aikakausjulkaisua olivat The Saturday Evening Post, Liberty ja Collier's. Kaikki nämä julkaisut ovat kuolleet, kuten niiden edeltäjät, Literary Digest, Pictorial Review, The American, Woman's Home Companion and monet muut.

Sanotaan että nykyisillä johtavilla aikakauslehdillä, kuten Time, Life ja Fortune on vaikeuksia. Kustannukset kohoavat jatkuvasti, tilaajamäärä kyllä nousee, mutta lehdet menettävät ilmoituksia televisiolle, joten tiliraportit eivät näytä suurta voittoa, vaan juuri ja juuri kannattavat itsensä. Niin että vaikka meillä pienillä vieraskielisillä lehdillä on omat vaikeutemme, niin on se suurilla kustantajillakin.

Miksi jotkut aikakauslehdet menestyvät ja toiset kuolevat? Niiden jotka ovat hävinneet, katsotaan olleen sellaisia jotka pelkäävät muutosta, ja haluavat elää menneisyydessä, eivät voi mukautua uusiin oloihin. Eivät ole ottaneet huomioon muutosta, joka on tapahtunut amerikkalaisen yleisön makuasiassa, koulutuksessa, nuorisossa, kulttuurissa ja teknologiassa.

Eräs tunnettu amerikkalainen lehtimies sanoi kerran että hyvän toimittajan täytyy olla vähintäin kolme vuotta edellä lukijaansa.

N.L. lähestyy Kansallis Kiinaa

Diplomatia ja politiikka ovat pelejä joissa yhdellä kerralla ollaan ystäviä ja toisella kerralla vihamiehiä, miten minkin tilanteen oman edun kannalta katsotaan vaativan.

Neuvostoliitto yrittää kulissien takana saada aikaan jonkunlaista suhdetta Kansallisen Kiinan Chiang Kai Shekin kanssa.

Muutamia kuukausia sitten NL lähetti Japaniin Vitaly Yebgenyev Louisin. Tokiossa sanomalehtimies Louis hieroi ystävyyttä useitten Taiwanin lähetystön jäsenten kanssa. Nämät diplomaatit järjestivät niin että Louis oli ensimmäinen venäläinen joka pääsi Taiwaniin Chiang pakenimisen jälkeen Kiinan mannermaalta Taiwaniin v. 1949.

Kun Victor Louis pääsi Taiwaniin hän järjesti pikaisesti haastettelun puolustusministeri Chin Chiang Ching-kuon kanssa, Chiangin pojan ja seuraajien kanssa.

Neuvostoliitto on vakuuttunut siitä että Kiina tulee hyökkäämään NL vastaan ja siksi haluaa rakentaa mahdollisimman hyvät suhteet Taiwanin kanssa. Tämän takia Kreml lähetti Victor Louisin matkalle, saadakseen tietää mikä on tilanne Taiwanissa.

Olen ihminen ja luulen, ettei mikään inhimillinen ole minulle vierasta. - Terentius

* * *

Älyn viat tulevat vanhetessa paremmin näkyviin, niinkuin kasvonpiirteidenkin viat.

- La Rochefoucauld

* * *

Älä anna järkesi painua velttouteen, sillä sen uni on kuolemaa synkempi. - Demophiles

Jutustelua

Naisemme arvostetaan miestensä perusteella

Miten meidän yhteiskunnassamme arvostetaan naisia? Ihailemmeko heitä omien saavutuksiensa perusteella vai heidän miehensä yhteiskunnallisen aseman mukaan?

Hiljattain suoritettu Gallupp ilmaisee että kymmenestä amerikkalaisesta naisesta joita kansa ihailee eniten, Mrs. Ethel Kennedy on numero yksi, Mrs. Rose Kennedy, edesmenneen presidentti John F. Kennedyn äiti, on toisella tilalla, Mrs. Aristotle Onassis (entinen Mrs. John F. Kennedy), johti Gallup kuulustelua v. 1965 ja 1966, on pudonut seitsemännelle tilalle. Siis kolme jäsentä samasta poliittisesta perheestä ensimmäisessä kymmenessä.

Mrs. Dwight Eisenhower on kolmantena, häntä seuraa Mrs. Lyndon B. Johnson, Mrs. Martin Luther King viidentenä, Mrs. Richard Nixon on kuudes ja Mrs. Onassis seitsemäs, Pearl Buck, novellisti, kahdeksas. Englannin kuningatar Elizabeth on yhdeksäs ja näyttelijätär Helen Hayes on kymmenentenä listalla.

Jokainen näistä naisista on tai ovat olleet naimisissa. Ainoastaan kaksi, Pearl Buck ja Helen Hayes, ovat saavuttaneet kuuluisuutta omalla työllään.

Näyttää siltä että Yhdysvalloissa yhteiskuntamme arvioi naisemme heidän miestensä saavutusten perusteella.

KÄSITTÄMÄTÖNTÄ

- Mutta Clarence sinä olet muuttunut huolimattomaksi. Sinä et ole enää niin muodikkaasti puettu kuin viime vuonna.
- Sepä merkillistä, ja kuitenkin on tämä se sama puku jota pidin viime vuonnakin.

HIUKAN ARVELUTTAVAA

- Jussi, sanoi kauppias apulaiselleen, kuka osti homeisen juuston?
- Rouva Jussila.
- Entä vanhan kuivan makkaran?
- Rouva Jussila.
- Entä voin, jonka leipuri lähetti takaisin?
- Rouva Jussila.
- Entä munat, joita ei viime viikolla saatu myydyksi?
- Rouva Jussila. Mutta oletteko sairas, näytätte niin kalpealta?
- En, mutta minua on kutsuttu Jussilalle illalliselle.

JA SE TULI PERILLE

Yhdysvaltain postilaitoksen kyvystä saattaa kirjeet perille vaillinaisillakin osoitteilla on monta juttua. Osa niistä saattaa olla vain pelkkiä juttuja, mutta onpa tullut Suomestakin kirjeitä, joissa ei ole ollut muuta osoitetta kuin henkilön nimi ja Amerika. Ainakin kerran saapui sellainen tänne Fitchburgiin ja omistajansa vaan löysi. Tässä muuan esimerkki New Bedfordin postikonttoriin saapuneesta lähetyksestä, jonka päälle oli kirjoitettu:

"Please Mr. Mail Man sand this to (Tony Silva) I don no is houso No but he got corage he cal Ret Wing gass stacion in River st."

YÖELÄMÄ LOPPUI HAVANNASSA

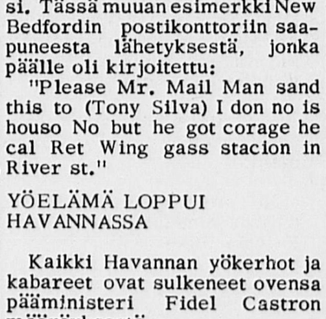
Kaikki Havannan yökerhot ja kabareet ovat sulkeneet ovensa pääministeri Fidel Castron määräyksestä.

Castro ilmoitti, että kaikki yksityiset ja valtiolliset baarit suljetaan, koska vallankumouksen tarkoituksena ei ole edistää juopumusta. Useimmat ihmiset luulivat tämän tarkoittavan ainoastaan pieniä baareja eikä yökerhojen, kabareiden ja ravintoloiden baareja. Sunnuntaiiltana odotti kuitenkin sankka joukko huvittelunhaluisia Havannan kuuluisien yöhuvipaikkojen ulkopuolella, mutta turhaan. Ovia ei avattu.

TIESI HYVÄN NEUVON

Vuokralainen: "Se huone, jonka minä vuokrasin on niin vetoinen, että kun minä istun keskellä huonetta, tuuli puhaltaa minun hiukseni pörrölle."

Talon omistaja: "Minä luulen, että halvin keino on käydä leikkauttamassa tukkansa."

— Katso Aaretti, Telstar!

Kunniamerkki

Raisa: "ME NAISET"

LOMAKAUSI LÄHENEE

Amerikkalaisessa kaupungissa hävitetään jokin slummialue ja tilalle nousee liikepalattuolla samalla paikalla on puisto, jossa on puita ja pensaita ja kukkia ja lasten leikkipaikkoja. Jossakin solisee suihkukaivo. Lähettyvillä saattaa vielä olla lampi, jossa lapset uittelevat kaikessa rauhassa pieniä veneitään, eikä kenenkään päähänkään pälkähdä ajatus, että koskahan joku lapsista kidnapataan.

Tähän tapaan toteaa kirjoitettavan. Kysymyksessä ovat useinkin matkailuun erikoistuneet amerikkalaiset reportterit, joita jossakin maassa vastikään on syötetty ja juotettu hiukan niin kuin siinä mielessä, että sopii palkaksi kehua. Ainakin eräs matkailuun erikoistunut reportteri oli siinä määrin ihastunut Eurooppaan, että hänen omien sanojensa mukaan hän olisi kehunut Atlantin toista puolta, vaikka olisi pitänyt liikkua siellä pienessä nälässä.

Vaihtelu virkistää ja viehättää. Rehellisyyden nimessä on myönnettävä Atlantin kummallakin puolella olevan varsin erilaista, mikäli otetaan huomioon vaikkapa vain läntisen puolen itärannikko ja itäisen puolen länsirannikko. Jolloin juuri voidaan verrata esimerkiksi menoa New Yorkissa johonkin huomattavasti pienempään eurooppalaiseen metropoliin.

SADETAKKI JA "SVETERI"

Mitäpä tässä jatkaa pitemmälti. Sinä, lukijani, saatat hyvinkin olla jo ajatuksissasi kesämatkasi kohteessa jossakin Suomessa .Toivot sydämestäsi, että säät olisivat suotuisat. Olisi aurinkoa ja lämmintä ja juhannuksena kokkoilma. Sadehan tärvelisi kaiken. Uskotpa ilmojen olevan vaikka kuinka ihania, ota kuitenkin varmuuden vuoksi mukaasi sadetakki. Siitä saattaa tulla siellä eniten käytetty asuste. Ei yksinomaan siksi, että saattaa sataa, vaan siksi, että nykyiset sadetakit ovat varsin sieviä. Onhan nimikin nykyisin "all weather coat."

Niin ikään otat ilman muuta niin sanotun "sveterin". Lämpimän ja viehättävän villatakkisi, joka mahdollisesti kuitenkaan ei ollenkaan ole villasta. Useammin kuin luuletkaan joudut vetämään sen leninkisi päälle. Etenkin Floridasta Suomeen on melkoinen huippaus. Olet tottunut poikkeuksellisen lämpimään.

On kuitenkin vielä liian aikaista puhua kesämatkapuvustosta. Vastahan kevät on alkanut. Monien amerikkalaisten päivälehtien laajat matkailupalstat saivat kuitenkin valitsemaan tälle palstallekin mainitunlaisen aiheen.

Eri paikkakunnilta tulleissa Raivaajan uutisissa on kerrottu suunnitteilla olevista Suomen matkoista. Lähtee melkeinpä iikka kuin iikka sekä pohjoisesta ja etelästä. Ryhmälentoja on siinä määrin, että pääsee mukaan, mikäli on halua. Ja onhan sitä.

Matkailun sanotaan olevan miellyttävää kolmessa mielessä. Matkan suunnittelu on miellyttävää. Matkan tekeminen vieläkin miellyttävämpää. Ja kukapa jälkeen päin kernaasti ajatuksissaan ei eläisi uudelleen kaikkea.

Lukuisat lehdet ovat täynnä kuvauksia eri puolilta maapalloa. Lukijoillehan annetaan sitä, mitä he haluavat. Näin lomien kynnyksellä on ajankohtaista esitellä matkailumahdollisuuksia.

Kerrassaan paljon kerrotaan esimerkiksi Pariisista siitä huolimatta, että sinne erityisemmin ei kehoitetakaan menemään. Ovathan tämän maan ja Ison Kallen välit vähän niin kuin viileät. Pariisi on kuitenkin turistien taivaalla niin herkullinen näkymä, että vertaista saa hakea. Ei ihme, että

— Viime vuonna ME päätimme viettää kesäloman eri aikoina. Sen jälkeen en ole nähnyt miestäni.

siellä piipahdetaan palstalla jos toisellakin. Samalla tulee sitten esille muutakin Eurooppaa.

PIKARUOKAILU JA PUTKET AMERIKAN VALTTIA

Täkäläisten reporttereiden verratessa Amerikkaa ja Eurooppaa, Eurooppa voittaa monessa suhteessa. Amerikka voittaa oikeastaan vain pikaruokailussa ja putkien laadussa. Missään ei haukkaa hampurilaista yhtä lyhyessä ajassa kuin täällä. Eikä missään ole siinä määrin yleisesti hyperhienoja kylpyhuoneita kuin täällä. Euroopassa on vielä yleisesti niin sanottu vesiklosetti jossa nykäistään narusta. Mikäli on sitäkään. Täällä naru on hävinnyt paketeista ja toileteista.

Mutta otappa aikaa vaativa aterioiminen, ota elämän nautinnot yleensä, niin jopa vedetään Atlantin tällä puolella lyhempi korsi. Ei ole aikaa. On "tehtävä rahaa." Ja illalla on siinä määrin lopahtanut, että sen kuin lysähtää sohvalle television ääreen ja torkahtaa. Mikäli ei suorastaan nukahda ja ylly kuorsaamaan niin tavattoman ankarasti, että talo tärisee.

Erään reportterin mukaan esimerkiksi New York saa ihmisen ajattelemaan, että tässä olisi otettava kylpy, tai ainakin suihku. Samanaikaisesti ihminen ehkä moittii kaupungin pormestaria siitä, että tämä on päästänyt alueensa niin äärettömän likaiseksi.

Pariisissa ja eurooppalaisessa kaupungissa yleensä on likaa sielläkin, mutta ei läheskään samassa määrässä. Keväällä ja kesällä ilmassa leijailee keveyttä ja tuoreutta, joka saa ihmisen ajattelemaan rahan sijasta rakkautta.

Aamu eurooppalaisessa kaupungissa täyttää pään ajatuksella, että kannattaa nousta ylös. Elämä on ihanaa. Aamu amerikkalaisessa kaupungissa saattaa tuoda mieleen sellaisen seikan, että miksi tässä oikein rehkii. Raha, joka tulee, myös menee. Kannattaako tämä kaikki loppujen lopuksi ollenkaan.

EUROOPAN KADUT TURVALLISIA

Kautta linjan kiinnitetään kirjoituksissa huomiota siihen tosiasiaan, että amerikkalaisessa kaupungissa ei ole turvallista liikkua iltapimeällä. Eurooppalaisessa kaupungissa on. Liikkeella Euroopassa on yksinäisiä ja kokonaisia perheitä. Eikä kenenkään miehen mieleenkään tule tarkkailla, koska ohi hiippailee mahdollisesti sellainen iikka, jonka kainaloon katoaa vaimon käsilaukku. Tai joka melkein kuin huvikseen ottaa hengen.

Elämästä nautitaan enemmän Euroopassa. Eikä vain siksi, että yleensä on aikaa nauttia siitä enemmän siellä. On enemmän nautittavaa. Ympärillä on enemmän positiivista. Kaikelle henkiselle hurrataan.

Itkin silloin kun synnyin ja jokainen päivä osoittaa miksi. -Tuntematon

Ranskan kohtalon mies

Presidentti Charles de Gaulle oli vapaan Ranskan symboli toisessa maailmansodassa ja myöhemmin hän palasi maansa johtajaksi palauttaakseen Ranskalle kansainvälisen arvonannon sekä välttääkseen uhkaavan sisällissodan.

Hän perusti 1958 viidennen tasavallan ja sen presidenttinä hänestä tuli Ranskan kaikkein voimakkain valtionpäämies sitten Napoleon III:n aikojen. Hän puhui vanhahtavin sanakäänteinRanskan kuniasta hyvin paljon samaan tyyliin kuin maan kuninkaat menneillä vuosisadoilla.

Winston Churchill sanoi 1940 de Gaullen olevan "kohtalon mies," ja juuri tässä osassa kenraali aina näki itsensä. Viime vuonna hän sai hillityksi ylioppilaslevottomuudet ja työläisten lakkoilun, joista oli kehittynyt Ranskan vakavin sisäpoliittinen kriisi kymmenvuotisen gaullistisen hallinnon aikana. Hänen puolueensa korjasi voiton touko- ja kesäkuun levottomuuksia seuranneissa vaaleissa.

Lähes kaksimetrisestä, pitkänenäisestä ja suurieleisestä kenraalista on esitetty hyvin ristiriitaisia käsityksiä, ja toisinaan hänen entiset kannattajansakin arvostelivat häntä katkerasti. Hän ärsytti itsenäisyydellään sekä Roosevelttia että Churchillia, ja tämän vuosikymmenen aikana hän teki itsestään varsin epäsuositun Englannissa vastustamalla Englannin pääsyä yhteismarkkinoiden jäseneksi.

Myös Yhdysvaltoja de Gaulle ärsytti vetäytymällä yhä enemmän eroon Naton yhteistyöstä sekä arvostelemalla Yhdysvaltain Vietnamin-politiikkaa. Samanaikaisesti hän kuitenkin yhdessä edesmenneen Länsi-Saksan liittokanslerin Konrad Adenauerin kanssa solmi ystävyyssopimuksen, joka lopetti Ranskan ja Saksan välisen vuosisataisen vihamielisyyden.

* * *

18 toukokuuta viime vuonna hän keskeytti Romanian-vierailunsa palatakseen käsittelemään ylioppilas- ja lakkolevottomuuksia. Kuusi päivää myöhemmin hän piti televisiopuheen ilmoittaen uudistusohjelmastaan. Hän ilmoitti eroavansa, jos ehdotukset torjuttaisiin.

Tilanne kuitenkin paheni, kansanäänestys peruutettiin ja maan ollessa miltei täydellisesti lamassa de Gaulle piti 30. toukokuuta radiopuheen vedoten suoraan lakkoileviin työläisiin ja vasemmistopoliitikkoihin, jotka yrittivät kaataa hänen hallituksensa. Hänen dramaattinen viiden minuutin pituinen radiopuheensa sai aikaan sen, että häntä kannattavat mielenosoittajat ilmaisivat Pariisin kadulla hänelle osoittamansa tuen.

Vaaleissa gaullistit voittivat ja pystyivät nyt ensimmäisen kerran hallitsemaan Ranskaa omin voimin 487-jäsenisessä kansalliskokouksessa ilman liittolaisten tukea. Viime marraskuussa de Gaulle kieltäytyi taipumasta ulkomailla esitettyihin vaatimuksiin frangin devalvoimiseksi ja ilmoitti sen sijaan lujista vastatoimista, mikä oli täysin yllättävä päätös.

* * *

De Gaulle syntyi Lillessä 22. marraskuuta 1890. Hän kävi koulua eräässä Pariisin jesuiittakoulussa ja ajatteli yhteen aikaan ryhtyä katoliseksi lähetyssaarnaajaksi.

Hän kunnostautui erinomaisesti ensimmäisessä maailmansodassa, ja kenraaliksi hänet ylennettiin sodan aikana 1940. Ironista kyllä, hän vastasi niistä motorisoidun sodankäynnin teorioista, jotka saksalaiset myöhemmin niin tehokkaasti toteuttivat toisen maailmansodan aikana.

* * *

Hän toimi kaikista puolueista muodostetun hallituksen pääministerinä vuoteen 1946 saakka, jolloin erosi puoluejohtajien kieltäydyttyä uusimasta valtiokoneistoa hänen toivomallaan tavalla.

Hän vietti 12 poliittisesti toimetonta vuotta vaatimattomassa maaseutuasunnossaan 160 kilometrin päässä Pariisista kirjoittamalla muistelmansa sekä seuraamalla, kuinka maassa 22 hallitusta seurasi toistaan.

Toukokuussa 1958 alkoi hänen kaikkein tärkein uransa valtiomiehenä kansalliskokouksen pyydettyä vastahakoisesti häntä ryhtymään maan johtajaksi. Ranskan Algeriassa olevan armeijan kapinoidessa kansalliskokous hyväksyi 1. kesäkuuta de Gaullen nimittämisen maan pääministeriksi oikeudella uusia perustuslaki. Viides tasavalta syntyi 30. syyskuuta 1958, ja de Gaulle valittiin presidentiksi 28. joulukuuta samana vuonna.

Hän vetäytyi kaikesta Naton piirissä tapahtuvasta sotilaallisesta yhteistyöstä ja vieraili Neuvostoliitossa korostaakseen Itä- ja Länsi-Euroopan lisääntyvää lähentymistä. 1965 hänet valittiin Ranskan presidentiksi toiseksi seitsenvuotiskaudeksi.

Suomen uutisia

(Suomi-Seura)

VAPAUSRANGAISTUKSISSA UUSILLE URILLE

Suomessa on ollut lähes 80 vuoden ajan voimassa kaksiportainen vapausrangaistusjärjestelmä. Vapausrangaistukset ovat olleet joko kuritushuone- tai vankeusrangaistuksia. Tämä järjestelmä on kohta aikansa elänyt. Vapausrangaistuskomitea jätti 21. huhtikuuta asiasta mietintönsä vt. oikeusministeri Sulo Suorttaselle, joka sanoi, että komitean mietinnön toteuttamiseen ryhdytään välittömästi. Komitean työn tulokset asetetaan erilaisten käsittelyjen alaiseksi oikeusministeriössä, jonka jälkeen se lakitekstiksi muutettuna asetetaan eduskunnan käsiteltäväksi.

Mietinnössä asetetaan pääpaino vankien olosuhteille rangaistuslaitoksissa. Ne on saatava niin pitkälle kuin mahdollista vastaamaan vapaudessa vallitsevia oloja. Tärkeänä keinona tämän päämäärän saavuttamiseksi pidetään mietinnössä avolaitoksissa eli työ- ja vankisiirtoloissa tapahtuvaa vapausrangaistusten täytäntöönpanoa. Komitea ehdottaa, että vapausrangaistukset, jotka ovat tähän asti olleet joko kuritushuone- tai vankeusrangaistuksia, muutetaan yksilajiseksi käsitteeksi - vankeus.

KOLARISSA TUOTETAAN SEMENTTIÄ 200,000 TONNIA VUODESSA

Kolariin, Äkäsjokisuuhun rakennettu sementtitehdas työllistää välittömästi 149 ihmistä ja sen raaka-ainelähde kalkkikivikaivos 10 työntekijää lisää. Sen välillinen työllisyysheijastus on tuntuvasti suurempi. Palveluelinkeinot lisääntyvät jatkuvasti, sillä Äkäsjokisuun asukasmäärä on kasvanut parissa vuodessa 30:sta useaan sataan. Se on kalkinpolttajien jälkiä suurtuotantona - 200.000 tonnia sementtiä vuodessa ja 650 tonnia vuorokaudessa - jatkavan teollisuuslaitoksen vaikutusta.

Kolariin noussut maamme neljäs sementtitehdas vihittiin käyttöön 21. huhtikuuta, jolloin myös tasavallan presidentti Urho Kekkonen oli tilaisuudessa läsnä.

Pohjois-Suomen sementinkulutus on arvioitu 140.000 tonniksi vuodessa. Tähän asti se on saanut sen meri- ja maakuljetuksina maan eteläkärjestä Paraisista tai kaakkoiskolkassa Lappeenrannasta. Kolarin tehdas omavaraistaa Pohjois-Suomen sementin suhteen.

Kolarin kalkkikiviesiintymä on tunnettu pitkään ja se on laaja, joskin epäyhtenäinen. Sen suuruuden arvellaan olevan n. 1.800 miljoonaa tonnia. Paraisten Kalkkivuori Oy hankki sen omistukseensa 30-luvulla ja 50-luvun alussa.

Tapahtui Berliinissä

Eläinlääkärin vastaanottohuoneeseen Berliinissä oli jätetty koira, jonka talutushihna oli sidottu lämpöpatteriin. Koiran pannassa oli lappu, tappakaa minut, raha tulee postitse. Lääkäri tutki koiran, joka oli tosin hoitamaton mutta täysin terve. Tietenkään hän ei toteuttanut armotonta kehotusta, vaan etsii nyt koiralle uutta isäntää.

Nixonin gorillat

Lontoon vierailun aikana presidentti Nixonia suojelee 60 henkivartijaa eli gorillaa. Pari viikkoa ennen vierailua saapui gorillain etujoukkona 20 miestä turvallisuustoimenpiteitä järjestelemään. Gorilloja varten oli annettava poikkeuslupa aseenkantoon, koska ulkomaalaiset eivät saa Englannissa pitää asetta mukanaan. Kun edesmennyt presidentti Kennedy vieraili toisen kerran Lontoossa, oli hänellä mukanaan 12 gorillaa. — Sanansaattaja.

- Johtaja, saanko mennä leikkauttamaan tukkani?
- Mitä, parturiin työajalla?
- Mutta tukka kasvaa myös työajalla.
- Niin, mutta vain osaksi. . .
- En minä kovin lyhyeksi annakaan leikata.

Los Angeles, Calif.

SUOMALAIS-AMERIKKALAINEN KAUPPAKAMARI JUHLII UUSIA LÄNSIRANNIKON KONSULEITA

Länsirannikon suomalais-amerikkalainen kauppakamari järjesti äskettäin vastaanotto- ja päivällistilaisuuden Los Angelesiin vast'ikään nimitetyn Suomen kaupallisen sihteerin, konsuli Martti Yli-Rengon kunniaksi. Tilaisuus pidettiin North Hollywoodissa Sportsmen's Lodge-ravintolassa kauppakamarin puheenjohtajan Wiljo H. Kujalan toimiessa isäntänä.

Konsuli Martti Yli-Renkoa edelsi virassa pääkonsuli Veikko O. Huttunen, joka oli ensimmäinen Los Angelesissa toiminut Suomen kaupallinen sihteeri vv. 1962-68. Pääkonsuli Huttunen siirtyi toimikautensa päätyttyä Helsinkiin Suomen Ulkoasiainministeriön poliittiselle osastolle.

Erikoisjuhlavieraana tilaisuudessa oli Klaus Snellman, Suomen San Franciscossa toimivan pääkonsulinviraston vast'ikään virkaannimitetty pääkonsuli, jonka toimialue käsittää 13 läntistä osavaltiota Havaiji ja Alaska mukaanluettuina. Pääkonsuli Snellman oli vasta muutamia päiviä aikaisemmin saapunut Suomesta virkaa häntä ennen hoitaneen pääkonsuli Tuure Mentulan paikalle. Hänen seurassaan oli varakonsuli Raimo Salmi San Franciscon pääkonsulinvirastosta. Varakonsuli Salmi joutuu valitettavasti pian palaamaan Helsinkiin ulkoasiainministeriön muihin tehtäviin.

Tilaisuudessa oli läsnä erittäin runsas osanottajamäärä. Vieraiden joukossa olivat Etelä-Californian suomalaisjärjestöjen johtohenkilöt, jotka kauppakamarin puheenjohtaja esitteli.

Muiden vieraiden joukossa olivat nti Taina Elg, suomalainen näyttelijätär, tri ja rva Vaino Hoover, Finlandia Foundation'in puheenjohtaja, sekä hra ja rva Peter Törnqvist, American-Scandinavian Foundation'in Los Angelesin osaston puheenjohtaja.

Ohjelman musiikkipuoli koostui rva Gertrude Kujalan lauluesityksistä sekä Helsingin Teatteriorkesterin jäsenenä toimineen hra Tomi Lintuniemen viulusooloista. Molempia esityksiä säesti rva Sirke Eronen.

Esitellessään tilaisuuden kunniavieraat, konsuli Martti Yli-Rengon ja pääkonsuli Klaus Snellmanin kauppakamarin puheenjohtaja Kujala toi hyhyesti esiin sen tärkeän osuuden, joka länsirannikolla on tällä hetkellä Suomen Yhdysvaltoihin suuntautuvassa viennissä. Hän huomautti myöskin, että vuotta 1962 seuranneina kuutena vuotena, ts. sen jälkeen kun Suomi oli nimittänyt ensimmäisen kaupallisen sihteerin Los Angelesiin, Suomen vienti länsirannikolle enemmän kuin kolminkertaistui. Tästä lisäyksestä noin 68-70% kohdistui Los Angelesin alueelle. Hra Kujala mainitsi myös, että suomalaisen Vasa Line'in rahtilaivat saapuvat säännöllisesti joka kuukausi Los Angelesin satamaan ja että Finnair, joka pian aloittaa säännölliset New Yorkin ja Helsingin väliset lennot, suorittaa ensimmäisen suoran lennon Los Angelesista Helsinkiin ensi kesäkuun 16. päivänä.

Vastaanotto- ja päivällistilaisuutta edeltäneessä johtokunnan kokouksessa äänestettiin yksimielisesti kauppakamarin perustajan ja toimeenpanevan sihteerin, pääkonsuli Veikko O. Huttusen kauppakamarin kunniajäseneksi nimittämisen puolesta. -W.H.K.

Helsingin lentokentän matkustajapaviljonki oli rakennustöiden osalta valmis huhtikuun puolivälissä. Rakennus otettaneen käyttöön laitteiston kokeilun jälkeen huhti—toukokuun vaihteessa.

New York City, N. Y.

Amerikan Karjalaisten Liitto

Hyvät Kummikerhon ystävät.

Sydämellisimmät kiitoksemme jälleen kerran kaikille liittonne jäsenille ja ystäville ja erikoisesti liittonne toimeliaille johtohenkilöille rahalahjasta, 300 dollaria, jonka olemme saaneet suurella kiitollisuudella vastaanottaa lehmän hankkimiseksi jollekin vaikeuksissa olevalle perheelle.

Kummikerhon hallitus tulee jälleen harkitsemaan, kenelle tämä "Amerikan lehmä" lahjoitetaan ja kun saamme asian selväksi, lähetämme Teille asiasta selostuksen. Voimme jo nyt vakuuttaa Teille, että tällainen apu tulee olemaan perheelle erittäin arvokas ja auttaa perhettä pääsemään eteenpäin elämässään.

Antaahan oman lehmän saaminen perheelle turvallisuudentunnetta ja pienet lapset voivat saada riittävästi maitoa, kun ruoka muuten tahtoo olla perin yksipuolista. Lehmien hinnat ovat nykyisin erittäin korkeat, joten monenkin perheen on mahdotonta saada siihen tarvittavia varoja kokoon.

Suurenmoisesta auttamishalustanne kiitollisina toivotamme Teille kaikille parhainta kevättä.

Täällä etelä-Suomessa on ollut jo useita viikkoja erittäin kauniita keväisiä päiviä. On ollut todella harvinaisen kaunis ja kirkas kevät. Pohjoisessa sensijaan talvi vielä jatkuu.

Vielä kerran parhaimmat kiitoksemme Teille kaikille lahjastanne,

tervehtien
Kotiseudun Kummikerho r.v.
Hilja Linnakorpi

Jersey City, N. J.

KATRI MATSON ja Urho kävivät Oneondassa, N.Y., vanhoja tuttavia, Puputteja katsomassa. Tyyne ja John Laakso olivat kaksi viikkoa heidän kesäasunnollaan, Conn., vierailivat myös poikansa Veikko Laakson perheessä ja tyttärensä Toini ja Jack Ganleyn perheessä, N.H.

PRINCETON yliopisto on 223 vuotta vanha. Tähän asti se on ollut ainoastaan miehille, mutta tulevana syksynä ensi kerran sinne otetaan naisoppilaita. Kouluun on hakenut 505 naista, niistä on otettu 130, joista on mustia 23.

SALAPOLIISIT tutkivat keitä olivat henkilöt jotka rikkoivat ikkunan ja menivät kirkkoon 201 Woodlawn Ave., ottivat rahaa $500, kirjoituskoneen, kitaran ja äänenlaajentajan, repivät raamatun ja heittivät lattialle, samoin Amerikan lipun ja kirkon lipun. M.N.

Mieskuoropäivät Detroitissa 4.19. - 4.20. 1969

Amerikan Laulajien neljännet mieskuoropäivät Detroitissa onnistuivat erinomaisesti. Yli 100 miestä oli matkustanut pitkiäkin matkoja saadakseen olla mukana näillä juhlilla, jotka tarjosivat tilaisuuden tavata lauluveikkoja ympäri Pohjois-Amerikan mannerta ja pohtia yhteisiä mieskuoroasioita sekä ennenkaikkea laulaa valtavassa suurkuorossa. Laulajia oli saapunut New Yorkista, Chicagosta, Los Angelesista ja Detroitista sekä Canadan puolelta Torontosta. Sault Ste Mariesta, Sudburysta ja Port Arthurista. Paikallinen Detroitin Finlandia Mieskuoro "heitti tuleen" noin 50 laulajaa. Heidän kuorolleen ja laulajilleen onkin annettava suurkiitos juhlapäivien erinomaisesta järjestämisestä. Heidän taitava kuoronjohtajansa Eero Keranen, puheenjohtajansa John Mäkinen sekä kuoroveteraani Urho Kuusisto olivat ahertaneet "esikuntansa" ja kuoron naisten kanssa pitkän ajan juhlien onnistumiseksi. Hyvät juhlat ne olivatkin. Niin laulajat, vierailijat kuin yleisökin tuntuivat olevan tyytyväisiä.

Mieskuoropäivät alkoivat lauantaiaamuna huhtikuun 19 p. laulukokeiden jälkeen yhteisharjoituksilla. Jussi Himanka New Yorkista, Alex Suosmaa Torontosta ja Eero Keranen Detroitista astuivat vuoron perään suurkuoron eteen harjoittamaan konserttilauluja, mitkä olivatkin varsin mielenkiintoisia, osa suomen-, osa englanninkielisiä. - Lauantai-iltana suuret illallistanssiaiset, joihin osallistui suuren salin täyteinen juhlijain joukko. Kuorot esittivät laulujaan, syötiin ja tanssittiin, - kaikilla oli hauskaa.

Sunnuntaiaamupäivällä, huhtikuun 20 p. piti Amerikan Laulajat, osallistuvien kuorojen keskusjärjestö, vuosikokouksensa, missä vilkkaan ja sopuisan keskustelun tuloksena päätettiin monista tärkeistä tulevista asioista.

Sunnuntaina kello kolme iltapäivällä oli sitten juhlapäivien huipputapaus, johon osallistui suuren Southfield Auditoriumin täyttävä yleisö sekä noin 150 miehen vahvuinen juhlakuoro, joille esiintymislava kävi pieneksi. Suurkuoron esitettyä Yhdysvaltain, Canadan ja Suomen kansallislaulut Canadan yhdistynyt kuoro ja Finlandia Mieskuoro esittivät onnistuneesti oman osastonsa. Toisessa osassa lauloi Yhdysvaltain yhdistynyt kuoro neljä englanninkielistä laulua sekä senjälkeen valtava juhlakuoro, jonka esitykset yleisö palkitsi innokkain suosionosoituksin. Konsertin yhteydessä antoivat Alex Suosmaa Torontosta ja Eino Railimo New Yorkista Amerikan Laulajain pienoislipun isäntäkuorolle, Detroitin Finlandia Mieskuorolle kiitokseksi hyvin tehdystä työstä ja muistoksi näistä mieskuropäivistä. John Mäkinen Detroitista jakoi Mieskuoropäivien IV viirit eri kuorojen puheenjohtajille tai edustajille.

Konserttikahviaisten jälkeen kiirehtivätkin laulajat sitten kotimatkalleen ja kotiseudulleen viemään viestiä hyvin onnistuneista laulujuhlista, vaaliman edelleen mieskuorolauluperinteitä sekä lietsomaan intoa vastaisiin ponnistuksiin suomalaisen mieskuoromusiikin esittämiseksi täällä kaukana Suomen rannoilta. -Eino Railimo

Bogota, N.J.

KOTIIN FLORIDASTA kolme kuukautta kestäneeltä Floridan matkalta saapuivat Teaneckiin, Emily ja Paul Ivaska, Paul käyden tuomassa suullisia terveisiä ja ilahduttamassa juuri sairaalasta päässyttä Onni Koskista.

LÄÄKÄRI KUOLLUT PHILADELPHIAN MATKALLAAN

Harrington Parkissa asuva lääkäri, Dr. Eric Osterberg, 51 ikäinen, läydettiin Philadelphiassa, Greyhound Linja-auto asemalta lyötynä, taskurahat varastettuna, oli Hahneman sairaalassa vaarallisella listalla ja radio-uutisessa ilmoitettiin hänen kuolleen. Paitsi puoliso, häntä kaipaa kolme tytärtä ja yksi poika. Hän oli Upsala ja Jefferson Medical Philadelphia, Pa. Collegen gratuaatti ja toimi Yhdysvaltain yleisen terveysosaston lääkärinä, tehnyt useita matkoja Philadelphiaan, viimeinen matka sinne päättyi näin ikävästi.

LEIKKAUS onnistui hyvin ja Onni Koskinen pääsi kotia sairaalasta 2 1/2 viikon sairaalaolon jälkeen.

WASHINGTON TOWNSHIP-PIIN Mrs. Aina Antolalle tiedoitettiin, että Frank Järvi, Nagaumee, Michiganissa, hänen serkkunsa mies, oli kuollut.

MYÖSKIN että Mrs. Laila Sipilä, Superior, Wisconsinissa, Mrs. Antolan serkku on kuollut. Ikäviä uutisia, etenkin, kun sattui juuri Ainan syntymäpäivän aikana. -L.M.K.

Voluntown, Conn.

BRACH PONDIN kauppa on avattu kesäksi.

JOHN GRÖNDAHL alkoi sotilasuransa lentokonemekanikkona.

KUNNIALISTALLA Ereswold High Schoolissa: Ellaine Hartikko, Ellen Williams, Nancy Koski, David Merio, Carol Carlson, Nancy Laisi ja Helena Pulkkinen.

TÄSSÄ aprillikuukautena olisi voinut narrata ihmisiä pienillä jutuilla. Kun on jo myöhä kerron vain muutamista merkkipäivistä. Tomas Jefferson syntyi huhtik. 13 p., 174, hän oli yksi alkuajan presidenteistä, hänellä oli orja ja hän oli hyvä orjien isäntä, eivät orjat halunneet lähteä pois silloinkaan, kun heidät myöhemmin vapautettiin. Hevosen selässä Jefferson kuului ajaneen hallitustalolle, ei tahtonut vaunuja, kuten muistamme, se oli hän joka allekirjoitti itsenäisyysjulistuksen.

14 p. oli Pan American päivä.

Provincen televisioasemalta tuli kaunis puhe 16 päivän aamuna klo 7. Suurlähettiläs Max Jacobson selosti Suomen ja Neuvostoliiton hyviä suhteita ja kertoi että ne on järkevän kaukonäköisyyden ansiosta voitu säilyttää maitten välillä.

SAIN SURULLISEN tiedon Suomesta, sisareni mies Kusta Salonen on kuollut Laitilan sairaalassa 78 vuoden ikäisenä. Hänen vanhempi poikansa Veikko Salonen asuu perheineen Fitchburgissa. -Annie Wilson

Lukijain Osasto

Pettynyt, vihainen ministerin rouva

Presidentti Nixon kutsui hiljattain myöskin kapinettinsa (ministeristö) jäsenten puolisot seuraamaan heidän kokoustaan, jossa käsiteltiin ainoastaan oman maan asioita, sillä eihän vaimoväkeä sopinut laskea kuuntelemaan valtiosalaisuuksia. Eräs lehden pakinoitsija kirjoittaa kokouksen johdosta mainiten, että hän ei haluaisi olla ministerin housuissa kokouksesta palattua, joka joutui vaimolleen tilinteolle.

Well, sanoi vaimo, sinä tuskin avasit leipäluukkuasi kokouksen kuluessa.

Mutta rakkaani, presidenttihän ei kysynyt minun mielipidettäni.

Ja miksi ei sitten kysynyt mielipidettäsi. Sinun departementtisi on yhtä tärkeä kuin kenen muun tahansa. Minä tunsin itseni niin nolatuksi puolestasi kun istuit koko ajan tuppisuuna.

Sattuu niin, että joku päivä joudun puhumaan melkein kokonaan. Valitettavasti satuit kokoukseen vääränä päivänä.

Sama juttu. Enpä ole varma jos presidentti tietääkään mitä sinä teet. Olisi hän ainakin antanut sinun lukea vaikka jonkun raportin eli jotakin sellaista. Jos ei sinulle ole omanarvon tuntoa, niin minulla on.

Sinä teet siitä liian suuren numeron. Monet muutkaan kapinetin jäsenet eivät puhuneet mitään. Meillä on rajoitettu aika kokouksissa ja me keskustelemme asioista, jotka ovat tärkeitä presidentille.

Satuitko huomaamaan Mrs. Lairdin omahyväisen naaman kun hänen puolisonsa selosti Venäjän mahdollisuuksia ensimmäiseen pommihyökkäykseen. Ja satuitko huomaamaan Mrs. Rogersin eleitä, kun hänen puolisonsa sanoi, että hän ei usko Venäjän alkavan pommitusta ensin? Minä jouduin istumaan aivan kun pölkky.

Luulen, että sinä käsität nämä kapinetin kokoukset kokonaan väärin. Presidentti kutsui kapinettinsa jäsenten vaimot kokoukseen siksi, että he kiinnostuisivat enemmän puolisonsa tehtäviin. En ajatellut, että sinä pitäisit sitä pahana.

Niin olisinkin, jos en olisi havainnut sinun vähäpätöisyyttäsi. Mikäli voin sanoa, niin ainoa sinun apusi kokoukselle oli se, että kaadoit vesikannun silloin kun rahastosihteeri luki raporttinsa.

Mutta rakkaani, sehän oli vahinko. Bob Finch kaatoi myöskin vesikannun ja näit, että hänen vaimonsa ei siitä vihastunut.

Siitähän minä vihastuinkin, kun näin, että kukaan ei edes vilkaissut sinun toheloimisellesi. Siitä näit kuinka vähän sinuun kiinnitetään huomiota.

Sinä olet pikkumainen. Jokainen läsnäolija tietää minun toimeni.

No miksi sitten Mrs. Nixon tuijotti minuun ikäänkuin ei olisi tuntenut kuka olen?

Ehkäpä hän ei tuntenut sinua.

Hyvänen aika. En oivaltanut, että otat kaiken sydämellesi. Kokoushan oli sitä varten, että käsittelimme maan asioita, eikä näyttää, kuinka älykkäitä itsekukin olemme.

Sinä olisit ainakin voinut sanoa jotakin rahan arvon alenemisesta. (Inflation)

Niin, olisinhan minä voinut sanoa jotakin ABM kaukoammuksista, tai Keski-Idän pulmasta, eli köyhyyden poistamisohjelmasta, mutta mitä hyötyä siitä olisi ollut?

Olisi se ainakin ilmaissut Mrs. Agnewille, että kuka sinä olet.

Suoraan sanoen, mielestäni sujui kokous koko nätisti.

Sano mitä tahansa, mutta minä en tule koskaan enää noihin "tuokaa vaimonne mukaan" kokouksiin, ellen ole vakuutettu, että sinä pyydät myöskin puheenvuoroa.

Ja mitä varten?

Jos ei muuta, niin pyytää presidentin tuomaan sinulle raikasta vettä kannuun.

-Ex Stoorin kiipperi

"Vapuksi kotiin"

Kirj. Lahja Maria Koskinen

Isä oli sairalassa.

Äiti ja lapset olivat murheellisia, sillä isä oli ollut ikänsä hyvin terve ja hänen äkkinäinen sairaalassa olonsa järkytti perhettä.

Perhe asui korkean mäen alla, pienessä mökissä, jossa oli sentään suuri piha ja tilaa lapsilla leikkiä.

Oli Vapun aatto.

Äiti tuli lypsyltä ja asetti maitoämpärin keittiön tuolille. Mirri oli seurannut lypsämistä ja nyt livahtanut sisään äidin perässä ja hyppeli iloisena. Äiti kaatoi sille lämpöistä maitoa vatiin, jota se alkoi ahneesti litkiä.

Lapset asettuivat pöydän ympärille syömään maitoa ja voileipää. Äidin paistama leipä ja kirnuuma voi maistui hyvältä, aamiaiaseksi yhtä hyvin kuin illalliseksi.

"Tästä saatte palan pullaa koska olitte niin kiltejä ja puhdistitte pihamaan, se on nyt kaunis kun isä tulee kotia," puhui äiti.

Lapset menivät vielä syönnin jälkeen ulos leikkimään. Korkealla mäenpäällä seisoi Työväentalo, missä äiti ja isä toimivat lauantai- ja sunnuntaisin vieden lapset usein mukana. Kilometrin päässä sijaitsi sahalaitos, jossa isä työskenteli. Lapset veivät joskus hänelle sinne kahvia. Isä nautti kahvin tuoksusta kun aukasi kahvipullonsa. Lapset nauttivat tuoreen puun tuoksusta ja sahapurusta, jota he käsissään sahan pihalla pitelivät.

"Voi, voi, isä ei ole yhtään Vappua ollut pois työväentalolta," oli äiti sanonut aamulla lapsille.

Lapset unhoittivat ikävän ja äidin huolen, olivat liian pieniä ymmärtämään.

He juoksivat pitkin pihaa kilpasilla ja nauroivat kun kaatoivat toinen toisensa maahan.

Mökki oli maantien vieressä ja heillä oli tilaisuus katsella, kuka maantiellä käveli tai ajoi. Harvoin sentään oli ohikulkijoita, kesällä kulki heinäkuormia ja talvella tukin ajajia, muutama kyläläinen ajoi asemalle postia hakemaan, asema oli vain pienen matkan päässä maantieltä.

Nyt tuli hevonen kärryineen maantietä pitkin. Lapset tunsivat ajurin, se oli isän työkaveri, joka oli lupautunut hakemaan isän pitäjän sairaalasta kun isä on tervehtynyt. Lapset tunsivat toisen kärryillä olijan isäksi.

Vanhin lapsista juoksi heti kotimökin ovelle ja huusi äidille ovelta, "Isä tulee - isä tulee!"

Tytöistä vanhin juoksi veljensä perässä ja huusi äidille, "Äiti, isä pääsi Vapuksi kotiin!"

Suomen uutisia

(Suomi-Seura)

KOKOOMUKSEN PUOLUEKOKOUS

Kokoomus piti puoluekokouksensa 19. ja 20. huhtikuuta Turussa, jolloin valittiin puolueen puheenjohtajaksi jo kolmannen kerran peräkkäin valtiotieteen maisteri Juha Rihtniemi. Ylintä päätösvaltaa puolue-kokousten väliajalla käyttävään 49-jäseniseen valtuustoon valittiin uusia jäseniä 34, joista yhdeksän alle 30-vuotiaita.

Kokouksessa keskusteltiin mm. puolueen suhtautumisesta Suomen kommunistiseen puolueeseen. Keskustelun laineet pärskyivät ajoittain varsin korkealle puolesta ja vastaan nuorten ja vanhojen kesken. Keskustelu asiasta lopetettiin ilman täsmällistä kannanottoa, mutta kokouksen selvä enemmistö asettui puheenjohtaja Rihtniemen viitoittamalle linjalle, joka tarkoittaa keskustelua yhteistyömahdollisuuksista, mutta ei yhteistyöstä juuri käytännön politiikassa kommunistien ja kokoomuksen kesken.

Väriä viimeisen kokouspäivän keskustelulle antoi myös kielikiista, joka sai alkunsa kokousaloitteista. Niissä ehdotettiin kokoomuksen julistautumista kaksikieliseksi puolueeksi. Aloite hylättiin äänin 116-85. Kaksi vuotta sitten Tampereella sama asia sai vain kymmenisen prosenttia puluekokousedustajista puolelleen.

Tunteita kuumensi myös aloite kokoomuksen naisjärjestön lakkauttamiseen tähtäävistä toimista. Sekin hylättiin kipakan keskustelun jälkeen.

Puoluekokouksen mielenkiintoisiin kannanottoihin kuuluu myös päätös kokoomuksen periaateohjelman uudistamisesta. Ohjelmaluonnos on valmisteltava ensi kevään ylimääräiseen puoluekokoukseen mennessä.

Sopiva SUOMEEN matkustaville
UUSI SANAKIRJA
Suomi-ENGLANTI-Suomi
Hinta $2.00
Kaivaajan Kirjakauppa
Box 600
Fitchburg, Mass.

KIITOS

teille omaiset, sukulaiset, ystävät ja toverit, jotka muistitte minua lahjoilla, kukkasilla, lukuisilla korteilla sekä vieraskäynnillä sairaalassa sekä kotona.

Kiitämme seuraavia henkilöitä autokyydistä: Hilma ja John Pukki, Helvi ja Arvo Laine, Heikki Erickson, Tyyne Miettinen, Saida Williams ja Helmi Lunden.

Ystävyytenne osoitus tulee aina säilymään mielessämme.

Kiitollisuudella,
Onni Koskinen
479 Linden Ave. Bogota, N. J. 07603

"JOKAISELLE JOTAIN"
REIPAS
Kevät-konsertti ja tanssiaiset
Lauantaina, toukok. 10 p., alkaen klo 8
BYRAM VETERANS HALL,
300 Delavan Ave., Byram, Conn.
Esiintyjinä:
NEW YORKIN "LAULU-MIEHET", ANITA ZIA ja HERMAN RAMO
Kahvia -- Virvokkeita -- Voileipiä
TANSSIA ---- SIMOLAN YHTYE

Ketcham Motors, Inc.
FISHKILL, NEW YORK
CHRYSLER PLYMOUTH VALIANT
Phones: 896-6222 AX 7-8422

Allen Funeral Home
AMBULANSSIPALVELU
Palvelu on tunnuslauseemme.
NEWFIELD, N. Y. — SPENCER, N. Y.
Newfield LN 4-3511 - Spencer 589-4900

NATHAN J. HOOSE & SON
AGWAY AGENCY
Your Home and Garden Center
Route 52, Fishkill, N.Y. 12524
Puh. 897-5620

The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N. Y. Tel. 896-6166

SÄÄSTÄ AIKAA JA RAHAA!
Toimita kaikki pankkiasiasi yhdellä kertaa samassa pankissa
Monipuoliseen palvelukseemme kuuluu mm.
SHEKKITILI — KIINNELAINAT
SÄÄSTÖTILI — TALLELOKEROT
LOMAKLUBI — MATKASHEKIT
JOULUKLUBI — PANKKISHEKKI
LIIKELAINAT — ULKOMAAN SHEKIT
PERSOONALAINAT — PERITTÄVÄT
VÄHITTÄISMAKSULAINAT — U.S. SÄÄSTÖBONDIT
4% korko talletustililllä
THE FISHKILL NATIONAL BANK
Beacon, New York
member F.D.I.C.
Cold Springs, Fishkill, Beacon, Hopewell Junction, Brinckeroff

TILATKAA RAIVAAJA'

FINNISH STEAM BATH
1939 Madison Ave., New York, N. Y.
Puhelin LE 4-9686
Avoinna naisille tiistaina ja torstaina kello 11 ap. — kello 11 illalla.
Miehille maant., keskiv., perj. ja lauant. klo 11 ap. — klo 11 illalla

Edw. C. HALVORSEN, Inc.
HAUTAUSTOIMISTO
Perustettu 1849
Kappeli vapaasti käytettävissänne.
24 tunnin palvelus
Täydelliset ilmastointi laitteet
5310-12 8th Ave., Brooklyn, N. Y
Puh. GEdney 5-2276 ja 5-2277

SAUNAN UUNEJA
SÄHKÖLLÄ, PUILLA tai KAASULLA
Kirjoittakaa ja pyytäkää esittelyvihkosia
LEO NIPPA & SON
Bruce Crossing, Mich.

Danielson Oil Co.
ATLANTIC
POLTTOÖLJYÄ - RECAPPING
Danielson, Conn.

Chrysler - Plymouth - Valiant myynti ja palvelu
KUORMA- ja HENKILÖAUTOJA
PAUL W. ROPER & SONS
Puh. LO 4-2716
Ward Ave. Moosup, Conn.

SAUNAN UUNEJA
Nopeasti lämpiävä,
SÄHKÖLLÄ, PUILLA tai KAASULLA
— Selostusvihkonen lähetetään pyydettäessä —
TOIVO ERONEN, Brooklyn, Conn.
Tel.: Danielson Prescott 4-3705

KUN OLETTE HENKISESTI masentunut -- käykää
WHITE TOWER PACKAGE STORE
11 Academy St., Danielson, Conn.
Puh. Prescott 4-9323

Wells Mobil Service
GASOLIINIA - ÖLJYÄ,
Ulko- ja sisukumeja
Pattereita
Puh. Prescott 4-8258
129 MAIN ST.
DANIELSON, CONN.

TILLINGHAST - Hautaustoimisto
Danielson, Conn. Tel. Prescott 4-3284
Central Village Tel. Logan LO 4-2147

R. A. TILLINGHAST - Puutavaraa
RAUTATAVARAA
MAALIA
MUURARIEN TARVIKKEITA
North Main St. Puh. PR 4-8588 Danielson, Conn.
Auki perjantaisin kello 8.

Etelän kirjeenvaihtajiltamme

Lantana, Fla.

HUVITOIMIKUNNAN järjestämä ohjelmailta 20 p. muodostui taas rattoisaksi illanvietoksi.

Ohjelman esittelijänä oli Hilkka Heimonen. Hän kutsui vierailijat esiin, joita oli Suomesta, Helsingistä ja Turusta. Tervetulleiksi heidät mukana olleen yleisön voimalla toivotimme. Hyvällehän se tuntuu etteivät Suomi-vieraatkaan meidän ainaista kesäämme täällä unohda.

Klubin ilmoitusten jälkeen Frank Lampi soitti urkuharmonilla kaunista musiikkia, Olga Latva lausui runon, Ivar Sjoblom soitti klarinettisooloja, Ella Lehto, kuten aina, esitti hauskalla tavallaan mielipiteensä miehistä, Martha Mäki soitti mandoliinia, tämä olikin tällä kerralla taas kuin läksijäissoitto, hän lähtee kesäänsä viettämään Maineeseen. Karin Oksanen lauloi miehensä John Oksasen säestäessä viululla. Yleisö piti erikoisesti tästä esityksestä. Lopuksi Erkki Elo esitti Kiven huumoria.

Illan jatkoksi ja päätteeksi yleisö hoiti terveyttään tanssimalla. Siksihän me täällä emme koskaan vanhene ennen aikaamme.

Seuraava tilaisuus on äitienpäiväjuhla, toukok. 11 p. Tiedän, että huvitoimikunta järjestää päivän aiheisen arvokkaan ohjelman.

Kuulin, että meidän toinen sunnuntaiaamuinen radio-ohjelman esittäjä, Elsa (Halme) Penn lähtee miehensä kanssa Ohioon lyhyelle matkalle. Jos emme kuule Elsan ääntä radiossa niin ei häntä ole menetetty. Hauskaa matkaa ja kuulemiin!

MR. & MRS. PAUL LEMPIO, New Port Richeystä, vierailivat täällä sukulaisissaan pikakäynnillä. Sanoivat että Detroitista sinne tulleelle se on hiljaisempi ja rauhallisempi paikka asua kuin tämä Lake Worth ja Lantana.

RATTOISAT iltapäivän istujaiset vietimme Mrs. Fiija Kulmalan luona. Fiijahan on ikäänsä nähden vielä terve ja reipas. Mrs. Ida Wehteri, joka on tullut Quincysta hiljattain tänne, asuu nyt Fiijan kanssa. Hän kyllä menee vielä käymään Quincyssa, mutta sitten tulee takaisin.

Samassa joukossa olivat myös Emmi ja Anton Lamminen, jotka ovat kumpikin vielä kovin pirteitä, kaikki ovat elämänsä parhaat ajat uhranneet yhteistoimintojen eteen, niissä toiminnoissa ilonsa ja surunsa eläneet. Mutta tämä Floridan nuoruuden paratiisi on kai antanut uutta elämän intoa ja terveyttäkin. Onhan näistä tämän lehden tilaajien ja tukijoiden täällä olosta joskus hyvä antaa tietojakin, ehkä joskus jotkut ajattelevat, että kuinkahan nekin siellä Floridassa ovat? Hyvin täällä ollaan ja yhdessä ollen aina entisiä muistellaan! Olga F.

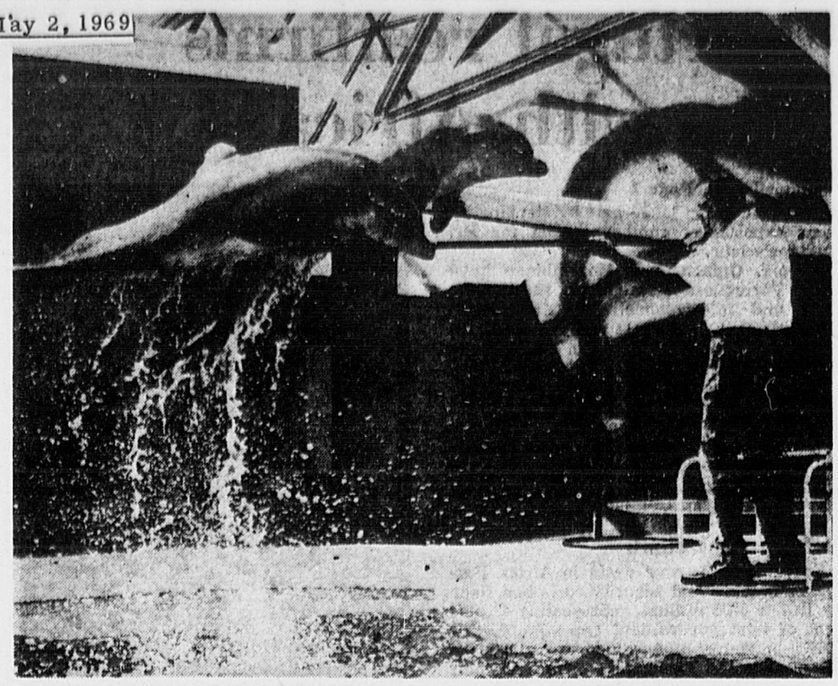
FLORIDAN NÄKÖPIIRISTÄ

FLORIDAN VALTIO on jaettu 67 kauntiin. Monet niistä ovat vain pieniä alaltaan ja myöskin harvaanasuttuja. On tehty ehdotus, että kauntien rajat uudelleen järjestettäisiin niin, että jäisi vain 39 kauntia valtioon. Joissakin tapauksissa neljäkin nykyistä kauntia yhdistettäisiin yhdeksi. Useimmat tappotuomion mahdollisesti saavat kauntit ovat valtion pohjois- ja sisäosissa. Usein puhutaan ja aivanpa asiallisesti veronmaksajien rahojen säästämisestä. Uudelleen järjestämisen seurauksena tulisi 18 kauntin hallituskustannukset eliminoitua.

MAITLAND on pieni kaupunki, lyhyt matka Orlandosta luoteiseen. Huhtik. 19 p:nä iski hirmumyrsky, tornado, tähän kaupunkiin ja aiheutti noin $200.000 vahingot. Monista rakennuksista sortui katot, voimajohtoja vaurioitui, autoja kääntyi ylösalaisin, j.n.e.

KAIVOSTEOLLISUUDESTA ei Floridassa ole juuri mainitsemista. Nyt on Coastal Petroleum Co., Hartford, Conn., anonut lupaa kaivattaa 100,000 kuutiojalkaa kalkkikiveä Okeechobee-järven pohjasta Port Mayacan lähellä Martin kauntissa. Sen ympäristön asujaimet jyrkästi vastustavat tätä koska se tulisi häiritsemään ympäristön kalastajien toimintaa.

ÄLKÄÄ YLITTÄKÖ KATTOnopeutta ajaessanne autoa Floridan teillä vaikka poliisiautoa ei olisikaan näkyvissä. Ajoanne voidaan seurata ilmasta ja sieltä radiolla annetaan hälytys tiepoliisille ja pian olette kiinni. Tällaista tapahtuu useammin turistisesongin aikana. Näin

Kaksi nuorta delfiiniä hyppää eläintenkesyttäjän käskystä Miamin Seaquariumissa.

sai eräs poliisi Ocalan lähellä 45 autoa kiinni päivässä.

KAKSI VELJESTÄ, 21-vuotias Ronald Williams Miamista ja 17-vuotias Joseph Williams, Lake Placid, saivat surmansa tiellä #27 Lake Harborin lähellä huhtik. 20 p:nä kun heidän kolmannen veljensä ajaman auton vasemmasta takapyörästä puhkesi kumi ja auto pyöri ympäri. Veljekset olivat uhrit no. 44 ja no. 45 tälle vuodelle Palm Beach kauntin liikennekuolemista.

JOS TEETTE PAHAA Lake Worthissa, niin mies, jonka kanssa joudutte tekemisiin on nimeltään Richard E. Castor. Kaupunginvaltuusto on nimittänyt hänet kunnallistuomariksi kun Ira Van Bullock, joka oli hoitanut virkaa 20 vuotta, erosi toimestaan. Uusi tuomari tulee olemaan virassaan vuoden 1971 maaliskuuhun saakka, jolloin taaskin uusi valitaan.

JARL WASENIUS lähti Suomeen aikomuksella viettää Helsingissä loppuikänsä. Hänen kaksi poikaansa vierailivat täällä ja aikomus oli heidän kolmen matkustaa yhdessä. Samaan lentoon he kuitenkaan eivät voineet saada tilaa. Pojat lähtivät huhtik. 27 p:nä ja isä Wasenius seurasi heitä pari päivää myöhemmin.

VIIKON VITSI - Kuolinvuoteessa makaava vaimo sanoi miehelleen: "Vaikka minä poistun, niin elämän täytyy jatkua." Etsi joku toinen ja anna hänelle minun jalokiveni, kotini ja kaikki minun vaatteeni."

"Rakkaani", sanoi mies, "enhän minä voi. Sinähän käytät 16 numeron pukuja ja hänen kokonsa on 10." - Setä

ARVOISA LUKIJA —
Ostoksia tehdessänne mainitkaa, että näitte ilmoituksen RAIVAAJASSA!

New Port Richey, Florida

SELMA MÄKELÄN järjestämä illanvietto F.A.Klubilla huhtik. 26 p. oli onnistunut. Väkeä oli vielä hyvä määrä, vaikka talviasukkaita on jo lähtenyt paljon pois. Selma esitteli ohjelman. Alettiin yhteislaululla Ellen Koviston säestäessä pianolla. Runon lausui Ida Johnson, laulua Laimi Pelto, esitelmä Martha Ware, täällä vieraileva Donald Kornelius soitti useita hanurisooloja, lausuntaa Ellen Erikson, huumoria Thelma Harju, laulua Helmi Wintturi, kaskuja Mike Kauppi, runo Hellen Mattila.

Vieraita: Pirkko ja Uno Grongwist, Lantana, Mrs. Hugo Hokkanen, Westland, Mich., Mr. ja Mrs. Donald Kornelius, Ironwood, Mich., Aune ja Sulo Kovanen, Ojai, California. Mr. Kovanen toi lännen terveiset ja esitti havaintoja matkan varrelta, sanoi olevansa tyytyväinen näkemäänsä täälläpäin. Iloiselta näyttivät kaikki tanssin touhussa ja ravintola antimien ääressä ihanan kauniina keväisenä iltana.

DAN JA AINI LAIHO kutsuivat 22 p. iltana kaikkia tuttavia ja klubin ystäviä juhlimaan klubille Danin 80 v. syntymäpäivää. Paljon oli kutsua noudattaneita, tarjoilu hyvä ja hauskasti kului aika. Dan kertoi että on jo 1910 Canadassa ollut Raivaajan asiamies ja kirjeenvaihtaja. Ystävyys lehteen ja sen vaiheisiin on säilynyt tähän saakka toimiessaan työväenliikkeen riveissä. Säilyköön reipas eteenpäin meno edelleenkin. Lauluin ja lämpimin kädenpuristuksin onniteltiin Dania.

POHJOISTA KOHTI ovat lähteneet: Selma Mäkelä, Bertha ja Arvo Mäki, Allie Kamunen, Vicki Mäki, Manu Niemi, Haultalat ja Kay ja Bob Immonen. Toivotaan hyvää kesää. Syksyn tullen taas tavataan.

KLUBIN KOKOUS on toukok. 7 p. klo 7 illalla. Kuten tiedätte on tärkeää saapua silloin sanomaan sanottavansa asioissa.

ELMA S. LEPISTÖ, pastori Eli G. Lepistön puoliso, kuoli täällä 57 vuotiaana huhtik. 25 p. Hän oli syntynyt Conneaut, Ohio, tullut tänne 11 v. sitten Quincysta, Mass. Paitsi puolisoa, jäi 2 poikaa George Tervo, Newcastle, Penn., Paul Lepistö täällä, isä, Simon Koski, Ashtabula, O., 3 veljeä ja 8 lastenlasta. Edesmennyt oli hyvin tunnettu ja pidetty ystävällisen ja avuliaan luonteensa vuoksi.

HENRY WARTIAN sairastui äkisti joutuen sairaalahoitoon. Olen kuullut että hän voi jo paremmin. Ikävä tapaus, sillä hänen vaimonsa Ida myös tarvitsee kotona hoitajaa. -Tyyne

TILATKAA RAIVAAJA

Pankkiirin uni

Kirj. AAPIN AATO

Päivä oli helteinen ja kun asiakkaitakaan ei ollut viriketä antamassa niin suuren pankkifirman presidentti istuessaan pehmoisella tuolillaan omassa yksityisessä konttorihuoneessaan antoi silmänsä painua kiinni. Mitään vahinkoa ei voisi mitenkään tapahtua. Juoksevista asioista piti konttoripalvelijasto kyllä huolen ja milloin hänen ohjeitaan tarvittaisiin niin häneltä tultaisiin kysymään. Tuskin oli hän silmänsä ummistanut kun hänen edessään seisoi valkoseen manteliin puettu ystävällinen herra, joka herttaisimmin hymyillen ilmoitti tulevansa taivaan valtakunnan asiamiehenä ja itse Pyhän Pietarin valtuuttamana. Pankkiiri tarkasti asiakkaan esittämän valtakirjan ja aivan oikein havaitsi hän tulijan olevan valtuutetun sopimaan Taivaan valtakunnalle otettavasta suurehkosta rahalainasta. Pankkiiri pani pari sormea nenälleen ja hymähti merkitsevästi. Taivaan lähetti alkoi selittää:

"Olemme sodassa hänen rietttauttaan pimeyden ja pahuuden ruhtinasta vastaan. Ihmislasten heikkouden ja vajavaisuuden tähden on taistelu käynyt pitkäaikaisemmaksi kuin mitä odotettiin. Me tarvitsemme nyt lisää varoja rakentaaksemme lisää kirkkoja tehostaaksemme evankeliumin julistusta."

"Mitäs takeita voitte antaa lainan vakavaraisuudesta?" uteli pankkiiri.

"Taivaanvaltakunta," ehätti lähetti selittämään.

"Meillä on kyllä tapana," kiirehti pankkiiri vakuuttamaan ennenkuin lähetti menisi liian pitkälle, "ottaa harkitaksemme vieraittenkin valtojen laina-anomuksia, jos sitä ennen saamme tietää minkä verran korkoa suostuu lainanottaja maksamaan."

- "Korkoa?"

- "Niin juuri."

- En voi sanoa siitä mitään."

- "On siis kaikkein parhainta, että asetutte puhelinyhteyteen esimiehenne kanssa ja tiedustelette häneltä minkälaisen koron voitte maksaa, koska muuten neuvottelut lainasta olisivat aivan tyhjää ajan haaskausta. Kun saamme tietää minkä verran maksatte korkoa niin me kyllä hankimme tietoomme kuinka paljon valtakuntanne raha-asiat edellyttävät luoton myöntämistä."

Lähetti meni, mutta tilalle astui toinen herra. Hieno hännystakki, silkkihattu ja valkoset hansikkaat todistivat herran diplomaatiksi. Herra esittäytyi helvetin ruhtinaaksi. Pankkiiri pani taas pari sormea nenälleen ja hymähti merkitsevästi. Vieras herra selitti haluavansa lainata rahaa hallitsemansa valtakunnan tarpeisiin.

- Olette kai sodassa," uteli pankkiiri.

"Kuinka sen tiedätte," kysyi pimeyden ruhtinas.

"Taivaan valtakunnan lähetti sanoi," virkahti pankkiiri.

"Hän oli siis se herra, joka sujahti ohitseni ovessa," murahti pimeyden ruhtinas. "Oli kai rahaa lainaamassa?"

- "Oli. Sanoi sodan venyneen pitemmälle kuin olivat laskeneet."

- "Onhan se vähän venähtänyt." - Paholainen virnisteli kun oli sen sanonut.

- "Aikovat kuitenkin voittaa rakentamalla lisää kirkkoja."

LUOPUI BUSINEKSESTÄ

"Ystävämme Keljunen on luopunut busineksestä viideksi vuodeksi."

"Mutta sitä hän on jo ennenkin sanonut."

"Niin kylläkin mutta tällä kertaa sen sanoikin tuomari."

MUUT KÄYTTÄISIVÄT MUNIAKIN

Ravintolassa kerskuu isäntä: - Ja esimerkiksi sitten tämä omeletti, se on minun omaa valmistettani, olen tehnyt sen omasta päästäni ja se on siis aivan erilainen kuin kenenkään muun valmistamat.

LAKE WORTH – LANTANA, FLA.

AUSTIN SUPPLY CO.
Rautatavarakauppa
Iso, uusi ilmastoitu rakennus - 12 parkkauspaikkaa kaupan edessä.
Palvellut tyytyväisiä asiakkaita v. 1911 lähtien.
Maaleja - Puutarhatarvikkeita
510 N.E. 2nd Ave. Boynton Beach, Fla.

McDaniel's Remodeling
514 North "G" St., Lake Worth, Fla.
Ikkunoita ja sihteja korjataan.
KONTTORI 585-7004 KOTI 965-0712

RINKER MATERIALS CORP.
Puhelin JU 2-4431
6th Avenue So. & F. E. C. Tracks
Box 846, LAKE WORTH, FLA.

FOUNTAIN'S
VAATTEITA
koko perheelle
Lake Worth 728 Lake Ave.
Lake Park 955 Park Ave.
Boynton Sunshine Square

Member Federal Deposit Insurance Corporation
Member Federal Reserve System
Commerce National Bank
1200 No. Dixie. — Tel. JU 2-3322
LAKE WORTH, FLORIDA

KELLEY'S GARDEN CENTER
Voima- ja käsi-nurmenleikkuukoneita — Puutarhatyökaluja — Lannoitusaineita — Hyönteismyrkkyjä
Puh. JU 5-1719
219 South Dixie, Lake Worth, Fla
Free Pick-up and Delivery

T. G. LEE
DAIRY
KORKEALAATUISIA MEIJERITUOTTEITA
Puh. 832-7175
West Palm Beach, FLORIDA

Täydellinen vakuutuspalvelu
ELLI REPONEN
Lake Worth 585--1894
PALM BEACH INS. AGENCY, INC
3012 S. Dixie 832-0516
West Palm Beach, Florida

ACE HARDWARE
Laatutuotteita
503 Ridge Rd. Puh. 585-0247
Lantana, Florida

STATE RM INSURANCE
FRANK J. KELLY
Agent
AUTO - LIFE - FIRE and CASUALTY
109 So. Dixie Lake Worth, Fla. 33460
Phone Off. 582-3355 Res. 582-5282

Amerikkalaisia ja scandinavialaisia leipomotuotteita.
Scandia Bakery
Helen ja Martti Saarnio, omistajat
815 Lucerne Ave.
LAKE WORTH, FLORIDA
Puh. 582-1600

LIGGETT DRUG STORE
Lantana Shopping Center
1581 W. Lantana Road
Free Delivery U.S. Post Office
Tel. 585-5509

ARVO PAANANEN
Funeral Director
131 SOUTH LAKESIDE DR.
LAKE WORTH, FLORIDA
Puhelin 582-6633

Carolyn's kukkasia
Puhelin 582-7234
411 Lake Avenue
Lake Worth, Fla.

TELE-COLOR T.V.
Zenith, RCA
Radio, Television & Stereo
Myynti ja huolto
701 Lake Ave., Lake Worth, Fla.
Puh. 585-5556

GALLO INSURANCE AGENCY, INC.
VAKUUTUS- ja KIINTEISTÖTOIMISTO
GALLO BUILDING 2nd FLOOR
132 NORTH DIXIE HWY. — P. O. BOX 871
LAKE WORTH, FLORIDA 33460
Phones: 585-0016 & 732-2244

LUONNONKAASU ja PULLOKAASU PALVELU
Palvellut tätä aluetta yli 50 v.
FLORIDA PUBLIC UTILITIES & FLO-GAS CORP.
TOIMISTOT: West Palm Beach, Lake Worth, Delray Beach

NEW PORT RICHEY, FLORIDA

Kaasua ja kaasukäyttöisiä talousvälineitä
HENRY W. BROWN & SONS, Inc.
Kenneth R. Knowles, Mgr.
Orange & RR 112 N. 31vd.
Tarpon Springs, Fla. New Port Richey
Puh. 937-5115 Puh. 849-1665

MILLER'S BAR
jossa tapaatte suomalaiset ystävänne
JOSEPH OBENREDER, Jr.
A good place to buy your PACKAGE GOODS
Boulevard, South
New Port Richey, Fla.

Potter Bros - IGA - FOOD - LINER
Tehkää siitä ruokatavaraostoksienne päämaja
NEW PORT RICHEY, FLA.

FIRE AUTO
New Port Richey Insurance Agency
Phone 849-5757
111 W. Main St.
NEW PORT RICHEY, FLORIDA
Life Liability

NORTH FUNERAL HOME
24 tunnin ambulanssipalvelu
Puh. 849-2291
W. A. NORTH, johtaja
302 W. MAIN ST.
NEW PORT RICHEY, FLA.
651 E. TARPON AVE.,
TARPON SPRINGS, FLA.

ROSCOE'S REXALL DRUGS
109 W. Main St.,
NEW PORT RICHEY, FLA.
Puh. 849-4450
VAPAA KOTIINTUONTI!

DUVAL FUNERAL HOME
614 W. Main St.
New Port Richey, Fla.
24 HOUR AMBULANCE SERVICE
Puh. 849-2245
JACK HOPKINS * TOM CHITTOM
Funeral Directors

TONNIE' FLORIST
621 West Main St.
New Port Richey, Fla.
Puh. 849-1100
KUKKIA kaikkiin tilaisuuksiin
TOIMITAMME SÄHKEITSE
KUKKIA KAIKKIALLE!

PARHAAT ONNITTELUT SINULLE

DAN LAIHO

80 v.

syntymäpäiväsi johdosta

Toivomme myös, että onnetar on hyvä seuraavaa vuosikymmentä matkatessa!

SUKULAISET:

Aini Laiho
Toini Laiho, Warren, Ohio
Eugene Laiho, Warren, Ohio
Vappu ja Eino Hatunen, Cleveland, Ohio
Joyce ja Greg Paonessa ja lapset, Elyria, Ohio
Ida ja Eric Arnio, Lake Worth

Hilppa Edwards
Alma Hedman, N.Y.
Aura Louhi, Mass.
Bill Johnson ja perhe
Frans ja Helmi Wintturi
Selma Mäkelä
Olga ja Hjalmar Ephraimson
Warma ja Albin Autio
Elizabeth ja John Rengo
Ida ja Henry Wartian
Fannie ja Kaarlo Kallio
Vieno ja Alex Antilla
Anna ja Peter Kemppi
Elsa ja Ilmari Aro
Marie Hietala
Esther ja Lauri Boman
Lempi ja Aisak Rantala
Anna Jalava
Elli Trani
Kalle Mäki
Rauha Liukkonen
Aina Renvall
Ida M. Johnson
Saima Lindroos
Mary Miller
Aina Pienimaa
Minnie Miete
Hulda Hämäläinen
Nellie Kamunen
Elli Luoto
Vieno Mäkelä
Maija Lakso
Aura ja Thomas Wainio
Wayne ja Ida Bergstrom
Laimi Jacobson
Hannah ja Adolf Henrickson
Olga Wainonen
Mary Johnson
Jenny Laakso
Naima ja John Stenroos
Tyyne ja Emil Oja
John K. Berkiö
John Kallio
Amelia Forsstrom
Kerttu Coffer
Thelma ja Jallu Harju
Anna Jansen
Ellen ja Matti Corpy
Virginia ja Ida Lainen
Hilma Neilan
Martha ja Oscar Ware
Edith Kärkkäinen
Carl Sirk
Henry Rautio
Elli ja John Lehto
Ida ja Kusti Peters
Bertha ja Arvo Mäki
Senja ja John Lehtikangas
Wedla ja John Toivonen
Ida Markkanen
Herman Koivisto
Hilma Wiita
Aino ja William Roivas
Ida Luomala
Irja ja Henry Akersten
Esther Mäki
Hilma Karpa
Ellen Erickson
Eino ja Esther Puro
Victor Mäki
Selma ja Clyde Arvo
Hilja Stromfors
Mary Matson

Kiitämme hauskasta illasta ja hyvästä tarjoilusta Clubilla.

NEW PORT RICHEY, FLORIDA

Nousio kertoo Veljen historiaa

Toivo Nousio, alkuaan Nousiainen, on Karjalan poikia. Hänen isänsä oli Viipurissa työväenliikkeen perustavia jäseniä. Toivo kävi Viipurissa lyseota, mutta sitten hänet valtasi tyypillinen nuorten poikien seikkailuhalu ja hän karkasi merille.

Karkuripoika saapui Quincyyn suunnilleen Veljen perustamisaikoihin, hänen nimensä liittyy Veljen toimintaan heti alusta alkaen. Toivo Nousion työsarka Ty. Veljen vainiolla on kunnioitettavan laaja. Pääpaino on ollut kulttuuririennoissa.

Kun Veli järjesti kouluiltoja, opetti Toivo Nousio suomenkieltä. Ja hän osasi opettaa, sillä useinpiin sen aikuisiin verraten hänellä oli huomattava koulupohja. Niinpä hän kertoo että kun joku pani vastaan hänen korjailuilleen, väittäen kirjoittaneensa "ainoaa oikeaa suomenkieltä," Toivon oli huomautettava että "kun käymme koulua, meidän on opittava kirjakieltä."

Toivo Nousion toiminta on valtaosaltaan keskittynyt näyttämölle ja kirjoitteluun. Veljen näyttämöllä hän joutui olemaan näyttelijänä ja ohjaana, ja lehdessä hän joutui kirjoittamaan arvosteluja näytelmistä sekä esityksistä.

Toivo naureskelee muistoilleen: "Kukaan ei halunnut ottaa vanhojen roolia. Kaikki tahtoivat näytellä nuoria ja nättejä. Ja kun lopulta saatiin vanhojen osiin joku, tuli maskeerauksessa toinen tenä: ei minua saa ainakaan maalata vanhaksi."

Joku taiteilija oli kerran seuraamassa näytelmän harjoituksia, piirteli karrikatuureja näyttelijöistä, näytti Nousiolle: "uskallatko näyttää tätä sille henkilölle?" "En ikinä," älähti Nousio, "silloin en enää saisi ketään myöhemmin vanhojen osiin."

Arvostelusta puhuttaessa Nousio ihmettelee nykyistä: "Sanotaan arvosteluksi sitä kun vain kehutaan esittäjiä!" Hän muistaa miten hän arvosteluja kirjoittaessaan yritti aina olla samalla näyttelijöiden kasvattaja. "Ei pelkkä yletön kehuminen ketään kasvata, pitää huomauttaa myöskin vioista ja virheistä, silloin näyttelijä tietää tutkistella itseään ja yrittää parantaa vikojaan."

Kirjallisella linjalla Toivo Nousion työ on tavattoman laaja, paitsi itsenäistä kirjoittelua, runoja, kertomuksia, matkakuvauksia, hän ennätti olla Raivaajan toimittajanakin kokonaista 17 vuotta.

Toivo Nousio elelee vanhuuden päiviään yhdessä lempeäluontoisen Aininsa kanssa. Hän kuuluu Raivaajan johtokuntaan, TY. Saiman johtokuntaan, KIK:iin, y.m. suomalaisrientoihin täällä. Käy kokouksissa vointinsa mukaan. On virkeä ja puhuu mielellään entisistä värikkäistä vuosista.

"Katupeilin takana"-näytelmän henkilöt, huhtik. 14 p., 1952.

Väittäjä lehdessä julkaistu runo v. 1914

Runojakin on Väittäjässä melkoisen runsaasti, enimmäkseen varsin sentimentaalisia, elämän orpoudesta suruista ja kovasta kohtalosta saneltuja. Mutta eräs runoseppä, joka käyttää nimimerkkiä "Kykenemätön" on ottanut arvostelunsa ankaraan vaakaan leskinaisen: (Väittäjä - 1914)

Katsokaas tuota leskeä?
Se on joka paikas ilman käskyä -
Ja entäs nuo silmät?
Kuinka ne vilkuilee -
Mokomakin! Kuka hänestä huolinee!

Ei luulisi että kehtaakin
kun juuri ikään ukkonsa hautasi.
Ja nyt ei muusta enää puhukaan
kun pojista alati hopottaa.

Oikeen sisulle käy tuo pukemistapa
Mistä riittänee kaikkeen raha?
Silkkiä, samettia, pinnoja
jos jonkinlaisia rimpsuja.

Ja päälle päätteeksi häjykin
Siks kai se ukko parka kuolikin.
Karvoista aina repeli
ja kyntensä tukkaan karrasi.

Mut nyt se on pelkkänä hymynä
Ja sydän niin hellä ja palava
Enkelikään ei parempi olla vois
Hyttysellekään ei pahaa tehdä vois.

Mut annas kun jonkun verkkoonsa sais
Jos joku houkkio vielä hänet nais!
Niin laulu tuo loppumatta kuuluisi:
Parempi oli entinen rakkaani.

Ja tora ja riita ois ainainen
Päälle päätteeksi vois tulla vaivainen
Siksi sotahuutoni olkoon ain -
en ilmoisna ikänä elävän en kuolleen leskeä nai!

****

Monet mukana Veljen pitkässä historiikissa

Kun on kysymys tällaisen suuren yhdistyksen muistokirjoituksesta, jossa on vain rajoitetusti tilaa ja jonka kirjoittajalla ei ole omakohtaisia muistoja asioista, on selvää että monen monta tärkeää henkilöä, joiden työ ja mukanaolo ovat olleet usein varsin ratkaisevasta merkityksestä yhdistyksen toiminnassa, jäävät mainitsematta. Todettakoon tämä valittaen ja pahoitellen.

Tämänkin kirjoittajan silmien edessä on vilahdellut monia nimiä, joiden tiedän olleen tärkeitä, ja jotka olisivat ansainneet oman lukunsa, m.m. Kalle Wehteri, joka oli mukana jo yhdistystä perustettaessa, joskin erosi aatesuuntakysymysten takia, mutta oli kuitenkin mukana myöhemminkin monin tavoin, John Valkeapää, J. Paakkari, A. Sallinen, J. Luukkonen, kaikki nämä on mainittu jo perustavina jäseninä, kuten toisaalla olevassa kirjoituksessa ilmenee. Kauan mukana olleita olivat myöskin K. Flinck, Väinö Tirri, Antti Soikkeli, viimeisten vuosien tilaisuuksissa oli aina ohjelman esittelijänä Reino Mäki.

PAULINE JA JOHN MÄKI

Jokaisessa yhdistyksessä on sekä alussa että lopussa aina joitakin henkilöitä jotka ovat ikäänkuin kaiken toiminnan runkona. Ty. Veljen viimeisinä vuosina olivat Pauline ja Jussi tällaisia rungon antajia Veljen toiminnassa.

Olivat he kyllä mukana pitkän aikaa, yli 30 vuotta vanhoissa kuvissa heitä nähdään näyttämöllä y.m. toiminnassa. Mutta viimeisten vuosien aikana oli heidän toimintansa merkittävää siksi, että ilman heitä olisi toiminta varmasti sammunut jo paljon aikaisemmin.

Pauline on vuosikausia ollut Raivaajan kirjeenvaihtaja. Sitäpaitsi hän on järjestänyt ja koonnut ohjelma- ja vierailujoukkueita, milloin vanhoja ilahduttamaan, milloin maailmannäyttelyyn, milloin Kesäjuhliin.

Ja Pauline ennätti joka paikkaan, soitteli mandoliinia jokaisessa ohjelmatilaisuudessa, pyörähti keittiössä, keräsi nimiä. milloin mihinkin listaan siinä sivussa.

Ja Jussi oli tukena kaikessa. Jussin osaksi tuli myöskin hakea ja viedä takaisin sellaisia vanhoja leskinaisia joilla ei enää ollut omaa autonkuljettajaa eivätkä itsekään ajaneet. Ja Jussi se oli joka loppujen lopuksi myi haalinkin, ottamatta sentinkään palkkiota. Senkin lahjoitti Raivaajan hyväksi.

Raivaajan liite
Quincyn Työväenyhdistys Veljen kunniaksi

RAIVAAJA
(THE PIONEER)

Poliittisen ja taloudellisen kansanvallan puolesta

Perjantaina, toukok. 2 p., 1969 - Fri., May 2, 1969 ORGAN OF THE FINNISH AMERICAN LEAGUE FOR DEMOCRACY 65. vuosikerta - Volume LXV - 1969

1903 ******* Työväenyhdistys Veli ******* 1968

Quincy, Massachusetts

Pääpiirteitä yhdistyksen 65 v. taipaleelta sanoin ja kuvin

Ty. Veljen tarina on tyypillinen kunniakas luku Amerikan suomalaisten kulttuuririennoissa, erikoisesti sen työväenliikkeen kansanvaltaisella linjalla.

Tämänkertainen haikea tehtävämme on kertoa mennyttä. Mutta vaikka tuntuukin ikävältä todeta että jälleen on yksi komea luku päättynyt luonnonlakien voittoon, ei meillä sentään ole syytä murheeseen, vaan iloon, ja kiitollisuuteen.

Ty. Veli palveli 65 vuotta kipeää tarvetta. Ja kun se siirtyi viimein lepoon, on vain syytä sanoa: hyvin tehty sinä hyvä ja uskollinen.

Alku 14 miehenvoimalla lokakuun 28 p. 1903

Lokak. 28 p. 1903 kokoontui ryhmä suomalaisia raittiusseura Uljos Koiton talolle keskustelemaan työväenyhdistyksen perustamisesta. Mielipiteitä oli kauan sitä ennen muokatta keskustelujen avulla, joita pidettiin sunnuntaisin rittiusseuran puhujaklupissa.

Johtavana henkilönä mainitaan perustavassa kokouksessa olleen Juho Valkeapää nimisen henkilön, joka oli tullut Quincyyn Fitchburgista. Samassa kokouksessa kirjoittautui 14 muuta miestä uuden yhdistyksen jäseneksi. Nimet pöytäkirjojen mukaan ovat: Kaarlo Wehteri, John Huovinen, Henry Ylönen, Emil Leino, John Liukkonen, August Lilius, Antti Sallinen, John Leinonen, Oskari Lehtinen, Vilho Nyman, John Häkkilä, John Arthur Paakkari ja Albert Hänninen. Kaikki siirtyneet jo ikiunen maille vuosia sitten.

Perustavan kokouksen avaajana toimi Albert Hänninen. Sääntöjen mallina olivat Imatra-liiton säännöt joista hieman keskusteltiin, kuitenkaan suurempia muutoksia tekemättä. Kirjurina mainitaan toimineen John Paakkarin, mutta pöytäkirjan allekirjoittajina ovat kuitenkin John Valkeapää ja Antti Sallinen. Perustettava osasto sai jäsennumerokseen Imatra-liiton alaosaston No. 21.

Seuraava kokous pidettiin marrask. 1 p. Uljas Koiton talossa. Tässä toisessa kokouksessa liittyi uusia jäseniä 9. Toimihenkilöiden valinta suoritettiin ikäänkuin suurissa yhdistyksissä: suljetuilla lipuilla. Lippuäänestyksellä tulivat virkailijoiksi: Valkeapää esimieheksi, varalle J. A. Lehtonen, sihteeriksi A. Sallinen, varalle O. Lehtinen, esittelijäksi K. Wehteri, kirjeenvaihtajaksi H. Ylönen, rahastonhoitajaksi O. Jaakkola, jäsenkirjuriksi J. Paakkari, palvelijaksi A. Lilius.

Äänenkannattajaksi päätettiin ottaa Työmies, joka silloin ilmestyi Worcesterissa, ennenkuin Raivaaja oli perustettu.

Yksintein valittiin huvitoimikuntakin: J. A. Lehtonen, K. Wehteri, E. Leino, A. Hänninen, J. Valkeapää ja K. Keljonen. Viimeksimainitun nimi oli lipsahtanut pöytäkirjaan Keljuseksi.

Nimiasia jätettiin vielä pöydälle, mutta muuten hahmoiteltiin jo varsin virkeää toimintaa: kokous joka keskiviikko, ja ohjelmatilaisuus joka toinen sunnuntai.

Johtokunta v. 1906.

Takarivi: E. Vuori, S. Matson, E. Leino, O. Alenius, F. Laine
Eturivi: O. Jaakkola, K. Vehteri, J. V. Meriläinen.

Johdanto

Viime lokak. 13 p., 1968 Työväenyhdistys Veli päätti lopettaa 65 vuoden monivaiheisen ja arvokkaan toimintansa Quincyssa, Mass. Katsomme Veljen saran Amerikan suomalaisten historiassa, eritoten Quincyssa, olevan niin tärkeän ja rikkaan että olemme omistaneet sille tämän erikoisen liitteen kertoaksemme sanoin ja kuvin Veljen historiikkia.

Lopettaessaan 65 v. toiminnan tuli esille kysymys: mitä on tehtävä yhdistyksen rahalla? Päätöstä tehdessä katsottiin että yhdistyksen omaisuus on ei ainoastaan nykyisten jäsenten, mutta myöskin edesmenneen jäsenarmeijan työn tulos, ja varat on lahjoitettava laitokselle joka palvelee yhteistä hyvää. Päätös oli että rahat lahjoitetaan Raivaajan julkaisemisen tukemiseksi. Sillä kun vilkasta ja monivaiheisesta seuratoiminnasta on enää hyvin vähän jälellä, suomenkielinen lehti, eritoten Raivaaja, on tärkeä, sen palstoilta voidaan seurata maailman tapahtumia, Suomen ja Amerikan suomalaisten toimintaa sekä ystävien ja tuttavien eloa ja oloa kautta maan.

Kokouksessa olleet jäsenet päättivät lahjoittaa jälellä olevista varoista $5,000 suoraan Raivaajalle, loput $11,182.18 Amerikan Suomalaiselle Kansanvallan Liitolle, erikoiseen rahastoon jota voidaan käyttää yksinomaan Raivaajan julkaisemisen jatkamiseksi tarpeen mukaan taatakseen että lehden julkaiseminen jatkuu vielä monta vuotta.

Kunnioituksella muistamme Quincyn Työväenyhdistys Veljen pitkää ja arvokasta työsarkaa. - Toimitus

Ristiäiskokous - nimeksi Veli

Kolmas kokous pidettiin jo kolmen päivän kuluttua, marrask. 4 p. Siinä liittyi kolme uutta jäsentä, joukossa jopa nainenkin, Hanna Korhonen, ilmeisesti edellisessä kokouksessa liittyneen W. Korhosen vaimo.

Mutta silloin ei ainakaan "yksi lintu kesää tehnyt." Yhdistystä pidettiin niin miehisenä hommana että nimeksi päätettiin ottaa Weli Imatra.

Kokous, vaikka yhdistys olikin vasta alkuaskelissaan, päätti kuitenkin jo heti alkuun näyttää äänenkannattajalleen "kuka määrää," päätettiin lähettää Työmiehelle "atressi" että "lehti pysyy vapaalla kannalla kirjoitusten suhteen." Todennäköisesti Työmies jo silloin tapaili liian jyrkkiä äänensävyjä, joista vielä toistaiseksi hieman haparoiva seura ei oikein tykännyt.

Kokous päätti myös heti ryhtä järjestämään ohjelmatilaisuuksia, joissa "ohjelmaa tulee olemaan päänautintona."

* * *

Niin oli päästy alkuun. Jokaisessa kokouksessa liittyi uusia jäseniä, naisiakin. Mutta ei päästy edes tämän ensimmäisen marraskuun loppuun kun jo huomattiin että tarvitaan suurempi kokoushuoneusto, ja siinä saman tien kävi selville sekin että raittiusseuran säännöt olivat niin ahtaat että ehdotettua yhteistoimintaa ei katsottu voitavan viljellä.

On huomattava että tämän radikaalisen puheenvuoron piti nainen, Hulta Sundberg, joka yksintein lausahti että koska Veli on työväenyhdistys, sen pitää hankkia uusi haali.

Mutta Lehtonen pani vastalauseen Hultalle, se ei kuitenkaan estänyt päätöstä että keskustellaan asiasta raittiusseuran kanssa.

Tässä jo ripeähköltä tuntuvassa kokouksessa liittyi taas 14 uutta jäsentä, niiden joukossa m.m. Toivo Nousiainen (Nousio), josta oli tuleva varsin vaikuttava tekijä myöhemmin, ja lienee ainoa joka enää on elossa sen aikuisista jäsenistä. Naisia tuli mukaan joka kokouksessa.

Ensimmäinen vuosikokous pidettiin tammik. 6 p. 1904. Nyt ilmestyi ensimmäinen sä-

Jatkuu seuraavalla sivulla

Suurten myrskyjen edellä

Näin jälkeenpäin asioita tarkastellessa tulee kysyneeksi syntyivätkö silloiset työväenyhdistykset ennakoivien ajan tuulten hengessä vai loivatko ne olemassaolollaan niitä suuria myrskyjä jotka tulivat, joiden pilvet alkoivat jo kerääntyä taivaanrannalle.

Sosialismi oli siihen aikaan pahalta kaikuva sama, sama jos joku olisi maalannut pitkähäntä pirun kirkon seinälle.

Sosialismin virrat olivat lähteneet liikkeelle Saksasta, osin Englannistakin, ja tänne niitä toivat mukanaan Suomesta vainoa paenneet miehet, jotka olivat jo jonkunverran sosialismin aakkosista selvillä.

Mutta elettiin vielä hapuilun aikaa. Tuli monenlaista profeettaa. Voimakkain ja joukkojen mieliin vetoavin lienee ollut Matti Kurikka, joka liehuvatukkaisena saarnasi varsin sekavaa ihanneoppia. Hänen retooriset lahjansa olivat sitä laatua että niillä sai vaikutetuksi kuulijoihin. Monet muistelevat vieläkin Kurikkaa nimenomaan mukaansa vievänä puhujana.

Mutta kurikkalaisuutta vastaan nousi samoihin aikoihin toinen, tyynempi, maltillisempi ja harkitsevampi virtaus. Sen johdossa oli Taavi Tainiolla varsin ratkaiseva osuus. Tainio itse sanoo että hän ennätti ennen Suomesta lähtöään olla vain hiukan sosialismin kanssa tekemisissä, mutta huomasi tänne tultuaan joutuneensa kellokkaaksi eikä auttanut muuta kuin mennä eteenpäin tietä, toisille suunnannäyttäjänä, samalla itsekin vielä suuntaa etsien.

Raittiusseura Uljas Koitto oli Uljaasta nimestään huolimatta varsin vanhoillinen seura. Sen suojissa ei saanut pohdiskella sosialistisia oppeja. Veli sai häätökäskyn.

Veli sai käyttöönsä toisen huoneuston, mutta sitten tulivat kaupungin virkaherrat, julistivat talon turvallisuuslakien puolesta kelvottomaksi. Veli sai taas lähteä etsimään pesäpaikkaa. Se toimi milloin missäkin, mutta tunsi että näin ei toiminnasta tule mitään ja niin sai haave omasta talosta uutta vauhtia. Omasta talosta oli muuten haaveiltu kaiken aikaa, jo ensimmäisistä kokouksista lähtien otettiin asia yhä uudelleen puheeksi.

Mutta ennenkuin päädyttiin Arthur kadulle, oli katseltu pariakin paikkaa, m.m. Sampo

Jatkoa edelliseltä sivulta

rökin: kaksi jäsentä, perustava jäsen A. Hänninen, ja Tomi Aho (?), pyysivät eroa jäsenyydestä, heillä oli "joitakin pieniä syitä" - periaatteellisia.

Toivo Nousiainen esiintyy Veljen pöytäkirjan kirjoittajana ensimmäisen kerran helmik. 10. p. 1904. Heti kiinnittyy huomio hänen kauniiseen käsialaansa ja hyvään suomenkieleen. "Pöytäkirjakin" on jo kasvanut samaksi sanaksi.

Oman orren alle v. 1906

Talo oli komea ja korkea, kaksikerroksinen. Juhlasali oli toisessa kerroksessa, siinä oli 475 istumapikkaa. Alakerrassa oli kahvilan lisäksi varattu tiloja harrastustoiminnalle ja pienemmille kokouksille, tilavat naisten ja miesten huoneet pukusuojineen, taloudenhoitajan asunto y.m.

Taloa hoidettiin loppuun saakka kiitettävästi. Alakerran huoneet, pöydät ja tuolit olivat siistit ja täysin kunnossa, samoin avara juhlasali.

Niihin aikoihin oli jäsenmäärä 80 vaiheilla, mutta korkeimmillaan, vuoden 1912 tienoilla, se ylitti 500.

Avajaisjuhliin painatettiin komea, 30 sivua käsittävä juhlajulkaisu: VOITTO. Runsaine kuvineen, perustamishistoriikkineen, runoineen ja aatteellisine kirjoituksineen julkaisu on vieläkin, yli 60vuoden päästä, komeaa selailtavaa, antaa sykähdyttävän todisteen innosta, uskosta ja tarmosta.

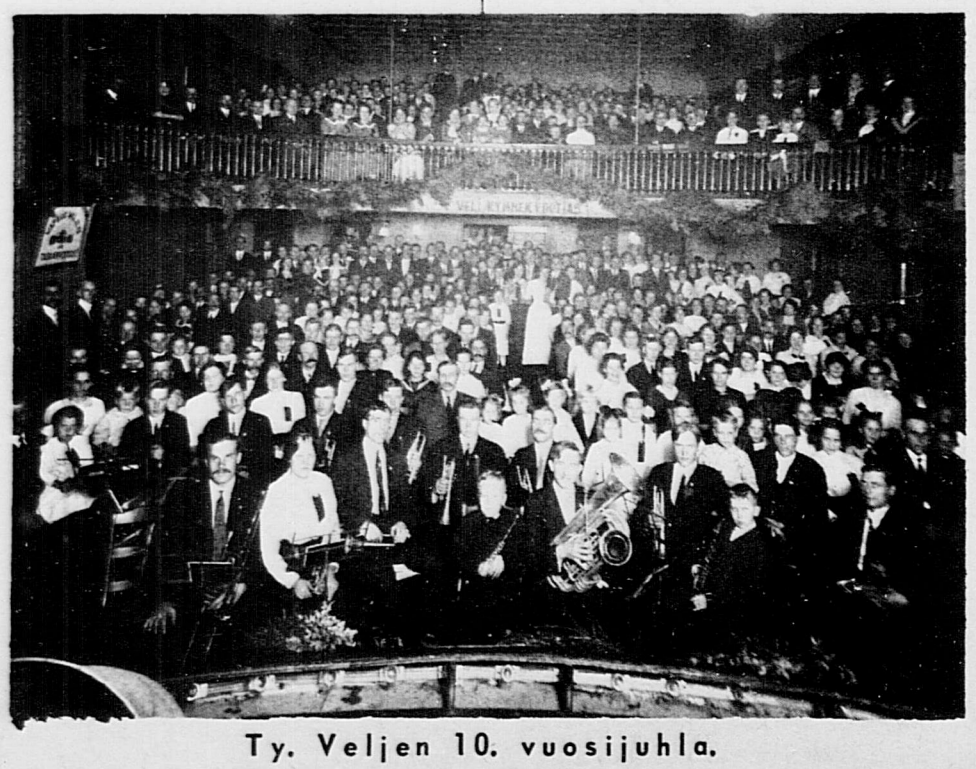
graniittiyhtiön tonttia, josta annettiin käsirahakin, jonka Sampo yhtiö meinasi sitten pitää kokonaan, mutta lakimieheen turvauduttua luopui vaatimuksesta. Vain muutamia kymmeniä dollareita jäi "oppirahoiksi."

Suunniteltiin yhteistä taloa raittiusseuran kanssa, se yritys raukesi kuitenkin pääsemättä keskustelua pitemmälle.

Elokuun 30 p. 1905 valittiin rakennustoimikunta. Päätös oli tiukka: talo on saatava, maksoi mitä maksoi.

Rakennustoimikunta oli nimensä mukainen, se todella toimi, oikein nuoruuden rivakalla tarmolla. Jo seuraavana vuonna kesäkuussa alotettiin rakennustyöt Arthurkadun varrella ostetulla tontilla, ja talo valmistui amerikkalaisella vauhdilla: jo jouluk. 1-2 päivinä pidettiin komeat avajaisjuhlat.

Talo ja tontti tulivat maksamaan silloisessa rahassa $12,000. Bostonilainen rahamies oli lainannut kiinnistystä vastaan $10,000. Kuusikymmentäviisi vuotta myöhemmin siitä saatiin myytäessä $15,000, myyntihinta nykyiseen rahaan katsoen oli halpa, mutta tontin varjopuolena oli pysäköintitilojen puute, nykyisena autokautena välttämätön edellytys.

Ty. Veljen 10. vuosijuhla.

Kapteeni Kockin väkivaltaoppi

Amerikan suomalaisten keskuudessa on tunnetusti liikkunut monenlaista lipunliehuttajaa. Yksi kummallisimmista lienee ollut Viaporin kapinan johtajana toiminut kapteeni John Kock, joka pääsi pesiytymään jopa Raivaajan toimittajaksi, mutta ei jaksanut kauan salailla outoja, väkivaltaisia oppejaan ja kapinaliikkeen haaveilujaan. Hänen Raivaaja-aikansa loppui varsin lyhyeen: vain seitsemän viikkoa.

Kockin väkivaltaoppi oli sumeilematonta: oli iskettävä suoraan ja lujasti. Hän lienee varautunut Quincyn kesäjuhlilla, heinäk. 7 p. 1907 oikein rynnäkkövaltaukseen, paikalla olleiden muistitietojen mukaan hän oli varannut paikan aivan puhujalavan vierestä, ei muuta kuin astua esiin.

Kockin liikkeellä oli oikein punainen jäsenkirjakin, jonka säännöt se väitti hyväksytyksi Quincyssa yllämainittuna päivänä.

Kockin liike julisti olevansa "Suomen ja Venäjän Vallankumouksellinen Yhdistys." Päätoimiston sanottiin sijaitsevan New Yorkissa, "kunnes vuosikokouksessa toisin päätetään."

Tätä "vuosikokousta" ei tainnut koskaan tulla. Kockin komea ja kova oppi haihtui pian ajan tuuliin. Siitä on kiitos ja kunnia laskettava sekä Raivaaja lehdelle että myöskin Quincyn Veljelle, joka oli kyennyt tekemään varsin selvälinjaista valistustyötä jäsenistönsä sekä muidenkin keskuudessa, joka luotti enemmän tyyneen, terveeseen harkintaan ja nimenomaan laillisuuteen perustuvaan taistelurintamaan kuin salaiseen aseenkäyttöharjoitukseen ja kiihkeään vallankumoushenkeen.

Kockin "Taistelujärjestöä" onkin määritelty "harha-askeleeksi" jolla loppujen lopuksi ei ollut minkäänlaista varsinaista vaikutusta työväen liikkeen kehityksessä.

KIITOS

-- Allekirjoittanut esittää kiitoksen kaikille auttajille, erikoisesti Toivo Nousiolle ja John Mäelle jotka auliisti luovuttivat käytettäväkseni vanhoja asiakirjoja ja papereita, Nousio runsaan leikevarastonsa ja John Mäki Veljen vanhat pöytäkirjat ja Väittäjät sekä leikekirjan. Näistä on ollut suurta apua yrittäessäni saada rajoitetussa tilassa hahmoiteltua Veljen runsasta toimintaa.

Lempi Ikävalko

Juttu jäsenkortista

Viereisessä kuvassa näkyy Veljen alkuperäisen jäsenkortin teksti. Jäsenkortti on punainen. Tämä punainen väri uhkasi koitua turmioksi Veljelle.

Veli nosti kunnianloukkausjutun. Oikeudessa sitten Kalle Wehter vilautti jo tuomarin edessä punaista jäsenkorttia, mutta valpas lakimies Anderson huomasi heti vaarallisen värin ja pysähdytti koko kuulustelun siihen paikkaan, millä juonella lienee sen sitten tehnytkin.

Anderson antoi kiireisen neuvon: tehkää pojat pirun nopeasti säännöt, sellaiset joissa ei ole puoluemerkkiä.

Kiire tuli, Nousio värkkäsi yön seutuna kiireen vilkkaan "säännöt" jotka ovat viereisellä kortilla. Kortit painatettiin Raivaajassa. Seuraavassa oikeudenkäynnissä sitten kuulusteltu ojensi tuomarille nähtäväksi vaalean kortin, joita oli kiireenvilkkaa jaettu vasta muutamille jäsenille. Kortin toisella puolella on englanninkielinen teksti.

Ja täydestä meni kuin väärä raha. Pohjan Tähti hävisi jutun. Veli sai jatkaa verotonta toimintaansa, koska se oli ilmoittanut harjoittavansa opetus- ja valistustyötä. Harjoittikin, opettihan se suomenkieltä, laskentoa, kansalaistietoutta y.m, Ja verovapaana Veli sai jatkaa toimintaansa hamaan loppuun asti.

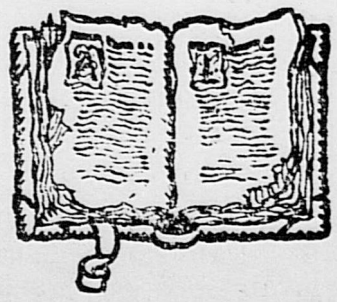
Kiireesti kyhätyssä Jäsen-Kortissa oli seuraava teksti:

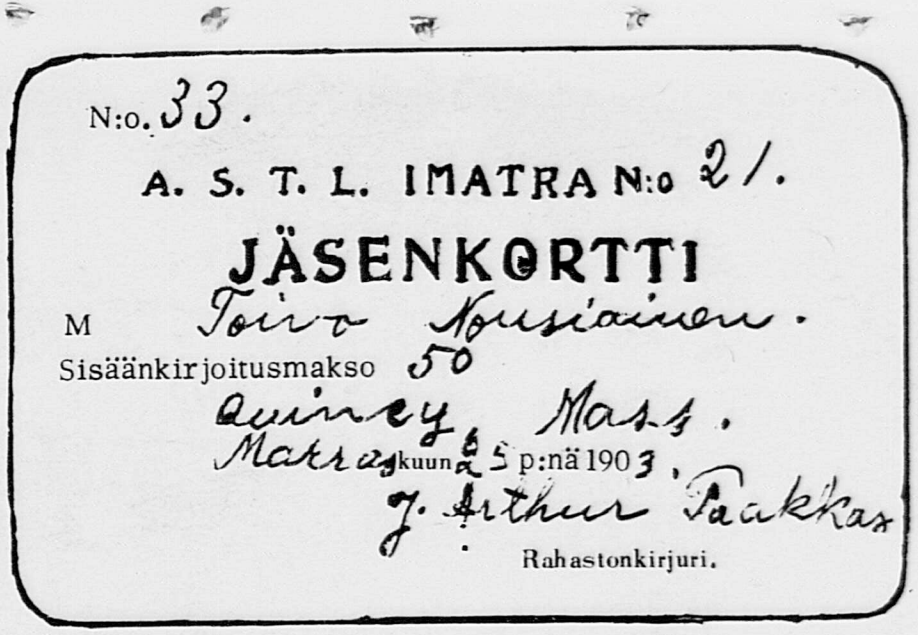
Suomalaisessa Työväenyhdistys "Veljessä", Quincyssa (Yhdistys joka on perustettu ja nyt on olemassa Massachusettsin valtion lakien alla.)

Jäsenet ovat oikeutetut nauttimaan kaikista oikeuksista ja saamaan opintoa kimnaasissa (voimisteluseurassa), lauluseurassa, soittokunnassa, kansalaistuttamis komiteassa ja Ameriikan historia-luokassa, englanninkielen luokassa, näyttelylyokassa, iltakoululuokissa, kirjanpidossa, käsikirjoituksessa ja laskuopissa. Sairaus ja kuolinapu-komiteassa, iltamissa, konserteissa ja tansseissa.

Huom.! Kaikki juovuttavat väkijuomat ovat ehdottomasti kielletyt yhdistyksen talolta. Tämän säännön rikkojat eroitetaan heti jäsenyydestä.

Lauri Siren
jäsenkirjuri.

"Jeppe Niilonpoika"

"Jeppe Niilonpoika" oli livistänyt Fitchburgiin, niinpä eräässä kokouksessa päätettiin että "ennen määrätyt henkilöt hakevat Jeppe Niilonpojan takaisin."

; Koska oltiin nuoria ja innokkaita, oli ääntäkin kovasti. Tammik. 7 p. pöytäkirjaan on merkitty että "riideltiin yhtä ja toista - suuri rähinä oli ylinpänä." - Kirjuri on merkinnyt sivuun reunahuomautuksen että "epäjärjestyksen takia piti puheenjohtajan topata kokous kesken."

Hieman myöhemmässä kokouksessa keskusteltiin onko johtokunnan hajottava "suuren poikoteerauksen tähden" - mutta johtokunta teki uljaan päätöksen "taistella ja kärsiä niin kauan kuin jaksaa."

Toiminnan alkuaikoina haparoitiin suuntaviivoja, otettiin oikein keskusteltavaksi otetaanko yhdistyksen toiminnassa "aineellinen vai henkinen puoli" etualalle.

Naiset nähtävästi olivat hitaampia innostumaan aatteeseen, piti oikein pohtia "miten saisi naiset tuntemaan enemmän työväen liikettä." - Yhtenä kiihokkeena ja esimerkkinä päätettiin hankkia naispuhuja, Hanna Lehtinen.

Aate oli aina ja kaikessa päällimäisenä, ehdotettiin että ensimmäiseen vuosijuhlaankin hankitaan saliin "punaiset karteenit."

FINNISH WORKINGMEN'S ASSOCIATION "VELI"

Quincy, Massachusetts

FINAL

AUDIT REPORT and SUMMARY

1968	Receipts		
July 30	Cash on hand	620.57	
Aug. 1	Credit Union Book Balance	4,148.67	
			4,768.67
July 31	Sale of Property	10,964.09	
Sept. 25	Return Ins. Premium	170.61	
Aug.	Credit Union Interest	41.43	11,176.13
			15,944.80

	Disbursements		
Aug. 12	Paakkonen, atty. - Sale of Property	100.00	
15	Final Gas Bill	4.42	
15	Final Elec. Bill	7.60	
Sept. 26	Paakkonen, atty. dissolve corp.	50.00	
26	Misc. Expenses	2.00	164.02
			15,780.78
Sept. 27	Credit Union on Deposit	15,553.62	
	Cash on Hand	227.16	
		15,780.78	

Sept. 27, 1968

Above figures audited and found to be correct to the best of my knowledge and belief.

H. A. Mitchell, Auditor

HUOMAUTUS! - Lopullinen Raivaajalle luovutettu summa oli $16,182.18. Ylläolevassa taulukossa on loppusummana $15,780.78. Ero johtuu siitä että Veljen rahat oli talletettuina Työläisten Luottoyhdistyksessä säästötilillä, lopulliseen summaan on liitetty niille kasvanut korko, vasta maalisk. 11 p. 1969, koska ei siis vielä ilmentynyt aikaisemmassa tilityksessä. Suoraan Raivaajalle annettiin heti $5,000, loppu: $11,182.18, luovutettiin ASKL:lle, erikoisrahastoon, annettavaksi Raivaajan toiminnan tukemiseen aina tarpeen vaatiessa.

Quincy, Mass. Kaupunki, jossa Ty. Veli toimi

Quincy, Bostonin liepeillä, eteläpuolella, yli 300-vuotias graniitti ja laivateollisuuskaupunki, perustettu 1625, on ollut suomalaisrientojen vilkkaimpia keskuksia itävaltioissa. Kaupunki ei liene ollut niihin aikoihin jolloin suomalaisten historia siellä alkoi, pienen pieni eikä suuren suuri, tietokirjojen mukaan sen asukasluku v. 1910 oli 32,642. Fitchburgin oli jonkunverran suurempi. Quincy sai kaupunki oikeudet 1888. Nyk. asukasluku, 88,000.

Quincylla on myöskin sellainen erikoiskunnia että siellä on syntynyt kaksi Yhdysvaltain presidenttia, John Adams, maan toinen presidentti v. 1797-1801, hänen poikansa John Quincy Adams, oli kuudes presidentti, v. 1825-1829.

V. 1940 tiedoitetaan siellä olleen suomalaisia vain 843, korkeimmillaan heitä on kai ollut parin tuhannen tienoilla. Kivilouhimot ja laivatelakat ovat antaneet runsaasti työmahdollisuuksia.

Tekisi mieli sanoa että sen ajan suomalaissiirtolaiset olivat henkiseltä laadultaa kokonaan toisenlaisia kuin nykyisin tulevat. Heille oli tyypillistä seurojen perustaminen ja itsekasvatusinto. Tältä pohjalta katsoen on siis aivan väärin hokea että "siirtolaiset ovat kansakuntansa kuonaa."

Tosin he eivät aluksi näyttäneet miltään herran enkeleiltä, onpa muistitietoja olemassa siitäkin että suomalaisia pidettiin jonkinlaisina villiihmisinä, taidettiinpa joskus epäillä josko he oikein edes ihmisiä olivatkaan.

Suomalaiset olivat tosin itse suuresti syyllisiä siihen olivathan he kerran irralleen päässeinä liiankin rehvakkaita, ryyppyyn taipuvia ja juovuspäissään ylen tappelunhaluisia.

Kirkot ja raittiusseurat yrittivät tehdä parhaansa heidän taltuttamisekseen. Mutta kirkot ja raittiusseurat eivät ajanoloon tyydyttäneet kasvavaa kehittymisen tarvetta. Hämärä tietoisuus siitä että ajassa oli olemassa virtausta joka velvoittaa työläisjoukkoja, pulpahteli siellä täällä. Saksasta tuli sosialismin tuulahduksia. Kukaan ei kyllä vielä oikein tiennyt mitä tuo sosialismi oli. Mutta hämärästi tajuttiin että se tarjoaa alistetulle kansanosalle mahdollisuuksia yhteiskunnalliseen nousuun.

Karhun koripallojoukkue v. 1935.

Urheiluseura Karhu

Sanotaan että Suomen kansa on näyttelijäkansaa, mihin ikinä suomalaisia kokoontuu, siellä nousee ennenpitkää myöskin näyttämö.

Yhtä hyvin voisi ehkä sanoa että suomalaiset ovat urheilijakansaa. Tuskin selailee minkään vähänkään huomattavamman yhdistyksen historiaa kun jo tulee vastaan pirteitä lukuja urheilusta ja voimistelijajoukkueista.

Quincyn Veli oli kolmenkymmenen luvun vaiheilla Idässä huomattava urheilevan nuorison tyyssijana. Tunnettu urheilukirjoittaja Irene Weise on kirjoittanut Karhun saavutuksista pitkiä artikkeleita. Leikekirjan kellastuneet lehdet ovat todella kunnioitettavaa historiaa. Leikkeiden lisäksi kertoivat Veljen kaapeissa olleet uljaat pokaalirivistöt omalla tavallaan Karhun kunniakkaista päivistä.

Karhulla oli sekä mies- että naisosastot. Naisten pesäpallojoukkue kesti vertailussa miesten rinnalla. Naisten joukkoon lukeutui jopa olympiakilpailijakin: Miss Rena MacDonald, joka liittyi Karhuun jouduttuaan kielisessä järjestössä erimielisyyksiin joidenkin sääntömääräysten kanssa ja luopui Bostonin uimaliiton edustusjoukkueesta.

Miss MacDonald oli myöskin kuulantyöntyömestari, ensimäisen tittelinsä hän voitti sisäkilpailuissa 1927.

Nuorista, jotka aluksi liittyivät Karhuun, tuli monista myöhemmin uskollisia ja pitkäikäisiä toimihenkilöitä osaston muuhunkin toimintaan. Toivo Nousio mainitsee heistä aikaisemmissa vuosimuistelmissaan A. Nielsenin, ja Väinö Tirrin. Tirri oli aikoinaan kahtena vuotena peräkkäin keihäänheiton Uuden Englannin mestari, ei vaan suomalaisten, mutta myöskin englanninkielisten keskuudessa.

Urheilu kokosi nuoret pois vapaa-aikojen joutilaisuudesta, kasvatti heihin kuntoa ja terästä fyysillisesti ja samalla ohjasi heitä myöskin henkisesti ryhdikäämpään elämään. Karhu täytti hyvin tehtävänsä.

Osa Työväenyhdistyksen Naisosaston jäsenistä.

Lisää otteita Väittäjä lehdestä

Ensimäinen käsillä olevista Väittäjän numeroista on päivätty tammikuun 9 p., v. 1910. Viimeinen Väittäjä on päivätty marraskuun 24 p. 1923. Toimittajana Emma Knuuttinen.

Ensimäisessä kerrotaan Väittäjän synnystä. Oli agatatsionitoimikunnan kokous, sunnuntaina iltapäivällä Veljen talolla. Keskusteltiin miten saataisiin enemmän väkeä mukaan. Eräs ehdotti käsinkirjoitettua lehteä. Ehdotus hyväksyttiin.

Heti valittiin kolme toimittajaa: J. Malmi, A. Manelius ja M. W. Holma. Jokaiselle annettiin urakaksi toimittaa yksi numero. Ja erotessaan oli toimittajan hankittava tilalleen uusi toimittaja. J. Malmi toimitti ensimäisen Väittäjän jo seuraavaksi sunnuntaiksi, "joka olikin hauska ja puoleensa vetävä - kuulijoita oli kokoontunut huoneen täydeltä."

Toisen toimitti A. Manelius. Mutta nämä kaksi ensimäistä joutuivat hukkaan. Vasta kolmannesta alkaen kirjoitettiin Väittäjät suureen kirjaan että "meidän jälkeläisemme saa katsella miten me olemme toimineet."

Kolmannessa numerossa toimittaja M. W. Holma sitten julistaa jo lehden periaatekannankin: "Tämä lehti on pohjaltaan Sosialidemokraati."

Teksti on raskasta luettavaa, se on kirjoitettu pitkinä, jokseenkin keskeytymättöminä jaksoina, ja kun käsialakin on usein suhteellisen, jopa hyvinkin kehnoa, ei niitä jaksa kiireessä käydä läpi lukemaan, silmäillä vain.

Mutta joukossa tulee silmäniloksi käsialoja jotka kertovat suorastaan taiteellisista taipumuksista sillä alalla, esim. Fanny Laakson, v. 1910, on kuin huolellista koristetekstiä.

Toivo Nousion nimi esiintyy myöskin toimittajien joukossa, kauniine käsialoineen ja hyvine kielenkäyttöineen.

Väittäjän vuosikerrat ovat siirtolaistutkimuksen kannalta hyvin arvokkaat, sillä niissä jos missä heijastuu selvästi tähän maahan saapuneiden esiraivaajien väsymätön ponnistelu ja usko parempaan huomiseen.

Ty. Soittokunta Huuhkaja

Quincylaisia näytelmän esittäjiä kesäjuhlilla Fitchburgissa heinäkuun 5 p., 1959.

Sopiiko kristityn kuulua raittiusseuraan?

Raittusseura Uljas-Koiton säännöt olivat ahtaat. Ja ne tulivat vielä ahtaammaksi ahtaasti ajattelevien ihmisten takia.

Tosissaan ihan keskusteltiin: sopiiko kristityn kuulua raittiusseuraan? Nuoria oli paljon. Nuoret tahtoivat vilkasta toimintaa. Piirileikkikin oli kuitenkin vanhoillisten mielestä pahasta.

Mutta nuoret pitivät päänsä. Vuokrasivat jostain vinttikerroksen, johon hankittiin kulissit ja pistettiin pystyyn näytelmiä. Ahdasta oli mutta hauskaa ja viihtyisää.

* * *

Juhlia valmistellessa päätettiin ja pöytäkirjaan merkittiin mm.:

Järjestetään köydenvetoa, ruotsalaiset oli vat ilmeisesti laiskoja poikia, koska ehdottivat "makuulta vetoa" mutta Veljen pojat päättivät "pitää pykälän entisellään."

* * *

Kenttäjuhliin päätettiin varata 530 voileipää, makkaraa ja kuivaa lihaa, ja "kahten laista paita."

* * *

Veli joutui olemaan mukana alusta alkaen myöskin Raivaajan synnytystuskissa. Niinpä kun E. Vuori tuli kerran kokoukseen, hän kertoi käyneensä Fitchburgissa Raivaajassa, mutta siellä "olivat koneet seisoneet jo kaksi päivää," sähkölaitos oli katkaissut virran koska laskut olivat maksamatta.

Se oli niihin aikoihin jolloin Raivaajan liikkeenhoitaja veti auki kassakaapin oven ja näytti vierailijalle kaapin sisällyksen: vanhoja kenkiä.

Massan Kesäjuhlat Quincyssa heinäk. 4-5, 1914

Ne olivat suuria kemuja, ei tarvitse muuta kuin vilkaisee tilityslistaa, tuloja oli silloin yhteensä $2.632.53. Puhtaaksi jäi $757.25.

Menojen joukossa on mm. "Emil Tuomaala, hukatusta ruuviavaimesta - 75 senttiä."

Tulipalo Veljen haalissa

Lokakuun alussa v. 1941 syttyi tulipalo Veljen juhlasalin näyttämöllä, maanantai-iltana, hiukkaa vaille klo 10 illalla. Osuuskauppa oli juuri lopettanut salissa vuosikokouksensa ja läsnäolleet olivat kokouksen jälkeen siirtyneet alakertaan kahville.

Vielä elossaoleva perustajajäsen Toivo Nousio oli silloin paikalla ja kertoo kymmenisen minuuttia kokouksen jälkeen sammuttaneensa valot näyttämön puolelta huomaamatta minkäänlaisia merkkejä tulesta tai tuntematta savun katkua.

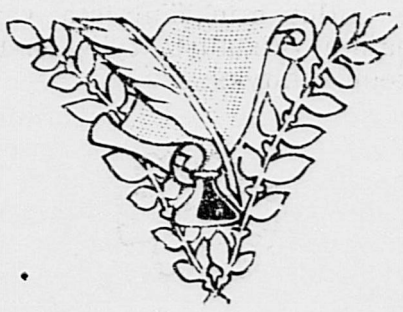
Suuri osa kokousväestä oli jo poistunut talosta kun Nousio tuli ulos keittiöstä ja sanoi kuulleensa ikäänkuin ilotulitusrakettien räiskähtelyä. Samassa joku ovesta ulos menossa oleva huusi että salista tulee savua.

Nousio kertoo kiiruhtaneensa yläkertaan ja näki liekkien leimuavan näyttämöllä, kehoittaen hälyttämään palokunnan, meni itse yrittämään sammutuslaitteiden luokse sekä laskemaan alas näyttämön paloverhoa. Mutta kuumuus esti aikeet.

Naapurista oli kuitenkin jo ennemmin hälytetty palokunta joka samassa tuli paikalle, mutta ei ottanut kuuleviin korviinsa paikalla ennen olleiden ohjeita ruiskuttaa vettä ulkopuolelta suoraan näyttämölle.

Tämän palomiesten yliolkaisuuden arveltiin olleen syynä siihen että tuli pääsi tekemään niin suuren vahingon, koko näyttämön takaseinä paloi karrelle, katto murtui ja runsas vesimäärä teki vahinkoa alakertaa myöten.

Tutkimusten mukaan palo oli saanut alkunsa näyttämön takaosassa, katonrajassa olleista sähkölangoista, oli siis ilmeisesti lyhytsulku.

Veljen viimeisen johtokunnan jäsenet kuvassa vasem. oikealle:

Istumassa:

John Mäki
Axel Johnson
Pauline Mäki
Aino Pietilä
Aino Pekkanen
Julia Paappanen
Akseli Mattson

Seisomassa:

Hilda Markola
Selma Mattson
Impi Karvinen
Reino Mäki
Jalmari Sakki

Osa Veljen johtokuntaa ja valistustoimikunta 1963. Nimet oikealla.

Poimintoja 65-vuotiselta taipaleelta

Ty. Veli perustettiin lokakuun 28 p., 1903 Imatran alaosastona No. 21.

V. 1905 Veli erosi Imatrasta ja liittyi Amerikan Sosialisti Puolueeseen. Samalla hyläten Työmiehen ja ottaen Raivaajan pää-äänenkannattajakseen. Päätös maksoi yhdistykselle suuren määrän jäseniä, jäsenmäärä putosi 75-30:een. Mutta kohosi taas vähitellen. Hetken harhailun jälkeen päätettiin ryhtyä toteuttamaan unelmaa omasta talosta.

Talo vihittiin jouluk. 1 p. 1906. Velkaa oli alettaessa $10,000.

V. 1940 yhdistys erosi yleisen uudistusvirran pyörteessä Sosialistipuolueesta liittyen juuri perustettuun Suomalaiseen Kansanvallan Liittoon.

Yhdistyksen jäsenmäärä oli alkaessa 14, korkeimmillaan lähes 500, lopetettaessa 25.

Lokak. 6 p. 1941 tulipalo aiheutti suuria vahinkoja talossa. Toimittiin "Korvikkeessa" ja Uljas Koitossa kunnes oma talo oli korjattu.

Maaliskuun 8 p. 1942 avattiin talo uudelleen suurilla juhlallisuuksilla joita vietettiin koko maaliskuun ajan.

Veljen talo myytiin kesäkuussa 1968 Quincyn Building Corporationille Lippu, kuvia, asiakirjoja. Talon asioiden nimissä pidettiin viimeinen virallinen kokous elok. 7 p. 1968.

Elok. 21 p. 1968 pidettiin ylimääräinen kokous John ja Pauline Mäen kotona. Koolla oli 17 jäsentä, 9 oli edustettuna valtakirjalla.

Yksimielisesti päätettiin lopettaa toiminta, koska jäsenet olivat käyneet lukumäärältään vähäiseksi ja kaikkien ikä on korkea ja voimat heikontuneet.

Sääntöjen edellyttämänä päätettiin luovuttaa jälelläoleva rahallinen omaisuus Amerikan Suomalaiselle Kansanvallan Liitolle, joka puolestaan avustaa sillä Raivaajaa tarpeen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittajina olivat Toivo Nousio ja Akseli Mattson, Impi Karvinen ja John Mäki, tarkastajina Toivo Nousio ja Akseli Mattson.

Johtokunta kokoontui vielä viimeisen kerran lokakuun 13 p. 1968 John ja Pauline Mäen kodissa.

Tässä kokouksessa lyötiin lopullisesti lukkoon jo ylimääräisessä jäsenkokouksessa tehdyt päätökset. Pöytäkirjan allekirjoittajina ovat John Mäki ja Impi Karvinen. Tarkastajina Axel Mattson ja Aino Pietilä.

Ty. Veljen haalin sekä osaston vaiherikas ja monipuolinen toiminta päättyi.

Kuvassa olevien nimet (vasemmalta oikealle) Istumassa: Ida Koljonen, Hilma Cavan, Pauline Mäki, John Mäki, Aino Pietilä, Hilda Markola, Anna Lukkarinen. Seisomassa: Axel Johnson, Reino Mäki, Julia Paappanen, Jalmari Sakki, Wäinö Tirri.

Ylösnousemus

Mutta eipä lannistunut Veljen väki. Suunnitellut tilaisuudet pidettiin kuin pidettiinkin. Suuremmat ohjelmatilaisuudet jälleen Raittiusseura Uljas Koiton talossa, pienemmät viikkotilaisuudet, kahviaiset ja ompeluseurat y.m. Arthurkatu 43 olevassa "entisessä Emma Andersonin kaupassa," joka hauskasti ristittiin "Korvikkeeksi."

Heti pantiin alulle myöskin rahojen kerääminen talon kuntoon saattamiseksi, pidettiin myyjäisiä, kerättiin lahjoituksia, pantiin käyntiin "tuolirahasto," jo viiden kuukauden kuluttua, maalisk. 8 p. pidettiin suuravajaiset. Raivaajaan laadittiin komeasti puolen sivun ilmoitus missä riuskasti kuulutettiin:

ILOINEN UUTINEN! Veljen talo on valmis! Ja siinä samassa riemun tunnelmassa tiedoitettiin juhlittavan tätä iloista tapausta koko maaliskuun ajan. Avajaisjuhla-puhujana oli Yrjö Mäkelä, sairastuneen Oskari Tokoin tilalla. Fitchburgin Saiman näyttelijätkin kiiruhtivat heti esittämään Veljen näyttämöllä Kreivitär Marizaa.

* * *

Tuhkasta sadun Felix linnun tapaan noussut Veli jatkoi sitten toimintaansa talossa, jonka salia Punainen Risti oli sanonut "kauneimmaksi koko kaupungissa," 30 vuotta. Kunnes luonnonlaki pani auttamattoman sulun toiminnalle.

* * *

Ty. Veljen ylimääräinen kokous jossa päätettiin toiminnan lopettamisesta, pidettiin elok. 21 p. 1968 John ja Pauline Mäen kodissa, 83 Brooks Ave. Kokouksessa oli henkilökohtaisesti läsnä 17 jäsentä, yhdeksän oli edustettuna valtakirjoilla.

Puheenjohtajana toimi John Mäki, sihteerinä Impi Karvinen. Pöytäkirjan tarkastajina olivat Toivo Nousio ja Akseli Mattson.

Päätös lopettamisesta oli yksimielinen, johtokunnalle annettiin täydet valtuudet asioiden loppuun hoitamisesta.

Luettiin sääntöjen määräys, joka sääsi että toiminnan loppuessa luovutetaan mahdollisesti jäljellä olevat varat työväen luokan valistuksen hyväksi toimiviin tarkoituksiin. Tällöin tuli tietenkin lähinnä kysymykseen ASKL ja Raivaaja, sillä sehän on kaiken aikaa ollut yhteistyössä Veljen kanssa, ja jatkaa samaa linjaa loppuun asti. ASKL luovuttaa varoja tarpeen vaatiessa Raivaajan tukemiseen.

Sen uskollisempaa ja johdonmukaisempaa päätöstä ei olisi voitu missään tehdä. Veli oli loppuun asti uskollinen.

Poimintoja Väittäjästä

KURKISTELUA VUOSIKYMMENIEN TAAKSE

Kun allekirjoittanut sai tehtäväkseen laatia Quincyn Veljen talosta sekä osastosta jonkinlaisen muistokirjoitelman, pyysin saada silmäillä vanhoja pöytäkirjoja ja muita asiapapereita.

Tämä silmäily on ollut mielenkiintoista, joskin rasittavaa, ja ajan niukkuus on pakottanut menemään sivuja läpi vain silmäilemällä, ei ole ollut aikaa tarkkaan yksityiskohtaisuuteen.

Mutta silmäilykin on tuonut näkyviin useita hilpeiltä tuntuvia yksityiskohtia, joista teki mieli nykäistä kokoon jonkinlainen nippu "ajan kuvia."

Tietenkään kaikki näistä näppäilyistä eivät aikanaan ole olleet asianosaisille mieluisia, mutta näin aikojen ulottimilla tähtäiltynä ne ovat lennokkaita välähdyksiä.

Kuten tiedetään ,raittius, aivan ehdoton, oli heti alkuaan työväenyhdistysten periaate ja sääntö miltei No. 1.

Mutta kuten tiedämme, ihmistä aina janottaa, ja liha on heikko, varsinkin miehillä. Ja silloin tällöin joku heikko veli horjahti, ensimmäinen harjahtanut pöytäkirjojen mukaan oli veli Keljonen, jolle päätettiin antaa varoitus juopumisesta - ei siis juomisesta itsestään - ja Iivonen sai sitten viedä veli Keljoselle varoituksen.

Toivo Nousiokin horjahteli hyveen tieltä, tunnusti nöyrästi "rikkoneensa sääntöjä nauttimalla alkoholijuomia." Kokous rankaisi Toivoa "antamalla ankaran paheksumisen."

Toivo sentään pysytteli ilmeisesti pois yhdistyksen tilaisuuksista oltuaan "horjahtanut." Sillä hänestä ei sanottu kuten jostakin toisesta kaverista ilmoitettiin kokouksessa että "henki oli haissut viskiltä yleisön aikana." Joku toinen oli "käyttäytynyt epäsiveellisesti" juovuspäissään.

Miesten vesihuone

Kun oli oma talo, seurasi tietysti talonomistajien huoliakin, "oli vettä kellarissa," joten päätettiin kellari "sementtaarata."

Toisen kerran "miesten vesihuone oli epäkunnossa kun ajetaan liikaa paksua paperia." Kokous keskusteli hartaasti paperiasiasta, mutta ilmeisesti

Elinan surma v. 1912.

Pieniä paloja

Puhujaklubi, toimi jo Raittiusseura Uljas Koiton alaisena, jatkui Veljen perustamisen jälkeen - Kuorotoimintaa, miesnais- ja sekakuoro, - Soittokunta, 1905 - 1924 - Urheiluseura Karhu 1906-1936 - Näytelmäseura, teki laajoja vierailumatkoja - Käsinkirjoitettu sanomalehti, ensin Sovinto niminen, myöhemmin Väittäjä - Ihanneliitto ja Nuorten Sos. Osasto 1921-1925 - Ravintola Veljen talossa 1907-1914 - Kesäpaikka Kolmela - Suomenkielen koulu - Ompeluseura - Valistustoimikunta (Agitatsionikomitea), toimi loppuun saakka - 74 Klubi, josta oli tarkoitus tulla vanhan polven työn jatkoja, hajosi periaate erimielisyyksiin - Lukutupa ja kirjasto, jossa oli n. 1,000 kappaletta, sekä tietopuolista että ajan parhainta kaunokirjallisuutta. - "Käsipankki" 1906-1935, maksoi 5% korkoa 100 dollaria suuremmista veloista. Tämä oli tarkeä rahoitustapa kireinä alkuvuosina - Osuusliike, perust. 1905 Veli oli ratkaisevana tekijänä -

Kesäjuhlat ulkoilmassa, ensimäiset v. 1907. - Ty. Veljen vuosijuhlat, viimeiset pidettiin 1967 - Delawarejuhlan yhteiset valmistelut v. 1938 - Osallisina "Miljoonamarkan keräyksessä" - Suomen apu.

* * * *

Tulkoon erikoisesti tällä palstalla mainituksi ja kiitetyksi naisten osuus Veljen taloudellisena tukijana. Naisten ompeluseura oli alun alkaen se joka toi huomattavan rahallisen tuen Veljen kassaan, ja naisten toiminta vielä viimeisinä vuosinakin, kahviaisten ja myyjäisten järjestäjinä, oli kiitettävää ja lopuksi ainoa rahallista apua tuova toimintamuoto.

Naisten, "piikalikkojen" dollarit pelastivat rahapulasta myöskin alkuaikoina, kun näytti jo vararikko olevan edessä.

ei Ekaa parempaa paperi-asiantuntijaa ollut, koska päätettiin ja oikein pöytäkirjaan pantiin että: "Eka ostaa semmoista paperia kun parhaaksi näkee."

Miehet olivat muutenkin, kaikista hyvistä puolistaan huolimatta, harmin kappaleita. Ne eivät millään pysyneet poissa talon keittiöstä, eikähän tuo nyt ihmekään, pojat olivat silloin nuoria ja neitoset keittiössä kukkeimmillaan - eikuten nyt, kurttuposkia kaikki tyyni. Taas keskusteltiin kokouksessa mitä tehdään tyttöjen vastuksiksi tuppautuvien poikien suhteen.

Päätettiin panna suuri kieltolappu keittiön oveen että poikien on pysyttävä pois sieltä. Ja tyttöjä kiellettiin antamasta pojille kahvia "kitsissä."

Ihanneliitto

Topakka Saara

Talossa oli tietysti piikoja, oikein palkallisia. Siellä oli m.m. eräs- sanottakoon vaikka Saara niminen. Saaralle oli oltu myötämielisiä: päätettiin pitää hänet jäsenenä 10 sentillä kuukaudessa kun hänellä oli kaksi lasta yksin elätettävänä.

Sitten kun saatiin talo, Saara otettiin keittiöön. Jostain syystä huomattiin Saarassa nyt vikoja: kokouksessa päätettiin että koska "Saara on kallispalkkainen ja epäluotettava," hänelle annetaan lähtöpassit, 7 päivän ylössanomisella.

Mutta Saara tyttö ei ollutkaan mikään noin vain ulos heitettävä. Saara tuli seuraavaan johtokunnan kokoukseen, pani hanttiin lähtökäskylle ja lisäksi pyysi johtokuntaa antamaan "perusteellisen analyysin hänen luonteestaan." -Johtokunta kieltäytyi niin syvällisestä tehtävästä kuin naisluonteen analyysista.

Kokoukset tahdottiin pitää asiallisina. Kun kellokauppias Polander oli tarjoutunut tuomaan "suuren kellon" Veljen haalin seinälle, hänelle lähetettiin vastaus että "kun on kokous silloin ei tehdä kellokauppoja."

Mutta muuten oltiin sitä mieltä että jos Polander kellon tuodessaan liittyy jäseneksi niin asia on OK. Polander liittyi.

Veli oli siihen aikaan hyvä asiakas ruokatavarakaupalle, mutta tässäkin asiassa tahdottiin pitää linjat ja suhteet selvinä, niinpä sitten eräässä kokouksessa, kun isännöitsijä vaihtui, annettiin uudelle miehelle evästys että "koska vanha isännöitsijä on välittänyt talolle tavaraa porvarillisen liikkeen avulla ja erittäin Pellon, joka tunnetaan suurimmaksi vastustajaksi," niin velvoitettiin uusi isännöitsijä karttamaan Pellon myymälää, ja tilaamaan tavaraa ilman välikäsiä. Siinä sivulla oli suositeltu "Turvan kauppaa."

Samassa kokouksessa annettiin Raivaajallekin kuritusta: "Koska on huomattavissa että Raivaaja ei ole enään mikään muu kuin yksityisten persoonariitojen välittäjä," niin sille päätettiin viedä yhdistyksen terveiset että "kanta on muutettava vakavammalle pohjalle."

Veljen talolle oli perustettu ruokala nuoria, yksinäisiä miehiä varten. Mutta oli kuultu valituksia että ruoka loppuu kesken ja ilmeisesti emäntä suosi joitakin poikia enemmän, koska päätettiin sanoa emännälle että "tällää jokaiselle yhtälaisen ruuvan ja myöskin vähän enemmän ettei päivällinen kesken lopu miehiltä."

Emäntä ilmoitti johtokunnalle että "yhtäläisesti on pantu jokaiselle," mutta johtokunta päätti kuitenkin tiedustella ruokamiehiltä itseltään asiaa. E. Vuori toi sitten ruokamiehiltä terveiset, miehet sanoivat "voin olevan huononpuolista ja päivällistä vähän moisesti."

Suomen avustustyö

"Konsa vaino Suomeamme, kovin kourin koittelee," silloin ovat amerikansuomalaiset nousseet yhtenä rintamana työhön synnyinmaansa hyväksi. Erikoisen muistettavasti tämä tuli esille v. 1939-1941, jolloin koko laajalla Yhdysvaltain mantereella pantiin toimeen suurkeräyksiä. Mitä enemmän Suomen taivaalle kerääntyi kovia kohtalon pilviä, sitä sankemmin joukoin noustiin toimimaan Suomen hyväksi.

Heti ensimäisten pommien pudottua Suomen kamaralle, lokak. 30 p., 1939, lähti avustus käyntiin ja jatkui vireänä koko Talvisodan ajan tyrehtyen kuitenkin välirauhan tultua.

Mutta avustus sai uutta vauhtia syksyllä 1940, tällä kertaa ensin yksityisluontoisena sukulaisavustuksena, laajeten siitä hiljoilleen yleisluontoiseksi pakettien lähettämiseksi Suomen Huollolle. Yksinpä "stalinilaisetkin" alkoivat lähetellä paketteja.

Suurina hädän aikoina näkyy inhimillinen luonto aivan itsestään pyyhkäisevän pois rajaaidat ja erimielisyydet. Niin kävi Suomen avunkin aikana. Avustus- ja keräystoiminta lähti alkuun kirkon piirissä, jatkui raittiusseuraan ja siitä edelleen. Veli odotteli aikansa kutsua yhteistyöhön, mutta kun sellaista ei tuntunut tulevan, kokoontuivat johtokunnan jäsenet Veljen talolle marraskuun 28 p. 1939, jolloin valittiin erikoinen avustustoimikunta, siihen tulivat: Toivo Nousio, Väinö Tirri, Arvid Johnson, Jenny ja Victor Hantunen, Simo Karpoff, Akseli Mattson, Emil Knuutti, Enne Wall ja William Luukkonen.

Paikallinen käsityöseura liittyi mukaan. Rahallinen tulos vuoden loppuun mennessä oli $806.75, raha-avustuksen lisäksi lähetettiin 10 laatikollista vaatetarvikkeita Punaiselle Ristille sekä kaksi lähetystä uusia villatuotteita.

Raittiusseura Uljas-Koitto kutsui jouluk. 8 p. 1939 koolle kokouksen jossa piti perustaa eri seurojen keskeinen yhteiskomitea, mutta kun Veli ei ollut saanut kutsua kokoukseen, päättivät komitean valitut järjestää Veljen talolle "protestikokouksen" jouluk. 14 p. 1939, jolloin luotiin pohja laajemmalle yhteistoiminnalle. Komitean nimeksi tuli Aid Finland Committee of Greater Quincy, Massachusetts. (Suur - Quincyn Suomen Apu komitea).

Komitealle laadittiin säännöt, valittiin virkailijat, kirjeenvaihtajat y.m. Se piti v. 1941 maaliskuun loppuun mennessä 45 kokousta. Komitea sai myötämielistä apua jopa toiskielisiltäkin. Suomen hyväksi järjestettiin monenlaisia ja -nimisiä tilaisuuksia. Taiteilijat olivat mukana omalla panoksellaan, huoneita saatiin tilaisuuksia varten vapaasti. Oli perustettava oikein oma Päämaja Quincyyn, Water St. 404.

Mutta Suomen avustus jatkui kaikkiaan 10 vuotta. V. 1945 nimi muutettiin "Help Finland, Inc." jolla nimellä avustustoiminta jatkui marraskuuhun v. 1949.

Poimintoja Ty. Veljen omasta lehdestä - VÄITTÄJÄ

Vuosikymmenien takaiseen järjestystoimintaan tuntuu kuuluneen yhtenä toimintamuotona käsinkirjoitettu sanomalehti. Veljellä oli ensin lehden nimenä Sovinto. Toivo Nousio muistaa miten nimestä keskusteltiin. Joku ehdotti että Sovinnollisuus, mutta toisten mielestä se oli pitkä ja jotenkin liian keinuileva. Rähinä kuuluu olleen kova nimestä keskusteltaessa, mutta lopuksi joku tokaisi että lopetetaan riiteleminen ja pannaan nimeksi Sovinto. Ja niin loppui riita ja lehti sai mukavan nimen.

Valitettavasti Veljen arkistossa ei ole säilynyt yhtään kappaletta Sovintoa. Mutta Sovinnon jälestä tunteet ja mielipiteet ilmeisesti alkoivat jälleen kuohua, koska lehden nimeksi pantiin V ä i t t ä j ä. Ja Väittäjän vuosikertoja on säilynyt monta kirjaa.

Täytyy ihmetellä senaikaisten ihmisten intoa ja kestävyyttä, vaikka työpäivät olivat pitkiä, matkat pitkiä ja enimmäkseen käveltäviä, jaksettiin kaikesta huolimatta kirjoittaa pitkä sivu toisensa jälkeen. Kieliasu ei suinkaan ole läheskään kaikilla moitteetonta, mutta se ei näissä lehdissä olekaan pääasia. Pääasia oli se että ne palvelivat vissiä tarvetta sen aikuisessa henkisessä heräämisessä. Kerrotaan että lehti oli niin mielenkiintoinen että sivullisetkin tulivat sitä kuuntelemaan.

Lehden sisältö kuvastelee hyvin elävästi sen aikuisen siirtolaisväestön tiedonhalua ja harrastuksia. Otan tähän aivan umpimähkään yhden lehden sisällysluettelon, Väittäjä toukok. 12 p., 1918.

Sisältö:

Vallankumouksen järjestynyt joukkovoima . .Kirj. K. W.
Ihmeellinen uni . . . . . Nurkka rohfessööri
Miksikä naisten tulisi järjestäytyä . . . Yksi riveistä
Mustasukkaisuuden piru . . . . . R
Quincyn kupeelta . . . . . Nurkka rohfessööri
Sutkauksia
Toimitus kiittää

Kuten huomataan, on siinä kaikki oikean monipuolisen sanomalehden, ehkä paremminkin sanoen aikakausilehden, ainekset: aatteellista ja ajankohtaista, psykologista ja kaunokirjallista, lisäksi kevyt osasto, koottu omassa keskuudessa kuulluista lausahduksista, näytteeksi pari:

"Hiki tuli, niinkuin olisi aasintammaa Wollastoniin taluttanut", sanoi eräs wollastonilainen kavaljeeri kun kynkältä palasi.

"Kai sitä nyt täytyy ostaa suruharso hattuunsa", sanoi Hilja Kaunisto kun heilallaan uuden näki.

L U U N A P I K S I on taasen määritelty seuraava: "Siitä minun taiteellisuuteni parhaiten näkyy että olen aina poikki", sanoi Antti Soikkeli.

Ty. Veljen jäsenistö v. 1950.

Newport, N. H.

ALAN L. KANERVA

ALAN L. KANERVA on hyväksytty Hartfordin Yliopistoon ensi syksynä alkaville kursseille. Hän ottaa pääaineekseen liike-elämän hallinnon. Hän on Newportin korkeakoulun senior, ollut mukana koulun jalkapallojoukkueessa sekä kuorossa. Vanhemmat ovat Mr. ja Mrs. Lennard Kanerva, 30 Pinnacle Rd.

* * *

VAPPUJUHLAA vietetään Lehtisen Haalissa 62 Winter St. toukok. 4 p. klo 2 sunnuntai-iltapäivällä. Tietysti kansalaiset saapuvat tähän tilaisuuteen läheltä ja kaukaa.

SAIRAITA

MRS. OSCAR SÄNTTI on viime sunnuntaina viety Newportin sairaalaan. Lääkärin lausunnon mukaan kysymyksessä on leikkaus.

MRS. WM. SÄNTTI on ollut jo pari viikkoa Townin sairaalassa vakavan sairauden tähden.

MRS. FANNI SALO 85 v. syntymäpäivää vietettiin täällä John E. Salon talossa, 177 Main St., Newport.

Mrs. Salon omaiset, pojat John, Vilho ja Charles Salo olivat järjestänyt onnitteluillan. Tämä yli 50-vuotias, Newportissa omassa talossaan asuva Fanni Salo sai ruusukimpun, paljon lahjoja ja sähkösanomia lastenlapsilta, sekä lastenlastenlapsilta.

JATKUVIA VALITUKSIA saa Raivaajan asiamies täällä, että lehti ei tule ajallaan kaikille, vaikka jotkut saavatkin lehden, useat vasta monen päivän jälkeen. Missä on vika, sitä posti offisissa ei tiedetä.

-Mackey

****

Tässä uusi uimapukumalli, jonka näppärä tyttö näprää itsekin siitä vanhanaikaisesta viimekesäisestä.

* * * Kun muutatte * * *
ilmoittakaa
konttoriimme
uusi osoitteenne, please!

Jo valmiiksi haitarina? Ei vaan mainosauto suuren maailman tyyliin. Saksalainen kamerallikkeen auto voisi olla vaikka vaarana liikenteessä huomionherättämisellään.

Norwood, Mass.

KAUPPALAN manatseri ilmoittaa, että siltä valtiomme lautakunnalta, joka päättää avustuksista tulvavahingoista on saapunut tieto, että kauppala saa korvausta Pleasant kadun ja Summer kadun siltojen rakentamiseksi Neponset joen ja numero yhden tien ylle. Valtion avustus on $70-90,000 välillä.

VARASTETTU ilmalaiva pyrähti paikalliselle ilmailukentälle viime keskiviikko-iltana. Se oli otettu Barnstable kentältä ja sitä ohjasi 39 v. ikäinen Joseph Kelly, kotoisin Brocktonista. Mies oli ollut oikeudessa syytettynä moottoriveneen varkaudesta ja pyytänyt päästä oikeushuoneen eteiseen puhuttelemaan lakimiestään, mutta olikin lähtenyt kaputtelemaan. Tämän jälkeen hän varasti auton, jolla ajoi ilmailukentälle, josta otti ilmalaivan. Kun viranomaiset havaitsivat miehen retket, niin Norwoodin ilmailukentällä olivat paikalliset ja valtion poliisit odottamassa. Alastulossa vahingoittuivat koneen siivet ja etuosa.

RAUTATIEYHTIÖN loistovaunu Wall Street", joka valmistui 1929, saa nähtävästi pysyvän paikan Norwoodissa numero yhden valtatien varrella. Eräs ravintolan perustaja aikoo laittaa sen ravintolansa vierailukohteeksi.

POLAROID YHTIÖ alkaa valmistamaan täkäläisessä tehtaassaan uuden mallista valokuvauskonetta, joka on hyvin pienikokoinen, tehokas ja halpahintainen. Se mahtuu housujen takataskuun.

ETELÄ-VIETNAMIN hallitus on myöntänyt urhoollisuusmitalin walpolelaisen sotilaan aliluutnantti Paul Fitzgibbonsin muistolle, joka kaatui vuosi sitten. Armeijan prikaadikenraali Gerase luovutti mitalin kuolleen sotilaan vanhemmille.

YLI $5,000 VAHINGON olivat vantaalit tehneet sunnuntaina, huhtikuun 20 p. tienoissa Dodge ja Volkswagen automyymälöissä, numero yhden tien varrella. Useita auton kattoja ja ikkunoita oli rikottu, sekä konttorikalustoa turmeltu. Hävitys oli kohdistunut myös lähellä olevaan autojen huoltoasemaan, sekä Jack Maddenin Ford myymälään. Jotkut ohiajavat olivat nähneet valtatien lähistöllä kuusi teen-ikäistä nuorukaista, joita poliisi arvelee pahantekijöiksi ja yrittää päästä heidän jäljilleen.

KAHDEN VUODEN ikäinen tyttö, Katherine Scales hukkui viikko sitten kotinsa lähellä olevaan puroon, 116 High Rock katu, Westwood. Kun tytön katoaminen huomattiin, niin ruvettiin etsimään ja löydettiin purosta kellumassa. Perhe asui ennen Norwoodissa, mutta muuttivat Westwoodiin pari vuotta sitten.

Springfield, Mass.

KUOLLUT

Mr. Alvar A. Nyman, 57 vuotias, 99 Cooley St., kuoli huhtikuun 25 päivä Springfieldin sairaalassa pitkällisen sairauden jälkeen. Alvari oli edesmenneiden Ida ja Albert Nymanin poika, syntynyt Hartfordissa, Conn. Vanhempiensa tänne muutettua, asui täällä Springfieldissa koko ikänsä.

Hän aloitti toimensa vuonna 1929, Monarch Insurance Co. ja oli siellä siihen asti kunnes oli sairauden takia jätettävä toimi. Alvar kuului Foster Memorial kirkkoon, 25. year clubiin ja 125. clubiin, oli jäsen Monarch Golf. ja Monarch A.A.A. ja B.I.C. bowling joukkueissa. Kerran hän oli Springfieldin tennis mestari. Pelasi myös jalkapalloa sekä koripalloa.

Alvaria jäi lähinnä kaipaamaan vaimo Edith (Clark) Nyman ja veli Alarick perheineen, Indian Orchard, Mass. Vainaja haudattiin Hillcrest Park hautausmaalle. Alvarilla oli laaja ystävä ja tuttava piiri joka häntä kaiholla muistelee rehellisenä ja miellyttävänä miehenä. Sitä osoitti kukkien paljous ja kauneus viimetervehdyksenä hautajaisissa.

NAISYHDISTYKSEN kokous on toukokuun 13. päivä Mrs. Mailis Karvosen kodissa, 29 Amanda St. -H.H.

Worcester, Mass.

LAURA H. (Wuoristo) LEIJONA, 74 vuotias, 13 Hemlock St., kuoli viime maanantaina Holdenin sairaalassa pitkän sairauden jälkeen. Hän oli syntynyt Kurussa, Kalle ja Ida Wuoriston tyttönä, asui Amerikassa lähes 60 vuotta. Hänen miehensä Axel Leijona kuoli 3 vuotta sitten.

Jälkeen jäivät tytär Paula Hakala, Holdenissa, kaksi veljeä Wilho ja Wäinö ja sisar Mrs. Hilma Laakso Suomessa. Yksityiset hautajaiset pidettiin viime keskiviikkona Miles hautaustoimistosta jossa pastori H. Wiljo Heiman toimitti viimeisen palveluksen ja hautaus oli Grove Cemetaryssä, Holden.

Keveat mullat peittäköön paljon kärsineen ja uhrautuvaisen henkilön hautaa. Hyvästi Laura, työtä mitä teit osaston näyttämöllä emme voi milloinkaan korvata. -Jallu

Luterilaisessa kirkossa on sunnuntaina, 4 p. engl. kielinen jumalanpalvelus 10:30 ap.

Keskiviikkona, 7 p. on Martha seuran toimesta käytettyjen vaatteitten ja tavarain myynti kirkkosalissa klo 10 - 3.

Perjantaina, 2 p. on valtuuston kokous Mr. ja Mrs. Olavi Wickmanin luona 7:30 ill.

-V.H.

Majoitusliikkeet matkailun pullonkaula

Suomessa kävi viime vuonna 1,2 miljoonaa ulkomaalaista, mikä rahassa merkitsi - matkalippujen lisäksi - 282 miljoonaa markkaa eli noin neljää prosenttia viennin kokonaisarvosta. Maallamme on hyvät edellytykset kasvattaa näitä lukuja, kunhan vain tajutaan nykyaikaisen matkailun luonne ja huolehditaan matkailupalvelusten tarjonnan kasvusta.

Hyvin usein matkailu tajutaan vain lomanvietoksi ja uskotaan, että maamme ensisijaisia matkailuvaltteja ovat Lappi, järvi-Suomi ja saaristo. Tilastot puhuvat kuitenkin toista. Suomessa viime vuonna vierailleista ulkomaalaisista puolet kävi Helsingissä ja kolmannes Ahvenanmaalla. Toisin sanoen: monet Suomeen saapuvat ulkomaalaiset tulevat muista syistä kuin kesäyön auringon ja tuhansien järvien takia.

Pääkaupungissa ja muuallakin maassamme on parhaillaan vireillä useita hotelleita ja muunkinlaisia majoitusliikkeitä koskevia hankkeita, mutta todennäköisesti juuri majoitustilanne on vastaisuudessakin eräs matkailun pullonkaula. Koko maan majoitusliikkeissä on nyt 15.500 huonetta ja 31.000 vuodepaikkaa. Jos kaikki vireillä olevat suunnitelmat toteutuvat eikä nykyisiä majoitusliikkeitä suljeta, majoituskapasiteetti kasvaa vuoden 1971 loppuun mennessä kymmenisen prosenttia vuodessa eli suunnilleen saman verran kuin arvioidaan ulkolaisten matkailijoidenkin lisääntyvän vuosittain.

Vaikka majoitusliikkeet ovatkin avainasemassa, matkailmuitakin. Eräiden tutkimusten mukaan vähittäiskauppa kerää puolet matkailutuloista. Rahat eivät kuitenkaan jää vähittäiskauppaan, vaan siirtyvät tuotantoelämään, ja näin matkailun kehittyminen on omiaan hyödyttämään kaikkia.

VARMA MERKKI

Vaimo: - Minusta tuntuu että se oli ihminen jonka yli me äsken ajoimme.

Mies: - Jumalan kiitos, sitten me sentään varmaan olemme vielä oikealla tiellä tässä sumussa.

ERIKOISMYYNTI

Briitta Simpsonin kirja

UNELMAJUNALLA MEKSIKOON

Nyt vain $1.50 (plus vero)

RAIVAAJAN KIRJAKAUPPA
Box 600
Fitchburg, Mass.

Gardner, Mass.

Miss Catherine Duncan

MISS CATHERINE DUNCAN, Mr. ja Mrs. Robert Duncanin tytär 36 Rouville Avenuelta, suunnittelee menoaan Connecticut yliopistoon New London, Conn. Hän aikoo omistautua englanninkielen opiskeluun. Miss Duncan tulee saamaan päästötodistuksensa Gardnerin korkeakoulusta tänä keväänä. Hän kuuluu koulun kunniaseuraan, Pro Merito, ja ollut myöskin kiinteästi mukana koulun sivuharrastuksissa, kuuluen m.m. luokkansa vuosikirjan toimituskuntaan, ranskankielen, näyttämö-, sekä väittelyklupeihin y.m. yhdistyksiin. Neitosen isoäiti, Mrs. Aina Pienimaa asuu New Port Richeyssa, Fla.

GARDNERILAIS syntyinen suomalaistyttö saavuttaa mainetta Manchesterissa, N. H. Miss Judith Kettunen, 25 vuotias elintarveneuvoja, valittiin "Young Career Girl of the Year" Manchesterissa kaupungin naisten klupin "Manchester Business and Professional Women's Clubin" puolesta edustamaan heitä valtion conventionissa Whitefield, kesäkuussa, jos hän siellä voittaisi, niin hän edustaisi valtiota kansallisessa conventionissa St. Louis, Miss. heinäkuussa. Toivokaamme parasta.

Miss Kettunen on syntynyt Gardnerissa Impi ja edesmenneen Donald Kettusen tyttärenä, sai päästötodistuksensa Gardnerin korkeakoulusta ja graduoi vuonna 1965 University of Massachusetts kaikkein korkeimmilla arvolauseilla (magna cum laude). Vuonna 1966 hän suoritti 12 kuukautisen lisäkurssin ravintotieteessä. Vuodesta 1968 hän on ollut New England Dairy ja Food Councilin palveluksessa elintarveneuvojana. Tällä tarmokkaalla suomalaisneitosella on vielä aikaa ja voimia muihinkin harrastuksiin varsinaisen työnsä lisäksi. Hän on harras musiikin ystävä, erittäin hyvä uimari ja kuten jo arvaattekin, taitava kokki ja uusien maukkaiden ruokalajien kehittäjä. Listaa voisi jatkaa, mutta jätän tähän, toivoen muiden suomalaisten kanssa hyvää jatkoa.

MRS. LYYDIA PAASONEN, 32 Colemankadulta on joutunut Henry Heywood Memorial sairaalaan tarkastuksille.

OAKMONT KORKEAKOULUN Sophomore luokan korkealla kunnialistalla: Richard Leslie, Ashburnham, Mass.

KAUPUNGIMME VEROÄYRIÄ ei vieläkään voida asettaa, ja tuskin voidaankaan ennen heinä- tai elokuuta, sillä valtiolta ei vaan kuulla kuinka paljon kuntien osuus tulee olemaan valtion keräämistä veroista. Pormestari on neuvonut kaupungin rahastonhoitajaa pidättäytymään maksuista valtiolle, kunnes veroäyri on voitu asettaa. Kaupunkimme tavallisesti lainaa noin miljoona dollaria verotuloja vastaan, voidakseen maksaa juoksevat menonsa aikanaan, ennenkuin verovaroja alkaa saapumaan, mutta tänä vuonna lainan suuruus samaan tarkoitukseen tulee ylittämään miljoonan dollaria koko lailla. Pormestari valittaa valtion hitautta näin tärkeissä asioissa, sillä kunnat hänen mielestään joutuvat tarpeettomasti kärsimään näin johtuvista lisäkustannuksista. -L

TILATKAA RAIVAAJA

sitä lukien aikanne kuluu huomaamatta; sillä se on pirteästi toimitettu uutis-lehti.

SUOMEN UUTISIA

(Suomi-Seura)

SUURLÄHETYSTÖVERKKO TYYDYTTÄVÄ

Suomen nykyistä suurlähetystöverkkoa pidetään melko tyydyttävänä. Sitä ei ilmeisesti suurestikaan lähitulevaisuudessa laajenneta. Sivuakkreditointeja on kuitenkin vähennettävä. Tätä mieltä on apulaisosastopäällikkö Ossi Sunell ulkoasiainministeriöstä.

Nykyisin lähes jokainen suurlähettiläs on nimitetty useampaan kuin yhteen maahan. Eräillä suurlähettiläillä on jopa neljä sivuakkreditointia. Viime vuonna ei perustettu yhtään uutta konsulin virastoa. Sen sijaan kunniakonsuli-instituutin piirissä tapahtui muutoksia: Uusia kunniakonsuleja nimitettiin 33, ero myönnettiin 16 kunniakonsulille. Viimeksi perustettu konsulinvirasto on Leningradissa huhtikuussa 1967 aloittanut pääkonsulinvirasto. Vuodenvaihteessa oli konsulinvirastoja kaikkiaan 427. Niistä oli pääkonsulin virastoja 38, konsulin virastoja 203 ja varakonsulin virastoja 186.

PUOLUSTUSVOIMAT SÄÄSTÄÄ

Puolustusvoimain tarpeisiin varattu määräraha 535,6 miljoonaa markkaa on vain runsaat miljoona markkaa viimevuotista suurempi. Tällä hetkellä tilanne on sellainen, että armeijan todetaan syövän omaa pääomaansa. Laiha kukkaro on kehittänyt kekseliäisyyden suurimmilleen. Syöksykoulutus m.m. korvataan "ruuhikoulutuksella" eli soutamalla.

Koulutuskustannukset, ammukset, ajoneuvot ja vaatteet ovat niitä, joista pennit pihistetään. Suuria sotaharjoituksia ei pidetä ja varusmies saa olla onnellinen, jos pääsee ampumaan yhden oikean singonlaukauksen, sillä ammukset ovat kalliita. Säästämiseksi sanotaan sitäkin, ettei panssarivaunuja tuoda paraateihin kuin harvoin. Ja kun muualla Suomessa hevoskanta vähenee, niin puolustusvoimissa se kasvaa: hevonen on usein armeijan moottoriajoneuvona.

Pääesikunnasta kerottiin, että palveluspukuja hylättiin käytöstä viime vuonna entistä vähemmän Korjauskustannukset sen sijaan nousivat, mutta silti vaatemenoissa säästettiin. Varusmiehet saavat nykyisin käyttää omia alusvaatteitaan ja sukkiaan, kunhan itse huolehtivat niiden pesusta. Vapaa-aikoina ja lomilla varuskunnan ulkopuolella varusmiehet saavat esiintyä omissa siviilivaatteissaan. Kun lomat ovat pidentyneet, tämä tuntuu armeijan vaatevarastolla huomattavana säästönä.

AUSTRALIA YHÄ SIIRTOLAISTEN TOIVEMAA

Suomi-Seuralle osoitettujen tiedustelujen määrän perusteella voidaan todeta, että kiinnostus siirtolaisuutta kohtaan on kuluvan vuoden ensimmäisen heljänneksen aikana ollut pienempää kuin vastaavana aikana viime vuonna. Sen sijaan viime vuoden viimeiseen neljännekseen verrattuna on maastamuuttomahdollisuuksia koskevien kyselyjen määrä nyt ollut selvästi suurempi, kertoo valtiotiet, maisteri Tapani Tuomiharju Suomi-Seurasta.

Tammi-maaliskuun aikana tiedusteli Suomi-Seuran siirtolaisneuvontaosastosta siirtolaisuusmahdollisuuksia 545 henkilöä. Kun otetaan huomioon myös heidän ilmoittamansa perheenjäsenet, oli maastamuuttoa suunnittelevien määrä yhteensä 1,374 henkeä. Viime vuoden vastaavana aikana heidän määränsä oli 1,738 ja loka- joulukuun aikana 795 henkeä.

Kiinnostuksen jakautumisessa eri maita kohtaan ei ole tapahtunut muutoksia, vaan Australia on edelleen ollut ehdottomasti ensi sijalla. Tällä kertaa sinne suunnitteli muuttoa 1,022 henkeä. Kanada puolestaan kiinnosti 232 ja Yhdysvallat 48 henkilöä. Loput tiedusteluista hajaantuivat useiden eri maiden kesken.

KANAVATIE SAIMAALTA SISÄMAAN KAUTTA POHJANLAHTEEN

Vuosikymmeniä kaavailtu haave sisämaan suurten järvialueiden yhdistämisestä toisiinsa ja useista kohdista mereen on päässyt nyt tutkimusvaiheeseen. Tie- ja vesirakennushallituksessa toimiva tutkijaryhmä selvittää ensin järviseutujen ja niiden vaikutusalueiden kuljetustarpeen. Työryhmä nojautuu juuri valmistuneeseen vuoteen 1980 ulottuvaan teollisuuden kehitysselvitykseen.

Asiantuntijat eivät pidä mahdottomana Kokemäenjoen, Kymijoen ja Saimaan vesistöjen yhdistämistä. Saimaan kanavaurakan jälkeen monet ennen teknisesti ylivoimaisina pidetyt pulmat näyttävät nyt hyvinkin ratkaistavilta. Tutkimusta on osaltaan vauhdittanut v. 1960 perustettu Järvi-Suomen kanavatoimikunta, joka pitää itsestään selvänä, että vesikuljetuskysymykset on saatava perusteellisesti selvitetyiksi valtakuntaa suunniteltaessa. Kanavatoimikunta on ehdottanut aluksi tutkittavaksi Päijänne-Keiteleen ja Kokemäenjoen suoria yhteysmahdollisuuksia mereen niin Suomenlahden kuin Pohjanlahdenkin osalta sekä myös keskenään. Kanavatoimikunnan käsityksen mukaan yhtenäinen merikanavajärjestelmä palvelisi joustavasti koko järvi-Suomen vienti- ja tuontikuljetuksia. Se alentaisi todennäköisesti rahtikuluja ja ainakin välillisesti parantaisi tuotantotoiminnan mahdollisuuksia suurilla alueilla.

Järvi-Suomen kanavista on tehty useita eduskunta-aloitteitä. Vuonna 1964 eduskunta hyväksyi toivomuksen, että hallitus suorituttaisi järvi-Suomen vesireittien kanavoimismahdollisuuksista teknillis-taloudellisen tutkimuksen siten kuin varoja ja tutkijavoimia tarkoitukseen on käytettävissä.

Sydämestäni surren ilmoitan, että elämäntoverini

TYYNE JOHANNA HANHY

o. s. Koivisto

poistui joukostamme huhtik. 9 p. 1969. Hänen elämänlankansa katkesi sydänkohtaukseen. Oman tahtonsa mukaan oli hänellä polttohautaus.

Suremaan jäi kanssani yksi poika perheineen, kolme lastenlasta ja kuusi lastenlastenlasta sekä omaisia täällä ja Suomessa.

On kotini niin tyhjä ja autio
Ja suru ni in raskasta kantaa
Ei kuulu enää äänesi
Sydän hiljaa itkien kaipaa.
Emanuel

Lausumme sydämelliset kiitokset kaikille, jotka auttoivat meitä tällä surun hetkellä.

Emanuel Hanhy
Karl Hanhy perheineen

Brockton, Mass.

ARON Sex-Link Kananpoikia
Mass. (U.S.) hyväksyttyjä pullorum-vapaiksi
ARO'S POULTRY FARM
Elm Street, West Townsend, Mass. Puh. Townsend 701

Jos tahdotte todellista valmiiksi leikattua
LIMPPUA
maistakaa
KASANOF'IN
valmistamaa leipää

LUOTETTAVA JA NOPEA RESEPTIPALVELU
Orthopedic ja sairaalatarpeita
VÖITÄ
KAINALOSAUVOJA — KÄVELYKEPPEJÄ
JOHNSON PHARMACY
Walter F. Duddy
30 NASON ST. TW 7-2832 MAYNARD, MASS.

Uusi keittokirja!
THE
FINNISH COOKBOOK
Kirj. Beatrice A. Ojakangas
Hinta $3.95
400 suomalaista reseptiä englanninkielellä ja amerikkalaisilla mitoilla.
(Massalaiset liittäkää mukaan 12¢ myyntiveroa varten)
RAIVAAJA PUBLISHING CO.
48 Wallace Ave.,
Fitchburg, Mass.

GEORGE N. MACKEY
johtaja
BURGESS and MACKEY, INC.
FUNERAL SERVICE
38 Pleasant St.
GLOUCESTER, MASS.
Tel. 283-2846
177 Main Street,
ROCKPORT, MASS.
Puh. Kingswood 546-6773

AHOLA's
HOME BAKERY
97 Garfield St. — Tel. GR 2-0828
QUINCY 69, MASS.

HYVIEN POLTTOAINEIDEN KOTI
MacDONALD FUEL CORP.
1158 Main St. — Hanson, Mass.
Puh. CYpress 3-2184
N. E. Koksia — Gulf polttoöljyä
D. & H. Kolia

RICE
FUNERAL HOME
ROCKLAND, MASS.
15 Webster Street
Puhelin
TRiangle 8-0055

LOUISE DUFFEY
Travel Agency
49 Center St.
W. Quincy, Mass.
Puh. GR 2-3232
Täydellinen MATKAPALVELU

W. S. PIKE
FUNERAL SERVICE
HAROLD N. PIKE, Director
61 Middle Street
GLOUCESTER, MASS.
Tel. 884-W
Konttori avoinna
völlä ja päivällä

THE
CORNWELL MEMORIAL CHAPEL
ARVOKAS HAUTAUSPALVELU
Center Street Tel. 295-1810 Wareham, Mass.

"Jousia silloin kun tarvitsette niitä"
WOODWARD'S SPRING SHOP, INC.
JOUSIA JA JARRUJA
Co-Max ja Lockheed osia — Pyörien suoristamista
111 McGRATH HWY. Tel. PR 3-1200 - 3-1201 QUINCY, MASS.

QUINCY SAVINGS BANK
1374 HANCOCK STREET — 371 HANCOCK STREET
QUINCY, MASS.
Auki kello 9 ap. - kello 3 ip. maanantaista perjantain iltapäivään
Auki torstaisin klo 5:30 - 7:30 illalla.
Säästö- ja klubitilejä — Kiinne ja persoonalainoja

FITCHBURG

JA YMPÄRISTÖ

Avioliittolupaa ovat anoneet John V. Järvi, 270 Fifth Massachusett Turnpike, ja Cynthia L. Tait, samassa osoitteessa.

* * *

Leominsterin taideosaston oppilaat ovat ryhtyneet yhteisvoimin suunnittelemaan MICAH yhtiölle omaa merkiiä. Kuten muistetaan MICAH on vapaaehtoisuuden pohjalla toimiva liitto joka yrittää yksityspohjalla lieventää vähätuloisten asunto-ongelmia, ostamalla ja korjauttamalla vanhoja rakennuksia ja vuokraamalla niitä vähätuloisten perheille, joilla on mahdollisuus vähitellen päästä talon omistajaksikin, mikäli haluavat.

* * *

Fitchburgin kaupungin valtuusto hyväksyi tiistaina pitämässään kokouksessa esityksen uuden paloaseman rakentamisesta West Fitchburgiin. Tällä päätöksellä toivotaan voitavan edistää myöskin päätöstä teollisuuspuistikon rakentamiseksi Fitchburgin lentokentälle. Uusi paloasema rakennetaan Fairmount St. ja Depot St. vaiheille, kustannusarvio on $200,000. Asema tulee Oak Hill aseman tilalle.

* * *

Tuomari Everett D. Dudley, piirioikeuden päätuomari, sanoi tiistaina pidetyssä Rotariklubin paneelikeskustelussa "Laki ja järjestys ja nuoriso," että köyhien perheiden lapset eivät nykyään kuulu niihin jotka rikkovat lakia, nykyiset nuoret lainrikkojat tulevat keskiluokan perheestä. Tutkimuksessa johon on otettu n. 100,000 nuorta lainrikkojaa, on huomattu että keskiluokkaan kuuluvien nuorten rikollisuus on noussut 12 vuoden aikana 26.5 prosentista 71.7 prosenttiin. Syynä tähän ovat koulut, sosialivirastot, nuorisokeskukset, uutisvälineistö, erikoisesti TV. Tutkimuksissa on todettu myös se että nykyisin joutuvat lain kanssa tekemisiin ijältään vanhemmat nuoret.

* * *

Veikko Honkala, Kalevi Kopsala ja Juhani Puutio soittavat sunnuntaina Ty. Saiman vappujuhlassa.

Toivo Orava lausuu Saiman vappujuhlassa

Ty. Saiman vappujuhlaa vietetään ensi sunnuntaina Co-op Centerissä klo 2 i.p. Ohjelmaa on jo esitelty sekä ilmoituksessa että ennakkomaininnoissa. On vielä mainitsematta että ennenmainittujen ohjelmansuorittajien lisäksi runon lausujaksi on lupautunut Toivo Orava.

Laulu, lausunta ja musiikki ovat ikivanhoista ajoista asti kuuluneet suomalaisten yhteistilaisuuksien ohjelmaan. Lieneekö koko maailmassa toista maata jossa runoutta viljellään samalla hartaudella ja antaumuksella kuin Suomessa, ja suomalaiset tuovat mukanaan tämän runon viljelyn myöskin muuttaessaan toiseen maahan.

Amerikan suomalaisetkaan ovat pitäneet tuskin ainuttakaan juhlatilaisuutta johon runo ei kuuluisi itseoikeutettuna numerona. Meillä Fitchburgissa on vielä, aika monta runon esittäjää. Toivo Orava on esiintynyt vuosien varrella monissa tilaisuuksissa, hänen lämminsävyinen äänensä ja eläymykseen pohjautuva lausuntansa ottaa myöskin yleisön mukaansa, häntä kuunnellaan tarkkaavasti, joka on aina yleisön sanaton tunnustus esittäjälle.

Tilaisuus aloitetaan perinteisiin kuuluvalla Työväen marssilla, joka lauletaan yhteisvoimin, Erkki Pokin säestyksellä.

KUOLLUT

MRS. K. SYLVIA (Lindquist) Minkkinen, 59 v., 345 South Row Rd., Lunenburg, kuoli viime keskiviikkona Leominsterin sairaalassa lyhyen sairauden jälkeen. Hän oli syntynyt Fitchburgissa, Mr. ja Mrs. Sakri Lindquistin tyttärenä, asui täällä vuoteen 1942.

Lähinnä kaipaavat puoliso, W. Walter, poika, Walter A. Minkkinen, kaksi pojanpoikaa, Charles ja Allen Minkkinen, kaksi sisarpuolta Mrs. William Meyer ja Mrs. Ralph Russell, kaksi velipuolta, Toivo J. Keurulainen ja Tauno J. Keurulainen.

Muistotilaisuus pidetään lauantaina Messiah Lutheran kirkossa, Fitchburgissa, haudataan North Cemeteryyn, Lunenburgissa. Käyntitunnit Sawyerilla perjantaina 3-4 ja 7-8:30.

Auton lisäkuormat vaarallisia

Valtion registeriviraston johtaja Richard McLaughlin tiedoittaa että viimeisten päivien aikana on ilmoitettu monista kolareista jotka ovat johtuneet siitä että esineitä ja tavaraa on kuljetettu auton katolla, mutta niitä ei ole kiinitetty kunnolla.

McLaughlin sanoo että "Tämä tapahtuu keväällä ja kesällä. Ihmiset kuljettavat autonsa katolla tai muualla liian suuria kuormia, joita ei ole kyllin lujasti kiinitetty. Monet autoilijat eivät huomaa että auton nopeuden lisäksi on tuuli vaikuttamassa asiaan.

"Kolareita ovat aiheuttaneet tikapuut, lasten leikkikalut, huonekalut joita ei ole kiinnitetty kyllin lujasti, ne putoavat tielle ja joutuvat nopeasti takana tulevan auton eteen. Erikoisesti viime aikoina "surfboards," jotka ovat tulleet muotiin, ovat olleet kolarien aiheuttajina. Hiljattain kolarissa menetti mies henkensä eräässä Massan valtion rannikkokaupungissa surfboardin takia.

Poliiseja kehoitetaan kiinnittämään enemmän huomiota vaarallisten kuormien kuljettamiseen auton katolla tai ulkopuolella.

Elm Street Lähetysseurakunta

Ensi sunnuntaina kokoukset ovat tavalliseen aikaan. Sunnuntaikoulu kello 9:30, aamujumalanpalvelus 10:45 ja nuorten kokous kello 5 illalla.

Tiistaina on viikkoillan hartaus kello 7:30. Kahvipöydän kattavat Mrs. Annie Syrjänen, Mr. ja Mrs. Rudolph Syrjänen ja Mr. ja Mrs. Theodore Bennett. -Kv.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, toukok. 4 p. 8:30 aam. suomk. jumalanpalvelus ja Herran Ehtoollinen. 9:30 aam. sunnuntaikoulu ja Nuorten Raamattu luokat kokoontuvat. 10:15 aam. englk. jumalanpalvelus ja Herran Ehtoollinen. 7:30 ill. virkakunta pitää kokouksensa.

Bethel seurakunta 310 Elm St.

Lauantai-iltana klo 7 on kokous Worcesterissa.

Sunnuntaina kokous alkaa klo 2 iltap. Puhumaan tulee pastori E. Salminen. Kokouksen jälkeen on Herran Ehtoollinen. -Kv.

Wallacen keskus on kustannusongelmissa

Fitchburgiin suunniteltu Civic Center, valtavine luistinratoineen, planetariumineen ja jättiläissalineen on joutunutkin yllättäen kustannusongelmien eteen. Kustannusarvio on useita satojatuhansia enemmän mitä sille alunperin ajateltu $1.1-miljoonaa.

Kaupunginjohtaja Flynn kiivastui saatuaan Whitman and Howard arkkitehti toimiston kustannuslaskelmat. Flynn on kutsunut arkkitehdit ja kustannuslaskijat neuvotteluun tämän viikon aikana, neuvottelussa on tarkoituksena katsoa mitä suunnitelmasta voidaan vähentää saadakseen työt alkuun. Alkuperäisen suunnitelman mukaan keskuksen oli määrä tulla valmiiksi ja yleisön käyttöön jo joulukuussa.

Flynn sanoo että on tarkistettava esim. halvempien rakennusaineiden käyttömahdollisuutta, m.m. terästä sementin asemesta, mikäli näissä tarkastuksissa ei päästä toivottuun tulokseen, koko tämänkertainen suunnitelma romutetaan ja aloitetaan uudestaan.

Rakennuksen muotoilussa esim. voidaan jättää ehkä erinäisiä osia pois, mahdollista on myöskin että keskuksen sijaintipaikkaa muutetaan. Flynn on myöskin sitä mieltä että esteettiset seikat uhrataan käyttökelpoisuudelle, jos se osoittautuu tarpeelliseksi.

Kustannusten nousuun ennalta-arvioidusta on syynä kolme eri seikkaa: rakennuspaikaksi valittu maa oli arvioitua kalliimpi. Poraukset eivät vielä olleet loppuunsuoritettuja kun arkkitehdit aloittivat piirustusten suunnittelun. Kun poraukset menivät pitemmälle, tuli esiin suuri kaatopaikka jonka takia täytyy suorittaa kallista kaivaustyötä.

Kaikkeen hätäilyyn oli syynä suunnitelmalle etukäteen annettu tiukka aikataulua. Rakennustöiden oli määrä alkaa heti toukokuun alussa, tämä aikamäärä oli yhtenä lahjoittajan ehtona.

Tämä rajoitettu aika pakotti m.m. arkkitehtejä ottamaan suunnittelussa huomioon vain kalliimpia rakennusaineita. Myöskin inflaatiopaine on kohottanut kustannuksia, vaikka pormestari Flynn on sitä mieltä että inflaation syytä on vähiten.

Kohtalokkaimmaksi voivat kustannusten vähentämisyritykset koitua planetariumille, sillä siihen sijoitettavat tekniliset laitteet eivät ole pikkurahalla hankittavia.

Lahjoittaja, George R. Wallace on jo suostunut siirtämään rakentamisen aloittamisaikaa.

Kaupunginjohtaja Flynn ilmoitti viime keskiviikkona että kaupunki julistaa Wallace Centerin urakkatarjoukset avoimiksi, toivossa että saadaan joku tarjous joka on lähempänä alunperin annettua budjettia, $1.1-miljoonaa. Whitman ja Howard Inc. arkkitehtiliikkeen kustannusarvio ylitti annetun summan useilla sadoilla tuhansilla.

Samalla pormestari Flynn sanoo että rakennustyöt voivat siirtyä puolella vuodella eteenpäin. Tarjousten sisäänjättöaika päättyy toukok. 21 p. Jos kuitenkin tapahtuu niin että kaikki tarjoukset ovat liian korkeita, Mr. Flynn sanoo että koko suunnitelma luonnehditaan uudelleen, toistaiseksi kuitenkin pidetään kiinni alkuperäisestä suunnitelmasta. Uudelleen suunnittelu ei tuota kaupungille mitään lisäkustannuksia.

Yhteisessä tarkastuksessa on havaittu että Whitman arkkitehtiliike on varannut kustannusarviossaan tilaa "puskuri-rahalle," suojellakseen itseään, samoin monia raaka-aineita voidaan vaihtaa halvempiin.

Leominsterin koulukomitea on päättänyt poistaa ohjelmastaan helmikuun loman, saadakseen siten koulun päättymään aikaisemmin kesäkuussa. Yksi jäsen vastusti päätöstä, yksi oli poissa. Kouluvuotta on pidennetty 186 päivän pituiseksi, ylimääräiset päivät ovat tasoituksena pahojen säiden vuoksi hukatuista koulupäivistä. Tänä vuonna kouluvuosi kuitenkin tulee olemaan vain 178 päivän pituinen, normaalin 180 päivän asemasta. Kaksi poissaolo päivää annetaan anteeksi.

* * *

Kultaisen län Kerho

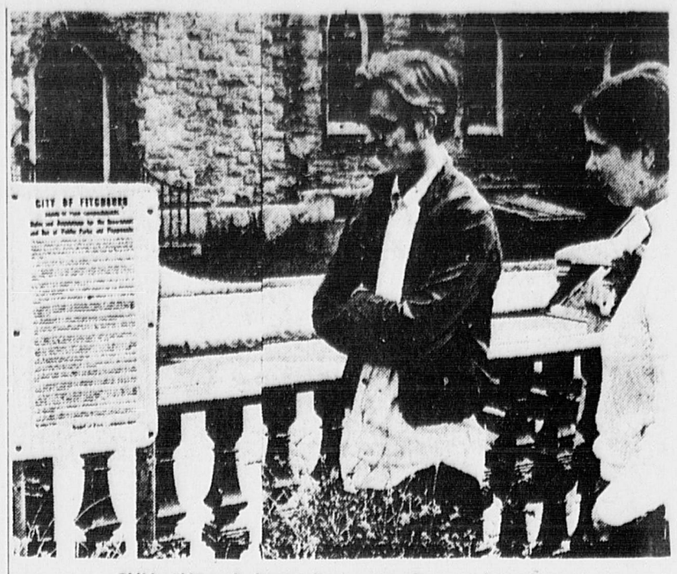
Valokuvaaja otti kuvan suurilukuisesta kerhon jäsenistöstä viime tiistaina Co-op Centerissä. Kerhon puolesta oli kuvaajan apuna entinen ammattimies George Bergroth. Kokouksen alkulaulu oli Karjalaisten laulu, Bergroth johti ja säesti, Walter Johnson oli esilaulajana. Sihteerin lukema pöytäkirja oli hyvä.

Päivälliskomitea tiedotti että päivällislippuja on myyty yli sata. Tarjoilu aletaan tiistaina toukokuun kuudes päivä kello 1 ja toivotaan että pöytiin ei mentäisi ennen kun annetaan komitean puolesta siihen lupa. Myöskin toivotaan että autoja koetetaan sijoittaa muualle niin paljon kun mahdollista, että yläparkkauspaikassa olisi tilaa Osuuskauppaan ostoksille saapuville. Sairaskomitean raportti: Rachel Krook on mennyt sairaalaan, Paulina Toko sairastaa kotonaan, Mini ja Onni Saari ovat jo kotipotilaina. Tyyne ja John Rinne yhtyivät jäseneksi kerhoon, syntympäiviä oli kahden viikon ajalta yhteensä kahdeksan ja heille laulettiin syntymäpäivälaulu.

Toukokuun 13 päivänä kokouksen ravintolatoimitsijat ovat: Tyyne Lehtonen, Emma Hill, Alma Pohjosmäki, Alma Turpeinen, Hilja Santaviita ja Aino Aho, Akseli Hill huolehtii joka viikko ravintolatarvikkeista, nyt hän myöskin hankkii ohjelman seuraavaan kokoukseen. Rahastonhoitaja ilmoitti että Selma Aho lahjoitti $2.00 kerhon kahvirahastoon ja kiitti siitä.

Vieraita esiteltiin: John Martilla, Arne Rauma, Mary Pitkänen ja Hanna Lehtonen Worcesterista, Elsi Järvi, Hjalmar Rajala ja Martha Lammi Fitchburgista.

Ohjelman oli kokoukseen järjestänyt Elina Oinonen. George Bergroth soitti pianolla "Minä laulan sun iltasi tähtihin" ja "Kalastajatyttö." Hilda Bomannin lausumassa runossa saivat kuulijat ajattelemisen aihetta, Jacob Saaren hanurisoolot nostattivat tanssihaluisten jalat lattiasta, John Nurmen kaskuja kuunneltiin suu hymyssä. Viimeisenä oli rainakuvia Hollandin kukista ja Suomesta joita näytti Mrs. Oinosen tytär Mrs. Mildred Heino. Kauniita värikuvia ja taidolla otettuja. -L.H.

Sääntötaulukot kaupungin puistoissa

Fitchburgin yleisissä puistoissa ei ole tähän saakka ollut minkäänlaisia sääntötaulukoita yleisön käyttäytymisohjeiksi. Nyt on ensimmäisen kerran asetettu sääntömääräykset paikoilleen.

Taulukoissa on 17 kieltoa, mitä ei saa tehdä ja miten ei saa olla. Ei saa istua ruohikolla, ei saa käyttää sopimatonta kieltä, ei saa raaputella tai muuten turmella puita, ei saa kaivella maata, ruohoa eikä turpeita, ei saa heitellä kiviä, pelaaminen on myöskin kielletty, pallopelejä saa harjoittaa ainoastaan niille määrätyillä paikoilla. Ei saa pitää kovaa ääntä, ei huutaa, ei myöskään pitää saarnatilaisuuksia eikä soitella, mainostaulujen esille laittaminen on myöskin kielletty.

Kukaan ei saa pitää hallussaan samaa istuinta kahta tuntia kauempaa samana päivänä. Poliiseja ja puistovirkailijoita on toteltava. Sääntöjen rikkomiset rangaistaan sakolla, ei kuitenkaan $20 suuremmalla aina kerralta.

SYDÄMELLISET ONNITTELUMME

SANDRA ARO

85 v.

SYNTYMÄPÄIVÄSI JOHDOSTA

Toukokuun 2 p., 1969

Toivotamme Sinulle hyvää terveyttä ja monia hauskoja syntymäpäiviä lisää omaisiesi ja ystäviesi rakkauden ympäröimänä.

W. TOWNSEND, MASS.

KESÄLLÄ SUOMEEN
KOLME MUISTORIKASTA VIIKKOA
VAIN $378
LÄHTÖ JOKA LAUANTAI
TOUKOKUUN 24 - ELOKUUN 30
(*$428 kesäkuun 14, 21, 28 ja elokuun 9 & 16)
Matkoihimme sisältyy edestakainen suihkulento New Yorkista (Bostonista) Helsinkiin Finnairin upouudella "Amerikansuomalaisella", hotellihuone, vuokra-auto, juna- tai lentomatkat Suomessa, jne.
PYYTÄKÄÄ ILMAINEN ESITE
VALITKAA LÄHTÖPÄIVÄ - VARATKAA PAIKKANNE
AMERIKANSUOMALAISTEN MATKATOIMISTOISTA

HANSLIN TRAVEL SERVICE
725 Main Street
Fitchburg, Mass. 01420
Puh. 343-7453 (617)

LEEMAN TRAVEL SERVICE
11 West 42nd Street
New York, N.Y. 10036
Puh. 524-1552 (212)

Meiltä saatte myös kaikki muut lento- tai laivapaikat, hotellit, vuokra-autot, jne. kaikkina vuodenaikoina ja kaikkialle maailmassa.

Ilmoittakaa Raivaajassa!

UUTISILMOITUKSIA

VUOKRATTAVANA huone Worcesterissa eläkkeellä olevalle naishenkilölle. Keittiö käytettävissä ja muita kodin etuja. Soittakaa 754-9855.

WORKERS' CREDIT UNIONIN (Työläisten Luottoyhdistyksen) vastakirja 10577 on kadonnut ja maksut sitä vastaan on lopetettu. Fitchburgissa, Mass. Huhtik. 25, 1969. Workers' Credit Union.

NOTICE OF LOST PASSBOOKS SS 1362 issued by the Fidelity Co-operative Bank, is hereby given and application has been made for issuance of duplicate passbooks. Payment on the original passbooks has been stopped. Fitchburg, Mass. April 18, 1969.

Ainoa suomalainen huonekaluliike Fitchburgissa
ERNIE'S FURNITURE CO.
345 Main St. Puh. 343-7100

SUOMALAINEN SAUNA
348 Elm St. Saunamme on auki torstaina klo 4-10, perjantaina klo 2-11, lauantaina klo 10 ap.-12 ill., sunnuntaina klo 9-12 aamup. Puh. DI 2-5514. Esta ja Arvo Arjanen, omist.

Bosk Hautauskoti
- Kaunis ja parhaiten varustettu hautaustoimisto, jolla on oma parkkausalue toimiston vieressä.
- Sijaitsee keskeisellä paikalla, johon on helppo päästä autolla tai bussilla.
- Monenlaisia, eri hintaisia palveluksia, joista jokainen varmaankin löytää heidän mahdollisuuksiinsa sopivan.
- Kehoitamme teitä vierailemaan hautauskodissamme. Tulemme antamaan teille mitä ystävällisimmän ja vilpittömimmän palvelun, kuten ovat saaneet ne lukuisat henkilöt, joita meillä on tähän saakka ollut kunnia palvella, heidän suuren surunsa hetkellä.

85 Blossom St., Fitchburg, Mass. Puh. 342-3635

KOTIAPULAINEN ETSII PAIKKAA
Haluaisin taloudenhoitajan tai kotiapulaisen pitempiaikaisen paikan suomenkieltä puhuvaan perheeseen. Olen käynyt talouskoulun sekä ammattikoulua talousalalle, ja ollut suurtalouksissa keittäjänä. Todistuksia on. Olen 38 v. uskovainen, ehdottomasti rehellinen neiti.
Arvoisat vastauksenne os.
ANJA KOJO
Radansuu
Kausala
FINLAND

$190 aikaen. Tekstattu ja asetettu minne tahansa Uudessa Englannissa harmaasta graniitista.
MONUMENTS
LEOMINSTER MONUMENT CO.
92 Mechanic St., Leominster
Tel. KE 7-5896
Suuri näytevarasto Uudessa Englannissa. Jokainen patsas taattu. Meillä on suomalaista ja muualta tuotua harmaata, punaista ja mustaa graniittia.
Pyytäkää vapaata hintaluettelo
Auki arkipäivisin sekä iltaisin ja sunnuntaisin.

MYYTÄVÄNÄ
7 huoneen talo poismuuton takia. Asumaan voi muuttaa heti ja huonekalut mielelläni myisin talon mukana. Talo on tasaisella paikalla, aivan lähellä Main katua Fitchburgissa. Tulkaa katsomaan tai kirjoittakaa:
Onni Pasanen
31 Willow St.
Fitchburg, Mass. 01420
Puh. 342-3363

DeBONIS THE FLORIST
Kukkia kaikkiin tilaisuuksiin
900 MAIN S.T., FITCHBURG
Puhelin DI 5-4327

PRE-OWNED
CADILLACS
from
deLONGCHAMP
1966 CADILLAC Hardtop
1966 CADILLAC Sedan
1967 CADILLAC Fleetwood
1967 CADILLAC Eldorado
1967 CADILLAC Coupe
1967 CADILLAC Hardtop
1969 CADILLAC Coupe
1969 CADILLAC Sedan
CADILLAC
Authorized Direct Factory Dealer
deLongchamp Sales, Inc.
139 Harvard St. Fitchburg, Mass.

Perustettu 1868
Puh. Diamond 5-4324
SAWYERIN Hautaustoimisto
Tunnollinen palvelu
PARKKAUSTILA VARATTU
12 Brook Street, Fitchburg

KESKUSTASSA SIJAITSEVA
FRANK H. MILES COMPANY
1158 MAIN ST., HOLDEN, MASS.
Hautaustoimituksia vuodesta 1896

SAFETY FUND NATIONAL BANK
FITCHBURG
SÄÄSTÄTTE
$200
ja enemmänkin
kun annatte meidän
järjestää seuraavan
uuden autonne rahoituksen.

HETI SAATAVANA
Kirjoituskoneita
Matkakirjoituskoneita
Kalkulaattoreja
Kirjanpitokoneita
LASKUKONEITA
Käytettyjä koneita
Koneita vuokrataan
Toimistohuonekaluja
Jäljennöskoneita
SMITH BROTHERS
306 Summer St. DI 2-7876 Fitchburg, Mass

CHRISTIE and THOMSON
OF FITCHBURG, INC.
Autotarvikkeiden ja kaikenlaisten moottorikoneiden välittäjät.
Pitkäaikaisella palveluksella oletamme osoittaneemme luotettavaisuutemme.
Puh. DI 3-3746 Lunenburg St., Fitchburg, Mass.

HUOKEITA UUSIEN AUTOJEN LAINOJA
MAKSAKAA VAIN
4½%
VUODESSA
UUDEN "KAARAN" AIKA
TULKAA TYÖLÄISTEN LUOTTOYHDISTYKSEEN OTTAMAAN HUOKEAHINTAINEN LAINA UUDEN AUTON OSTOA VARTEN. MUISTAKAA, ETTÄ KUKAAN TÄSSÄ KAUPUNGISSA EI VOI ALITTAA MEIDÄN HUOKEITA LAINOJAMME! VERRATKAA TÄNÄÄN!

Summa, jonka saatte	12 kk. maksua	18 kk. maksua	24 kk. maksua	30 kk. maksua	36 kk. maksua
$1,000	87.09	59.31	45.42	37.09	31.53
$2,000	174.17	118.62	90.84	74.17	63.06
$3,000	261.25	177.92	136.25	111.25	94.59
Yksinkert. vuotuinen korko	8.21%	8.36%	8.41%	8.42%	8.41%
	YLLÄOLEVAT SUMMAT SISÄLTÄVÄT HENKIVAKUUTUKSEN!				

Tulkaa tapaamaan Luottoyhdistyksen ystävällisiä virkailijoita!

WORKERS' CREDIT UNION
48 Wallace Avenue Fitchburg, Mass.
Vapaa parkkaus - - Puh. 345-5300